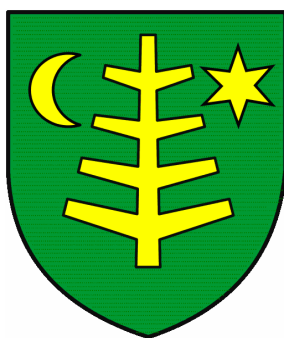

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka
Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA

Załącznik 1
do Uchwały Nr XXXI/197/2009
z dnia 18 grudnia 2009 r.
Rady Miasta Ostrów Mazowiecka

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE.....	5
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	6
2.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE OSTRÓW MAZOWIECKA – STAN PRAWNY	6
2.1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA (2001 r.).....	6
2.1.2. PRZYCZYNA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA.....	9
2.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA	10
2.1.4. DECYZJE ADMINISTRACYJNE NA TERENIE MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA	15
2.1.5. ZŁOŻONE WNIOSKI DO STUDIUM.....	17
2.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	18
2.2.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU.....	18
2.2.2. TERENY MIESZKANIOWE – STAN MIESZKALNICTWA.....	19
2.2.3. TERENY USŁUG I ADMINISTRACJI	21
2.2.4. TERENY PRODUKCYJNO – USŁUGOWE	21
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	23
3.1. STAN ŚRODOWISKA, ZASOBY WODNE ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	23
3.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, WARUNKI GEOLOGICZNE I GEOMORFOLOGICZNE	23
3.1.2. GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	23
3.1.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	26
3.1.4. FLORA I FAUNA.....	27
3.1.5. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH	27
3.1.6. JAKOŚĆ POWIETRZA	28
3.1.7. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	28
3.1.8. INWESTYCJE MOGĄCE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	29
3.3. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	29
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	32
4.1. ZARYS HISTORII I PRZEMIAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA	32
4.1.1. HISTORIA MIASTA.....	32
4.1.2. PRZEMIANY STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA	33
4.1.3. ZMIANY ADMINISTRACYJNE DOTYCZĄCE MIASTA	33
4.2. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	33
4.2.1. ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA.....	33
4.2.2. ZABYTKI TECHNIKI.....	34
4.2.3. PARKI.....	34
4.2.4. CMENTARZE ZABYTKOWE.....	34
4.2.5. MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ	34
4.2.6. ARCHEOLOGIA	35
4.4. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	36
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	37
5.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY.....	37
5.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	39
5.2.1. OCHRONA ZDROWIA.....	39
5.2.2. OPIEKA SPOŁECZNA	39
5.2.3. OŚWIATA.....	40

5.2.4. KULTURA	41
5.2.5. SPORT I TURYSTYKA	41
5.2.6. RELIGIA	43
5.2.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ORAZ ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO	43
5.3. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	43
5.3.1. PODMIOTY GOSPODARCZE	43
5.3.2. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE	44
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	45
6.1. PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA	45
6.2. POŻARY	46
6.3. ZAGROŻENIA MIEJSCOWE	46
6.3.1. ZAGROŻENIA CHEMICZNO-EKOLOGICZNE	46
6.3.2. ZAGROŻENIA SKAŻENIEM PROMIENIOTWÓRCZYM	46
6.4. STAN SANITARNY	47
6.5. ZANIECZYSZCZENIE GAZOWE	47
6.6. NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	47
6.7. OBSZARY WYZNACZONE DO REWITALIZACJI	47
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	49
7.1. DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO	49
7.2. DOKUMENTY SZCZEBŁA POWIATOWEGO	49
7.3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z POLITYKI ORGANÓW UZGADNIAJĄCYCH I OPINIUJĄCYCH STUDIUM	50
7.4. DOKUMENTY SZCZEBŁA LOKALNEGO	50
7.4.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA 2003-2015	50
7.4.2. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA	51
7.4.3. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA	51
7.4.4. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA (2004)	51
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	52
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	56
9.1. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW	56
9.1.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	56
9.1.2. OBIEKTY ZNAJDUJĄCE SIĘ W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	56
9.1.3. OBIEKTY ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZAINTERESOWANIU KONSERWATORSKIM WKZ, DO KTÓRYCH STOSUJE SIĘ OCHRONĘ PLANISTYCZNĄ	57
9.1.4. OBSZARY W EWIDENCJI KONSERWATORSKIEJ – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	58
9.2. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY	60
9.2.1. OBSZAR NATURA 2000	60
9.2.2. POMNIKI PRZYRODY	60
9.2.3. ROŚLINNOŚĆ	61
9.2.4. ŚWIAT ZWIERZĘCY	61
9.3. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	62
9.4. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O LASACH	62
9.5. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD	62
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEN GEOLOGICZNYCH	62
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	62
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	62

13. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	63
13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	63
13.1.1. UKŁAD DROGOWY	63
13.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA	65
13.1.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA	65
13.1.4. TRANSPORT ŁADUNKÓW	66
13.1.5. RUCH PIESZY I ROWEROWY	66
13.1.6. PARKOWANIE POJAZDÓW	66
13.1.7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCHCZASOWYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDIUM	66
13.1.8. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO MIASTA	69
13.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	71
13.2.1. GOSPODARKA WODNA	71
13.2.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA	73
13.2.3. ELEKTROENERGETYKA	74
13.2.4. ZAOPATRZENIE W GAZ	75
13.2.5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	75
13.2.6. GOSPODARKA ODPADAMI	76
14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	77
SPIS ILUSTRACJI.....	78
SPIS TABEL.....	79
MATERIAŁY WYKORZYSTANE.....	80

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE

Miasto Ostrów Mazowiecka położone jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych.

Ostrów Mazowiecka jest prężnym ośrodkiem administracyjnym. Stanowi siedzibę władz powiatu ostrowskiego a także władz samorządowych szczebla gminnego (miasto Ostrów Mazowiecka, gmina Ostrów Mazowiecka). Miasto posiada stale rozwijający się potencjał przemysłowy oraz handlowy.

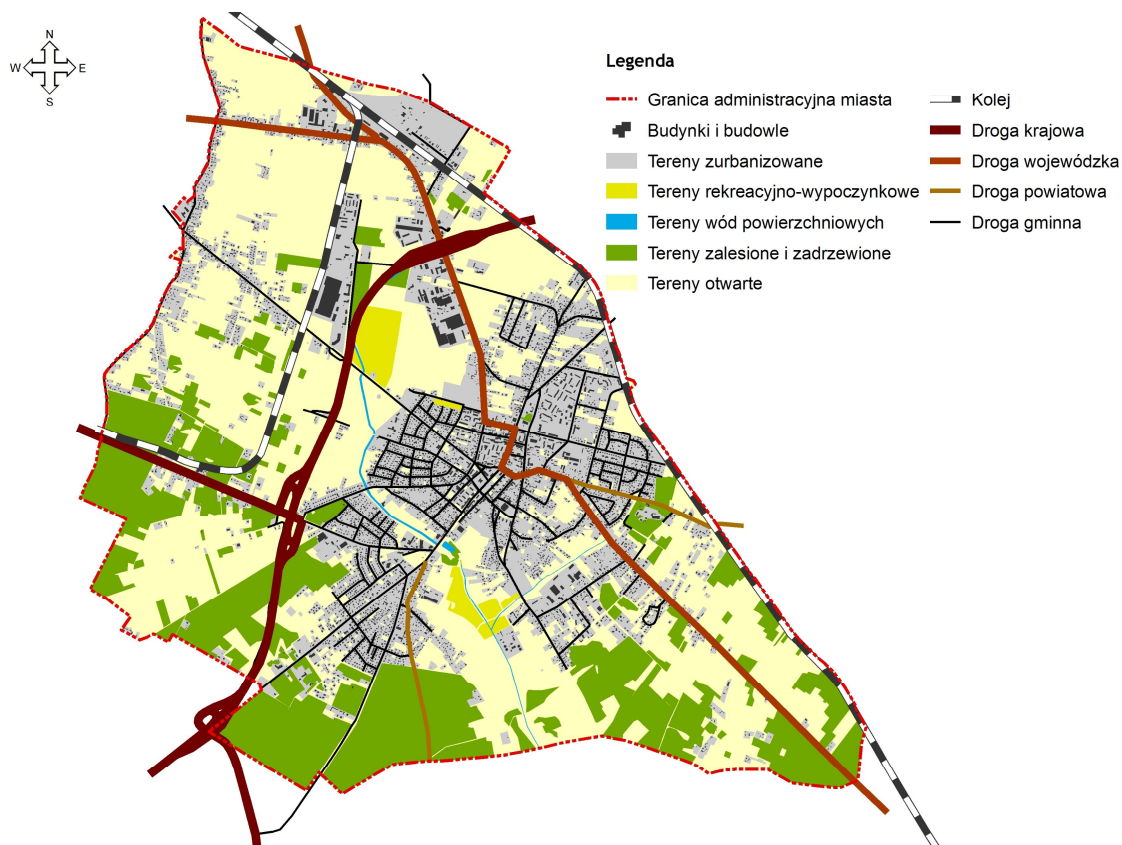
W ponad 90% miasto graniczy z gminą Ostrów Mazowiecka, a na krótkim odcinku od południa z gminą Małkinia.

Południowa część miasta o powierzchni 507,4 ha (co stanowi ok. 22% powierzchni miasta) leży w zasięgu obszaru Natura 2000 – „Puszcza Biała”.

Podstawowe dane o mieście:

- powierzchnia – 2226,15 ha (22 km²) (wg ewidencji gruntów i budynków)
- liczba mieszkańców – 23 365 (stan na 31.12.2008 r., źródło danych: Urząd Miasta Ostrów Maz.)
- gęstość zaludnienia – 1046 os/km² (stan na 31.12.2008 r., źródło danych: Urząd Miasta Ostrów Maz.)

Ryc. 1. Uproszczone użytkowanie gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ortofotomapy miasta Ostrów Mazowiecka

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE OSTRÓW MAZOWIECKA – STAN PRAWNY

Prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym. Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki terytorialne, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczenia terenów oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone są w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami).

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania, przestrzennego burmistrz miasta sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej „studium”. Studium opracowywane jest obligatoryjnie dla obszaru całej gminy. Dokument ten, zgodnie z art. 9 pkt 5 wspomnianej wyżej ustawy, nie jest aktem prawa miejscowego, lecz opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych miasta. Zgodnie z art. 14 pkt 8 tejże ustawy aktem prawa miejscowego jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przy sporządzaniu którego, poprzez wymóg zachowania zgodności ze studium (ustalenia studium są wiążące – art. 9 pkt 4), uwzględnia się politykę przestrzenną gminy. Powyższe sprawia, że jest ono zapisem polityki przestrzennej gminy wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy dla realizacji określonych celów.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa studium uwzględnia ustalenia przestrzenne zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Studium jest dokumentem planistycznym, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym. Studium wskazuje na potencjał rozwoju przestrzennego gminy, możliwości zagospodarowania nowych terenów lub stopnia przekształceń.

Ostrów Mazowiecka posiada przyjęte uchwałą Rady Miasta Ostrów Mazowiecka Nr XX/169/2001 z dnia 29 czerwca 2001 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opracowane zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.).

Obowiązującym prawem miejscowym jest jednak zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka przyjęta uchwałą Rady Miasta Ostrów Mazowiecka Nr XXXII/213/2006 z dnia 30 maja 2006 r.

2.1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA (2001 r.)

Opracowanie to składa się z dwóch części:

- I. „Synteza uwarunkowań”
- II. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna miasta Ostrów Mazowiecka – ustalenia studium” będącego załącznikiem nr 1 do Uchwały Nr XX/169/2001

W syntezie uwarunkowań zawarto charakterystykę wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań wpływających na kształtowanie polityki przestrzennej miasta.

Część kierunkowa zawiera zasady zagospodarowania:

- obszarów objętych lub wskazanych do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych (dotyczące archeologii, historii, zabytków architektury i budownictwa, ruralistyki oraz krajobrazu),
- lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiska (szczególne uwypuklenie roli lasów Puszczy Białej, GZWP 425 „Dolina Kopalna Wyszków”, pomnik przyrody, projektowana otulina Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego),
- przestrzeni produkcyjnej rolniczej i leśnej (m.in. niedopuszczanie do rozpraszania zabudowy na terenach rolnych i w pierwszej kolejności przeznaczanie pod zainwestowanie nierolnicze terenów rolnych położonych w obszarze już istniejącego zainwestowania oraz terenów o najniższej wartości dla produkcji rolnej).

Studium zawiera także kierunki rozwoju komunikacji oraz główne kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, które zostały omówione szerzej w odpowiednich rozdziałach opisywanego opracowania.

Obowiązujące studium nie wskazało obszarów, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania.

Wśród obszarów przewidzianych do realizacji zadań i programów wynikających z polityki zawartej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa studium wymienia modernizację drogi krajowej nr 8 wraz z budową obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej a także modernizację drogi krajowej nr 60. Obydwa zadania inwestycyjne zostały zrealizowane.

W obowiązującym studium przyjęto założenie, iż do 2010 r. miasto nie musi wykroczać poza granice administracyjne, ponieważ może się racjonalnie rozwijać wykorzystując tereny budowlane, których posiada wystarczające rezerwy.

Studium określiło **systemy funkcjonalne** miasta:

1. system przyrodniczy miasta – na który składa się chroniona zieleń miejska tworząca klin napowietrzający, zwłaszcza wzdłuż obniżenia doliny Grzybówki,
2. system miejskich przestrzeni publicznych – jeden z podstawowych elementów charakteryzujących strukturę miasta; na system ten składać się powinien zespół siedmiu miejskich centrów wielofunkcyjnych,
3. system komunikacji drogowej – najważniejszym elementem układu jest obwodnica jako droga ekspresowa oraz pozostałe drogi klasy głównej, które stanowić winny układ do obsługi lokalnej i ponadlokalnej. Pozostałe drogi klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej obsługiwać winny ruch lokalny,
4. system komunikacji pieszej i rowerowej – złożony z dwóch ciągów pieszo rowerowych łączących ze sobą miejskie centra,
5. system infrastruktury technicznej – na który składają się sieci wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, energetyczne i ciepłne.

Obowiązujące studium zakłada wydzielenie **obszarów funkcjonalnych** w zależności od predyspozycji przestrzennych, stanu zainwestowania oraz potrzeb w zakresie infrastruktury i transportu. Wyróżniono 17 rodzajów obszarów funkcjonalnych, którym przypisano różne zasady zabudowy i zagospodarowania.

Tab. 1. Proponowane obszary funkcjonalne w obowiązującym SUiKZP miasta Ostrow Mazowiecka

LP	OBSZARY FUNKcjONALNE		OPIS	% POWIERZCHNI MIASTA
1	KK	Obszary transportu kolejowego	Tereny przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie dostępu do transportu kolejowego. Są to tereny obecnie zagospodarowane na ten cel. Lokalizację wszelkich obiektów usługowych, składowo - magazynowych i przemysłowych w tym szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego warunkuje się ich niezbędnością dla transportu kolejowego.	1,97%
2	K	Obszary transportu drogowego	Tereny przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie dostępu do transportu drogowego. W tym zakresie przeznacza się nowe tereny. Szczególnie dotyczy to potrzeb terenowych umożliwiających realizację obwodnicy. Wszelka zabudowa usługowa może być lokalizowana jeśli nie naruszy to pasów drogowych wymaganych dla prawidłowego funkcjonowania drogi zgodnie z jej klasą. Lokalizację wszelkich obiektów w tym szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego warunkuje się ich niezbędnością dla transportu drogowego.	4,80%
3	IT	Obszary obsługi technicznej miasta	Tereny przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie infrastruktury technicznej. W większości dotyczy to terenów już wykorzystywanych na ten cel. Wprowadza się zakaz lokalizacji wszelkich obiektów nie związanych z funkcją obsługi technicznej miasta. Lokalizację wszelkich obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego warunkuje się ich niezbędnością dla obsługi technicznej miasta. Wokół ujęć wody, oczyszczalni ścieków, głównych punktów zasilania energetycznego należy wyznaczyć obszary ograniczonego użytkowania wynikające z potrzeby ochrony środowiska i zdrowia ludzi. Wszystkie obiekty obsługi technicznej miasta a w szczególności wodno-kanalizacyjne, energetyczne, ciepłownicze w tym obiekty kubaturowe i budowlę lokalizowane na terenach funkcjonalnych należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju miejskiej infrastruktury technicznej sporządzonymi przez Zarząd Miasta Ostrow Mazowiecka.	1,46%
4	L	Obszary leśne	Obszary te nie są przeznaczone do zabudowy. Wszelka działalność gospodarcza na tych terenach powinna być zgodna z planami urządzenia lasów właściwymi dla tych obszarów. Nie wolno na tych terenach zmieniać przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Zabrania się lokalizowania na tych obszarach wszelkich obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego za wyjątkiem obiektów służących do przesyłu energii, paliw, wody oraz odprowadzania ścieków.	14,03%
5	R	Obszary zabudowy siedliskowej i produkcji rolniczej	Obszary te są przeznaczone dla działalności rolnej. Nie wolno na tych terenach zmieniać przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne. Lokalizację wszelkich obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego warunkuje się ich niezbędnością dla produkcji rolnej oraz infrastruktury technicznej.	9,79%
6	SAG	Obszary	Obszary poprzez swoje położenie, warunki gruntowe i stan zagospodarowania	6,33%

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA
CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA

		specjalnej aktywności gospodarczej	predysponowane do lokalizacji wszelkiej działalności produkcyjnej, wytwórczej i usługowej. Lokalizację wszelkich obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być poprzedzona oceną ich wpływu na środowisko. Obszary te wskazuje się jako predestynowane obszary do zorganizowanej działalności inwestycyjnej.	
7	UP	Obszary wydzielonych usług publicznych	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie dostępu do usług publicznych - należy przez to rozumieć działalność usługową o charakterze ogólnodostępnym, w szczególności dotyczy to: administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, nauki, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, poczty i telekomunikacji. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być na tych terenach zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi.	1,78%
8	W	Obszary zabudowy usługowo-mieszkaniowej na 80% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie usług oraz mieszkalnictwa jako funkcji uzupełniającej. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być poprzedzona oceną ich wpływu na środowisko. Zabudowa mieszkaniowa powinna stanowić nie więcej niż 20% obszaru.	8,34%
9	WE	Obszary zabudowy usługowo-mieszkaniowej - ekstensywnej na 20% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie usług oraz mieszkalnictwa jako funkcji uzupełniającej. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być poprzedzona oceną ich wpływu na środowisko. Zabudowa mieszkaniowa powinna stanowić mniej niż 50% terenu zabudowanego.	0,44%
10	ZC	Obszary cmentarzy	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być na tych terenach zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. W odległości 50 m wokół cmentarzy zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych.	0,58%
11	ZD	Obszary ogrodów działkowych	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być na tych terenach zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi.	0,54%
12	ZE	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 30% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz usług jako funkcji uzupełniającej. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. Zabudowa usługowa powinna stanowić nie więcej niż 20% terenu zabudowanego.	16,60%
13	ZN	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 50% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz usług jako funkcji uzupełniającej. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. Zabudowa usługowa powinna stanowić nie więcej niż 30% terenu zabudowanego.	16,00%
14	ZS	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 70% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie usług. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. Zabudowa usługowa powinna stanowić nie więcej niż 40% terenu zabudowanego.	5,70%
15	ZI	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 80% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie usług. Należy dążyć do wykształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej odpowiedniej dla centrum miejskiego o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, w szczególności dotyczy to: nasycenia terenu w obiekty usługowe o odpowiedniej różnorodności i jakości, zapewnienia właściwej ilości i jakości przestrzeni publicznych wyrażonych ulicami, placami i zielenią miejską oraz ciągami pieszymi i ścieżkami rowerowymi, prawidłowego kształtowania zabudowy. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. Zabudowa usługowa powinna stanowić przynajmniej 30% terenu zabudowanego. Zabudowa od strony ulic, oraz ciągów komercyjnych powinna pełnić funkcje usługowe. Przynajmniej 25% terenu należy pozostawić jako teren służący rekreacji i wypoczynkowi.	5,86%
16	LM	Obszary lasów z zabudowa mieszkaniową do 30% obszaru	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz usług jako funkcji uzupełniającej. Wszelka lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być zabroniona poza przypadkami wyjątkowymi. Zabudowa usługowa powinna stanowić nie więcej niż 10% obszaru. Na terenach biologicznie czynnych należy zachować istniejący drzewostan.	3,47%
17	ZP	Obszary rekreacji i wypoczynku	Obszary przeznaczone dla zaspokojenia potrzeb lokalnych i ponadlokalnych w zakresie dostępu wypoczynku i rekreacji. Nie należy na tych terenach lokalizować zabudowy mieszkaniowej za wyjątkiem mieszkań służbowych. Zabroniona lokalizacja obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego. Na obszarach należy zrealizować obiekty usług kultury, gastronomii, sportu i rekreacji w ilości odpowiedniej dla skali miasta.	2,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązującego SUiKZP miasta Ostrow Mazowiecka

Wszelkie zagospodarowanie dla poszczególnych terenów powinno być zgodne z podstawowym przeznaczeniem.

Dla obszarów zabudowy mieszkaniowej (tj. W, WE, ZD, ZE, ZN, ZS, ZI, LM, ZP) studium postuluje wartości brzegowe parametrów urbanistycznych, tj. minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej,

maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy oraz dla obszarów ZE, ZN, LM – minimalną powierzchnię działek budowlanych.

W obowiązującym SUIKZP największe powierzchnie zajmują obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 30% obszaru (16,60% powierzchni miasta) oraz obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 50% obszaru (16,00%). Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują tereny otwarte: obszary leśne (14,03%) oraz obszary zabudowy siedliskowej i produkcji rolniczej (9,79%). Obszary specjalnej aktywności gospodarczej zajmują 6,33% powierzchni miasta.

2.1.2. PRZYCZYNA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Od czasu uchwalenia obowiązującego studium w 2001 r. nastąpiło wiele zmian zarówno w tzw. otoczeniu prawnym jak i w samej przestrzeni miasta Ostrów Mazowiecka.

W 2003 r. weszła w życie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 Nr 80 poz. 717). Nastąpiła konieczność dostosowania treści obowiązującego studium do wymagań narzuconych przez nową ustawę, która m.in. w miejsce spójności nakłada na miasto, w chwili przystąpienia do opracowania planu miejscowego obowiązek zachowania jego zgodności ze studium. Od 2001 r. sporządzono i uchwalono szereg dokumentów określających politykę miasta i województwa, w zakresie związanym z gospodarowaniem przestrzenią. Należą do nich:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (uchwalony 7 czerwca 2004 r. przez Sejmik Województwa Mazowieckiego),
- Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego (uchwalona 29 maja 2006 r. przez Sejmik Województwa Mazowieckiego),
- Strategia Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2003-2015,
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2007-2009,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Ostrów Mazowiecka,
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka.

Ważnym powodem było również wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Niezbędne jest zatem wprowadzenie do studium uaktualnień, które nie zablokują miastu możliwości korzystania z zewnętrznych środków pomocowych wskutek rozbieżności dokumentów planistycznych.

W toku prac nad planem miejscowym dla obszaru całego miasta pojawiły się przesłanki do przeprowadzenia korekt w obowiązującym studium, które miały dotyczyć wielkości zasięgu terenów funkcjonalnych. W dniu 27 lipca 2006 r. Rada Miasta Ostrów Mazowiecka przyjęła uchwałę nr XXII/216/06 w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka uchwalonego w 2001 r. w drugiej połowie 2008 r. podjęto kroki zmierzające do realizacji powyższej uchwały.

Po niespełna 8 latach zaproponowane rozwiązania komunikacyjne wymagają istotnych korekt. Kluczowym elementem, który przekształcił dotychczasową spójność zagospodarowania przestrzennego miasta, była realizacja obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 8. Droga ta przecinając obszar miasta na kierunku północ-południe spowodowała konieczność przededefiniowania istniejącego dotychczas układu komunikacyjnego.

Biorąc pod uwagę ciągły przyrost liczby mieszkańców i związane z tym rozrastanie się miasta oraz „zagęszczanie się” zabudowy w centrum miasta istotnym zagadnieniem jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego ze ścisłego centrum. W wyniku wstępnej analizy ustalono, że niezbędne będzie porozumienie w tej sprawie z gminą Ostrów Mazowiecka w kwestii przeprowadzenia niektórych odcinków dróg obwodowych poza terenem miasta.

W zakresie powierzchniowych form ochrony przyrody obowiązujące studium zakładało objęcie części terytorium miasta otuliną Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Jednakże zamierzenie to nie dojdzie do skutku, tak więc zapisy dotyczące teŹe otuliny w studium są nieaktualne.

W 2004 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, które ustanowiło m.in. na terenie miasta Ostrów Mazowiecka obszar specjalnej ochrony (OSO) – PLB140007 „Puszcza Biała”. Obszar ten został uwzględniony w planie miejscowym, jednak od uchwalenia planu zmienił się zasięg terytorialny obszaru Natura 2000, tak więc konieczne jest wprowadzenie w studium aktualnych granic tego terenu chronionego.

Rozwój infrastruktury dostosowany jest do bieżących potrzeb oraz polityki uruchamiania kolejnych terenów mieszkaniowych.

Potrzeby w zakresie przekształcania terenów nadal są duże, o czym świadczy duża liczba wniosków dotyczących zmiany przeznaczenia terenu od właścicieli działek, praktycznie z terenu całego miasta.

Mimo długiej listy potrzeb – przyczyn zmiany studium od czasu uchwalenia obowiązującego dokumentu nie wykonano analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, o której mowa w art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Stan zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Ostrów Mazowiecka reguluje uchwała Rady Miasta Ostrów Mazowiecka Nr XXXII/213/2006 z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka. Obowiązujący plan jest zmianą planu miejscowego przyjętego uchwałami Rady Miasta Ostrowi Mazowieckiej: Nr XVI/88/2004 z dnia 20 kwietnia 2004 r. oraz Nr XX/128/2004 z dnia 30 listopada 2004 r.

Zarówno plan z 2004 r., jak i jego obowiązująca zmiana, zostały wykonane w skali 1:2000 dla obszaru całego miasta. Reguluje on przeznaczenie, sposób zabudowy i zagospodarowania.

Według „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania miejscowego miasta Ostrów Mazowiecka” plan ten daje zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych dla wzrostu liczby ludności od 44,5 tys. osób do blisko 68 tys. mieszkańców. W stosunku do stanu sprzed 2004 r. plan przeznaczył wzrost powierzchni terenów produkcyjnych i usługowych o 256 ha. Tereny te zlokalizowane są przede wszystkim w sąsiedztwie trasy ekspresowej i terenów zakładów produkcyjnych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego transponuje politykę przestrzenną zawartą w obowiązującym studium na prawo miejscowe. Bardzo czytelnie przedstawia podział miasta na strefy: śródmiejską, osiedla zabudowy wielorodzinnej, osiedla zabudowy jednorodzinnej ukształtowane i kształtujące się, obszary przemysłowo-magazynowo-składowe oraz strefy terenów otwartych (tereny leśne, tereny rolne). Plan miejscowy zaspokaja zdecydowaną większość potrzeb miasta w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Pewne nieścisłości, jakie pojawiły się od czasu obowiązywania planu wynikają z dynamicznego procesu, jakim jest gospodarowanie przestrzenią.

Wszystkie kwestie ochrony środowiska plan miejscowy podporządkował przepisom odrębnym. Natomiast w odniesieniu do ochrony przyrody w planie zostały wskazane aktualne na dzień sporządzenia planu granice obszaru Natura 2000 na terenie miasta, które w chwili obecnej uległy modyfikacjom.

W planie miejscowym zostało wyodrębnionych 60 różnych obszarów funkcjonalnych (czyli terenów o określonym rodzaju przeznaczenia podstawowego i dopuszczonego, wyznaczonego na rysunku planu liniami rozgraniczającymi). Należy jednak zauważyć pewien mankament opisywanego dokumentu dotyczący oznaczeń graficznych na rysunku planu terenów niepublicznych dróg wewnętrznych oraz nieprzekraczalnych linii zabudowy wzdłuż tychże dróg – stanowią one postulaty planu.

W ramach zasad kształtowania przestrzeni plan określa parametry nowej zabudowy. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wartość minimalnej powierzchni nowo wydzielanych działek kształtuje się od 800 m² (MN2) do 2000 m² (MN1/Ls i RM/MN1).

Dotychczasowe przeznaczenie terenów zostało przedstawione na schemacie nr 1 „Dotychczasowe przeznaczenie terenów – Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego”.

Poniżej zamieszczono uogólniony przez autorów studium wykaz przeznaczenia terenów w obowiązującym planie miejscowym.

Tab. 2. Uogólnione przeznaczenie terenów w obowiązującym MPZP miasta Ostrów Mazowiecka

UOGÓLNIONE PRZEZNACZENIE PODSTAWOWE W OBOWIĄZUJĄCYM MPZP	POWIERZCHNIA [ha]	% POWIERZCHNI MIASTA
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	789,8315	35,49%
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	79,9899	3,59%
Tereny zabudowy zagrodowej	14,204	0,64%
Tereny usług publicznych	34,7064	1,56%
Tereny usług	221,3161	9,94%
Tereny działalności gospodarczej	99,9842	4,49%
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	29,9964	1,35%
Tereny cmentarzy	12,0078	0,54%
Tereny infrastruktury technicznej	31,7062	1,42%
Tereny komunikacji drogowej	282,1332	12,67%
Tereny komunikacji kolejowej	42,7452	1,92%
Tereny rolne	187,2494	8,41%
Tereny lasów oraz zadrzewień i zakrzewień	393,2450	17,69%
Tereny wód powierzchniowych	3,6163	0,16%
Suma:	2225,7316	100,00%

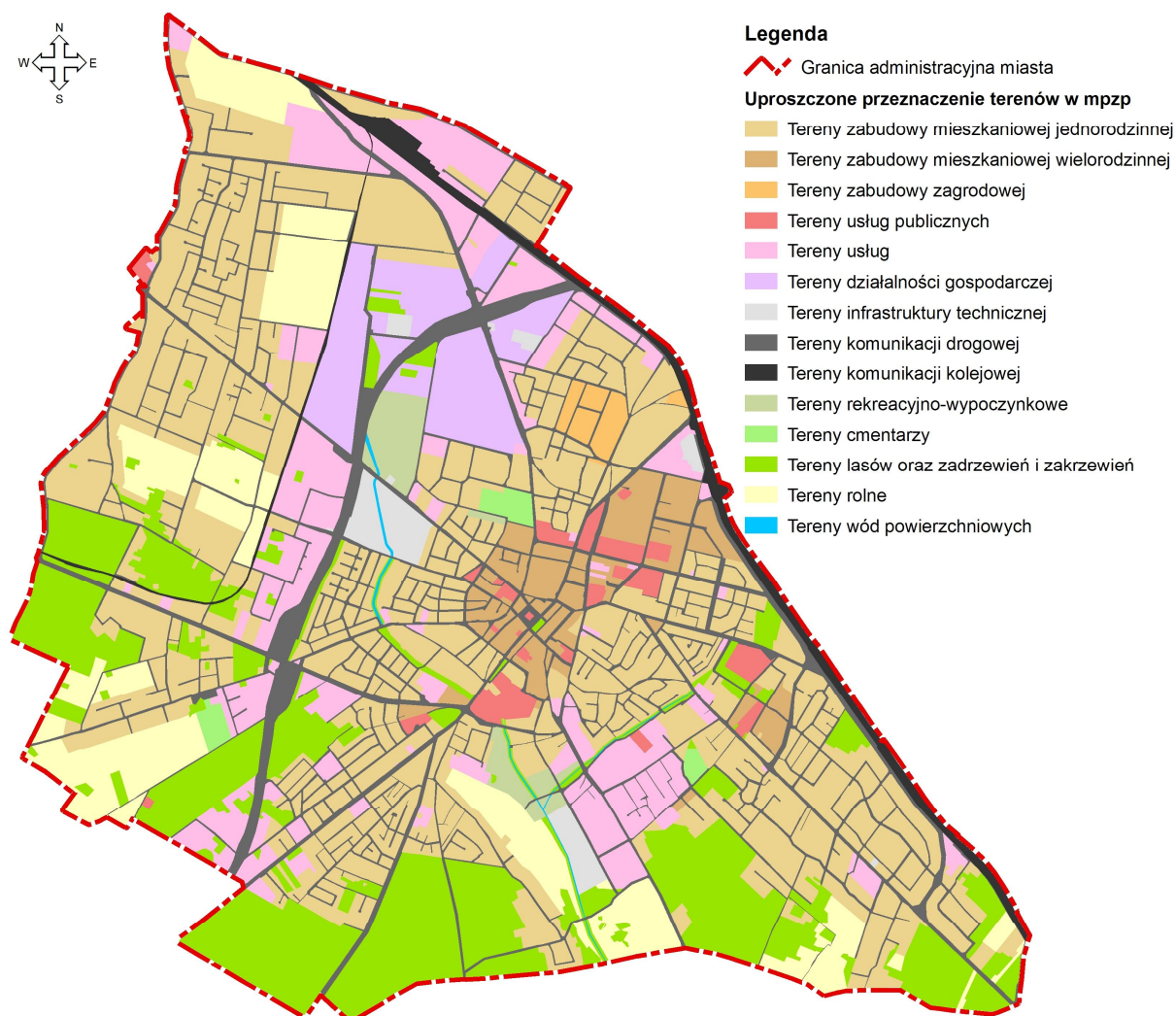
Źródło: Opracowanie własne na podstawie MPZP miasta Ostrów Mazowiecka

Z analizy obowiązującego planu miejscowego wynika, iż najwięcej terenów zarezerwowano dla rozwoju:

1. zabudowy mieszkaniowej (niemal 40% powierzchni miasta),
2. terenów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (ok. 18%),
3. komunikacji (ok. 14%),
4. zabudowy usługowej, w tym usług publicznych (ok. 11%) oraz terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą (ponad 5%).

Przestrzenne rozmieszczenie wyżej określonych terenów o uogólnionym przeznaczeniu przedstawia poniższy rysunek.

Ryc. 2. Rozmieszczenie głównych grup przeznaczenia terenu w obowiązującym planie miejscowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MPZP miasta Ostrowi Mazowieckiej

Zgodnie z art. 36 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie miejscowym została określona wysokość renty planistycznej. Jest to jednorazowa opłata pobierana przez burmistrza miasta stanowiąca dochód własny gminy. Obowiązek zapłaty powstaje jeżeli wskutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wzrosła wartość objętej nim działki, a właściciel w ciągu 5 lat od wejścia w życie planu zbywa tę nieruchomość. Wysokość renty planistycznej jest procentowo określana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i nie może być ona wyższa niż 30%.

Dla terenów oznaczonych symbolami: MN1, MN1/Ls, MN2, M, MNU, MU1, MU2, U/MN, U, PP/PS, PS/U na rysunku planu zatwierdzonego uchwałą Nr XVI/88/2004 Rady Miasta Ostrowi Mazowieckiej z dnia 20 kwietnia 2004 r. (ogłoszony w Dzienniku Urzędowym woj. Mazowieckiego Nr 10 z dnia 02.05.2004 r. poz. 2496), dla których przed wejściem w życie obowiązywało przeznaczenie rolne i leśne, ustala się utrzymać stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty z tytułu wzrostu ich wartości do czasu upływu okresu określonego w przepisach odrębnych; stawka ta dla poszczególnych terenów wynosi:

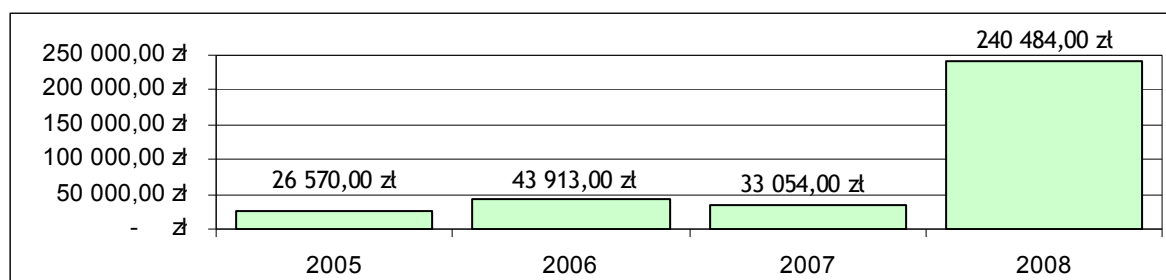
- 1) 20% dla mieszkalnictwa MN1, MN1/Ls, MN2, M,

- 2) 20% dla terenów mieszkalnictwa z nieuciążliwymi usługami MNU, MU1, MU2,
- 3) 20% dla terenów nieuciążliwych usług z dopuszczonym mieszkalnictwem U/MN,
- 4) 20% dla terenów usług komercyjnych U,
- 5) 10% dla terenów produkcyjno – składowych, składowo – usługowych PP/PS, PS/U,
- 6) 0% dla terenów wymienionych w pkt. 1 - 5, które są własnością Miasta Ostrów Mazowiecka.

Dla pozostałych terenów plan ustalił stawkę procentową w wysokości 0%.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wpłat do budżetu miasta Ostrów Mazowiecka z tytułu renty planistycznej w latach 2005-2008.

Ryc. 3. Wpłaty do budżetu miasta Ostrów Mazowiecka z tytułu renty planistycznej w latach 2005-2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka

Analiza obowiązujących dokumentów z zakresu planowania przestrzennego: Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Dla miasta Ostrów Mazowiecka nie została sporządzona wymagana ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 32 pkt 1) ocena aktualności studium i planów miejscowych.

Autorzy niniejszego opracowania przeanalizowali zgodność ustaleń planu miejscowego z polityką przestrzenną zawartą w obowiązującym studium. W tym celu konieczne było uogólnienie przeznaczenia obszarów funkcjonalnych zarówno zawartych w planie miejscowym, jak i w studium. Z punktu widzenia analiz wykonywanych na potrzeby kształtowania polityki przestrzennej drobne różnice między poszczególnymi obszarami funkcjonalnymi są nieistotne. Do celów analitycznych zgeneralizowano politykę przestrzenną ze studium oraz przeznaczenie terenów w MPZP do następujących grup:

1. tereny mieszkalne,
2. tereny produkcyjne,
3. tereny usług (tj. tereny z dominującą funkcją usługową),
4. tereny otwarte,
5. tereny infrastruktury technicznej.

Tereny komunikacyjne nie zostały przeanalizowane ze względu na różny stopień szczegółowości analizowanych dokumentów i specyfikę studium (zwłaszcza dotyczącą skali opracowania). Tereny komunikacyjne zostały jednak uwzględnione w bilansie terenów.

Tab. 3. Przyporządkowanie obszarów funkcjonalnych w MPZP i SUIKZP w ramach ujednoliconego przeznaczenia na potrzeby analizy

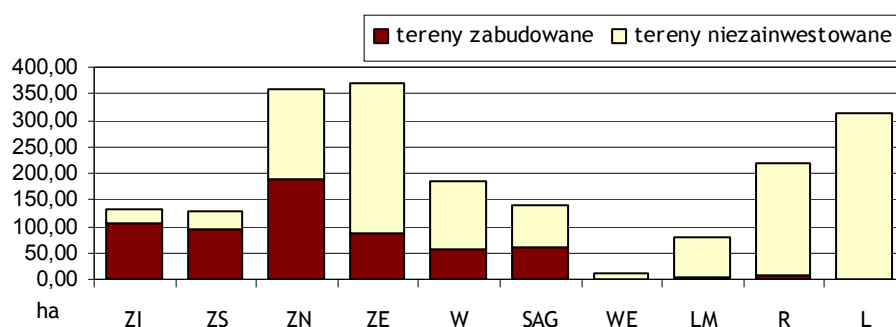
LP	PRZEZNACZENIE UJEDNOLICONE	PRZEZNACZENIE TERENÓW W SUIKZP	PRZEZNACZENIE TERENÓW W MPZP
1	Tereny mieszkalne	ZE, ZN, ZS, ZI, LM	MNU, MWU, M, MU1, MU2, MU3, MU, MN1, MN2, RM/MN1, MN1/Ls
2	Tereny produkcyjne	SAG	PP/PS, PP/U
3	Tereny usług	UP, W, WE	UPa, UPh, UPr1, UPr2, U/MN, U, UPz, UPz/Z, UPo, UPo/Z, UP, UP/Z, UPs, Ucp, U/PS
4	Tereny otwarte	ZC, L, ZD, ZP, R	R, ZCc, ZCn, Lsz, Ls, ZD, ZR, ZI, ZP, ZP/KPJ, W, Z,
5	Tereny infrastruktury technicznej	IT	TE, TC1, TK1, TK3, TW2, TW1/ZP, TW3
6	Tereny komunikacyjne	K, KK	KK, KK3, KK4, KK/KDZ, KP, KPJ, P, KDW, KDL, KDD, KDZ, KDG, KDS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązujących dokumentów planistycznych: SUIKZP oraz MPZP

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej i kameralnej (analiza ortofotomapy pokrywającej obszar miasta), wskazano obszary obecnie zabudowane. Wskazanie tych obszarów umożliwiło określenie stopnia wykorzystania terenów funkcjonalnych określonych w dotychczas obowiązujących opracowaniach planistycznych. Z analiz zostały wyłączone tereny wskazane pod infrastrukturę techniczną oraz komunikację. Wyłączono również tereny usług publicznych, które w analizowanych opracowaniach wyznaczone zostały dla istniejących obiektów, co oznacza że w 100% są już wykorzystane. Nie wyłączono natomiast terenów otwartych, na których występowanie zabudowy jest niepożądane. Analiza stopnia ich zabudowania pozwoli na określenie występowania presji zabudowy na tereny otwarte.

Spośród obszarów funkcjonalnych zaproponowanych w dotychczas obowiązującym studium najwięcej terenów zabudowanych występuje w strefie zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Są to zwarcie występujące obszary zainwestowane w centralnej części miasta. Stan zainwestowania w pozostałych strefach przedstawia poniższy wykres (oznaczenia obszarów funkcjonalnych są zgodne z obowiązującym studium).

Ryc. 4. Stopień zainwestowania wybranych obszarów funkcjonalnych określonych w SUIKZP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązującego SUIKZP miasta Ostrów Mazowiecka

Tab. 4. Stopień zainwestowania wybranych obszarów funkcjonalnych określonych w SUIKZP

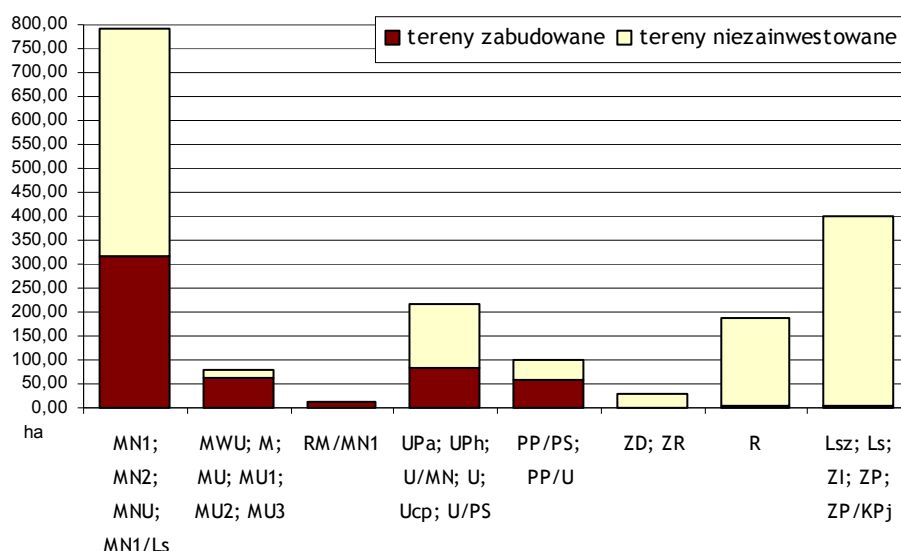
SYMBOL	PRZEZNACZENIE TERENÓW W SUIKZP	POWIERZCHNIA [ha]		STOPIEŃ ZAINWESTOWANIA
		CAŁKOWITA	ZAINWESTOWANA	
ZI	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 80% obszaru	130,76	107,45	82,17%
ZS	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 70% obszaru	127,39	92,93	72,95%
ZN	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 50% obszaru	357,26	189,31	52,99%
ZE	Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej na 30% obszaru	370,67	85,98	23,20%
LM	Obszary lasów z zabudowa mieszkaniową do 30% obszaru	77,58	4,70	6,06%
W	Obszary zabudowy usługowo-mieszkaniowej na 80% obszaru	186,24	56,49	30,33%
SAG	Obszary specjalnej aktywności gospodarczej	141,33	59,55	42,14%
WE	Obszary zabudowy usługowo-mieszkaniowej - ekstensywnej na 20% obszaru	9,74	0,19	1,92%
R	Obszary zabudowy siedliskowej i produkcji rolniczej	218,56	6,31	2,89%
L	Obszary leśne	313,28	0,67	0,21%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązującego SUIKZP miasta Ostrów Mazowiecka

W planie miejscowym największe powierzchnie zabudowane występują w strefach przeznaczonych pod rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Są to obszary występujące w centrum miasta. Natomiast największe rezerwy terenowe pod zabudowę występują w południowo-wschodnim oraz północno-zachodnim fragmencie miasta, są to tereny przeznaczone pod rozwój wolnostojącej jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Zwarta zabudowa mieszkaniowa pokrywająca centralną część miasta, rozwija się głównie w kierunku południowym. Rozwój zabudowy mieszkaniowej w kierunku północnym oraz zachodnim ograniczają tereny działalności produkcyjnej oraz przebiegająca z północnego-wschodu na południe obwodnica miasta. Na obszarze miasta zabudowa koncentruje się na terenach w tym celu wyznaczonych. Pojedyncze skupiska zabudowy na terenach rolnych stanowi zabudowa siedliskowa niezbędna dla prowadzenia produkcji rolnej.

Stan zainwestowania w wybranych grupach obszarów funkcjonalnych przedstawia poniższy wykres oraz tabela (oznaczenia obszarów funkcjonalnych są zgodne z obowiązującym mpzp).

Ryc. 5. Stopień zainwestowania poszczególnych grup obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w MPZP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązującego MPZP miasta Ostrów Mazowiecka

Tab. 5. Stopień zainwestowania poszczególnych grup obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w MPZP

SYMBOL	PRZEZNACZENIE W MPZP	POWIERZCHNIA [ha]		STOPIEŃ ZAINWESTOWANIA
		CAŁKOWITA	ZAINWESTOWANA	
MN1; MN2; MNU; MN1/Ls	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	789,83	315,42	39,94%
MWU; M; MU; MU1; MU2; MU3	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	79,99	63,15	78,94%
RM/MN1	Tereny zabudowy zagrodowej	14,20	12,38	87,19%
UPa; UPh; U/MN; U; Ucp; U/PS	Tereny usług	217,28	82,66	38,04%
PP/PS; PP/U	Tereny działalności gospodarczej	99,98	57,16	57,16%
ZD; ZR	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	30,00	1,28	4,26%
R	Tereny rolne	186,87	4,93	2,64%
Lsz; Ls; ZI; ZP; ZP/KPj	Tereny lasów oraz zadrzewień i zakrzewień	400,12	3,99	1,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązującego MPZP miasta Ostrów Mazowiecka

Analiza zgodności obowiązującego MPZP ze SUIKZP wskazuje na następujące nieścisłości:

- Fragmenty terenów w MPZP przeznaczonych pod zabudowę zostały wskazane w SUIKZP jako tereny chronione przed zabudową (rolne, leśne).
- Przeznaczenie terenów (zurbanizowanych bądź przeznaczonych do zurbanizowania) określone w MPZP niekiedy różni się od przeznaczenia określonego w SUIKZP.
- Nie wszystkie tereny w SUIKZP przeznaczone do zurbanizowania w MPZP zostały na ten cel przeznaczone.
- Część dróg wyznaczona w MPZP nie została wskazana w SUIKZP (dotyczy to przede wszystkim dróg lokalnych i dojazdowych, co wynika z poziomu szczegółowości, w jakim jest opracowywane studium).

Występujące nieścisłości pomiędzy funkcjami określonymi w studium a przeznaczeniem wyznaczonym w planie zostały przedstawione na schemacie nr 2 „Dotychczasowa polityka przestrzenna – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka”.

2.1.4. DECYZJE ADMINISTRACYJNE NA TERENIE MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Decyzje o warunkach zabudowy

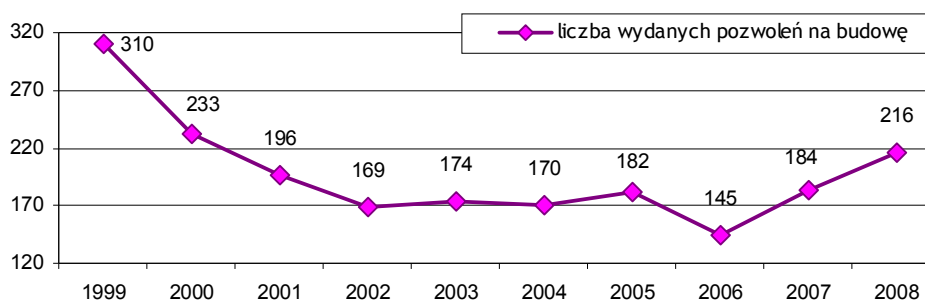
Decyzje o warunkach zabudowy wydawane są na terenach, dla których nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na 100 procentowe pokrycie obszaru miasta planem miejscowym decyzje te nie były wydawane.

Decyzje o pozwoleniu na budowę

Ruch budowlany obrazują decyzje o pozwoleniu na budowę. Według danych Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej w latach 1999-2002 liczba pozwoleń systematycznie spadała aby w latach następnych tj. 2002-2005 utrzymywać się na stałym poziomie (ok. 170). Od 2006 r. notuje się tendencję wzrostową liczby wydanych pozwoleń na budowę.

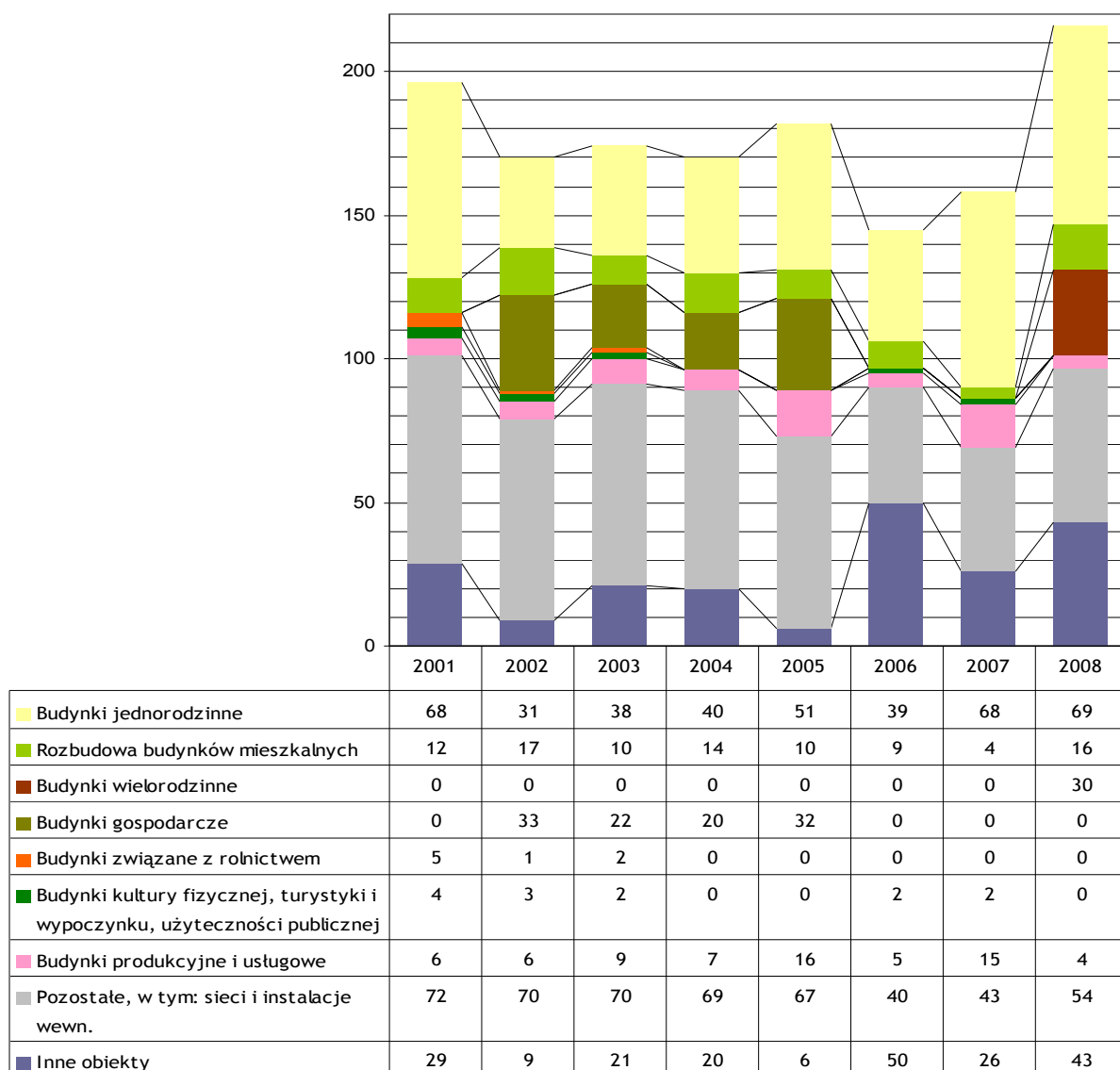
Poniższy wykres przedstawia liczbę pozwoleń na budowę wydanych w latach 1999-2008.

Ryc. 6. Liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 1999-2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej

Ryc. 7. Rodzaj oraz liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 2001-2008

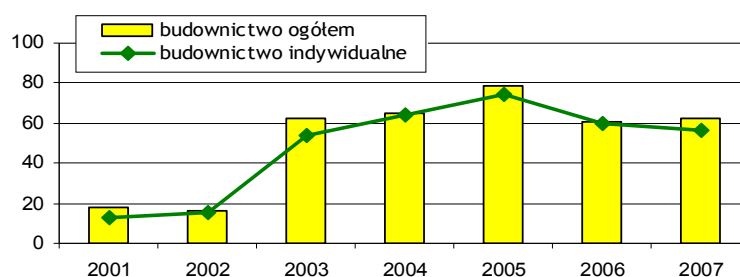

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej

Faktyczny ruch budowlany – nowe budynki

Istnieją rozbieżności między danymi pochodzącymi z Banku Danych Regionalnych GUS a danymi uzyskanymi z porównania map zasadniczych z 2001 r. i 2009 r. uzyskanych w Wydziale Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego. Według danych GUS w okresie od 2001 r. średniorocznie oddawanych jest do użytku ok. 50 budynków.

Ryc. 8. Liczba nowych budynków oddanych do użytkowania w latach 2001-2007 wg danych GUS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Inaczej kształtuje się ruch budowlany jeżeli weźmie się pod uwagę wyniki analizy treści dwóch map zasadniczych dla terenu miasta aktualnych na lata 2001 i 2008. Według danych zawartych na tychże mapach w 2001 r. na terenie miasta istniało 8749 budynków i budowli, natomiast pod koniec 2008 r. – już 10670, co oznacza, że w badanym okresie powstawało średnio 250 budynków.

2.1.5. ZŁOŻONE WNIOSKI DO STUDIUM

W okresie od 26.03.2004 do 07.01.2009 do sporządzanego studium wpłynęły 62 wnioski, w tym 7 wniosków przygotowanych przez Wydział PNR Urzędu Miasta. Kluczowe kwestie wynikające z treści tych wniosków to:

- zmiana przebiegu tzw. Małej Obwodnicy miasta,
- analiza układu komunikacyjnego, kategorii i klas dróg na terenie całego miasta,
- przeznaczenie terenów położonych przy ul. Żwirowej na funkcję usługową i przemysłową,
- przeznaczenie terenu przy ul. Pasterskiej i Dobrej pod funkcję usługową,
- zmiana przeznaczenia terenu wokół stawu na tereny sportu, rekreacji i usług,
- zmiana przeznaczenia terenu wokół ujęć wody zlokalizowanych przy ul. Sikorskiego,
- zmiana przeznaczenia terenów miejskich położonych przy ul. Broniewskiego pod funkcję usługową.

Wnioski zgłoszone przez Wydział PNR Urzędu Miasta dotyczą najistotniejszych obecnie problemów przestrzennych miasta. Priorytetowe wydaje się być gruntowne przeanalizowanie zagadnień komunikacyjnych.

Większość złożonych wniosków (51) pochodziła od osób prywatnych i dotyczyła głównie zmiany przeznaczenia gruntów dotychczas przeznaczonych na cele rolnicze lub leśne na cel budowlany, mieszkaniowy lub mieszkaniowo-usługowy.

Analiza wniosków złożonych w związku z przystąpieniem do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje, że o ile rozwój miasta i kreowanie jego pozytywnego wizerunku jest nadrzędnym celem władz miasta, to w oczekiwaniach mieszkańców istnieje wola wprowadzenia dalszych, daleko idących zmian w przestrzeni zmierzających do całkowitego wyeliminowania funkcji rolniczej z terenu miasta, rozpraszania zabudowy, co jest zjawiskiem niepożądanym ze względów ekonomicznych i przyrodniczych. Jak pokazują analizy na terenie miasta Ostrów Mazowiecka nie występuje deficyt terenów inwestycyjnych, lecz ogólnopolska moda na posiadanie terenów budowlanych, bez względu na skutki jakie rodzi to dla przestrzeni.

Tab. 6. Liczba wniosków według funkcji

KATEGORIE	LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	% WSZYSTKICH ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW
Pod zabudowę mieszkaniową	14	23,0%
Pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną	1	1,6%
Pod zabudowę usługową	11	18,0%
Pod zabudowę usługowo-mieszkaniową	8	13,1%
Pod zabudowę usługowo-składowo-magazynową	1	1,6%
Pod zabudowę przemysłową	3	4,9%
Pod zabudowę	2	3,3%
Odrolnienie na cele budowlane	10	16,4%
Odlesienie na cele budowlane	7	11,5%
Tereny sportu, rekreacji i usług	1	1,6%
Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej	1	1,6%
Wprowadzenie drogi publicznej przy rowie	1	1,6%
Zmiana przebiegu drogi KDL	1	1,6%
	61*	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka

*) Powyższa tabela nie uwzględnia dwóch wniosków Wydziału PNR Urzędu Miasta dotyczących analizy układu komunikacyjnego oraz zmiany przebiegu tzw. małej obwodnicy.

Przestrzenne rozmieszczenie złożonych wniosków zostało przedstawione na schemacie nr 3 „Rozmieszczenie oraz treść wniosków złożonych do zmiany studium”.

2.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

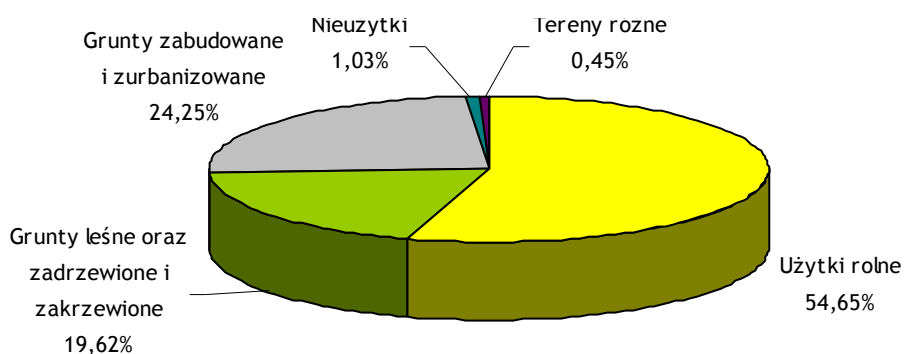
2.2.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU

Według ewidencji gruntów i budynków¹ całkowita powierzchnia miasta wynosi 2227 ha. Największy udział w ogólnej strukturze użytkowania gruntów miasta Ostrów Mazowiecka stanowią użytki rolne – 1217 ha (54,65% powierzchni miasta), przy czym grunty rolne stanowią ponad $\frac{3}{4}$ powierzchni użytków rolnych (938 ha – 42,12%). Grunty leśne i zadrzewione stanowią 437 ha (19,62%), przy czym na grupę tę składają się wyłącznie grunty leśne.

Grunty zabudowane i zurbanizowane łącznie zajmują 540 ha, co stanowi zaledwie $\frac{1}{4}$ powierzchni miasta, w tym największy udział przypada na tereny komunikacyjne – 291 ha (9,83%), tereny przeznaczone pod mieszkalnictwo to 157 ha (7,05%). Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe zajmują zaledwie 6 ha (0,27% powierzchni miasta), podobnie jak tereny przemysłowe – 7 ha (0,31%). Dość duży procent gruntów zabudowanych i zurbanizowanych stanowią inne tereny zabudowane (122 ha, 5,48% pow. miasta) oraz zurbanizowane tereny niezabudowane to (29 ha, 1,30%).

Najmniejszy udział w ogólnej strukturze użytkowania gruntów miasta stanowią kolejno: nieużytki (23 ha, 1,03%) oraz tereny różne (10 ha, 0,45%). Należy zauważyć, iż powyższa ewidencja gruntów i budynków nie kwalifikuje terenu stawu miejskiego i cieku Grzybówki do gruntów pod wodami; tereny te zostały sklasyfikowane jako tereny różne (staw) oraz grunty pod rowami w ramach użytków rolnych (Grzybówka).

Ryc. 9. Struktura użytkowania gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

Znaczna część obszaru miasta została przekształcona w wyniku działalności człowieka. Na tereny zurbanizowane składają się przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, ciągi komunikacyjne oraz sieci infrastruktury technicznej. Jednak nadal blisko 70% obszaru miasta to (wg ewidencji gruntów i budynków) tereny otwarte, wolne od zabudowy i przekształceń.

¹Dane zgromadzone przez Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

Tab. 7. Formy użytkowania terenu w mieście Ostrów Mazowiecka

RODZAJE GRUNTÓW	POWIERZCHNIA EWIDENCYJNA [ha]	UDZIAŁ W OGÓLNEJ POWIERZCHNI MIASTA [%]
Użytki rolne	1 217	54,65%
grunty orne	938	42,12%
sady	42	6,47%
łąki trwałe	41	1,89%
pastwiska trwałe	44	1,84%
grunty rolne zabudowane	144	1,98%
grunty pod stawami	0	0,00%
grunty pod rowami	8	0,36%
Grunty leśne oraz zadrz. i zakrzew.	437	19,62%
las	437	19,62%
grunty zadrz. i zakrzew.	0	0,00%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	540	24,25%
tereny mieszkalne	157	7,05%
tereny przemysłowe	7	0,31%
inne tereny zabudowane	122	5,48%
zurbanizowane tereny niezabudowane	29	1,30%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	6	0,27%
tereny komunikacyjne	219	9,83%
Grunty pod wodami	0	0,00%
Użytki ekologiczne	0	0,00%
Nie użytki	23	1,03%
Tereny różne	10	0,45%
POWIERZCHNIA OGÓLNA	2 227	100,00%

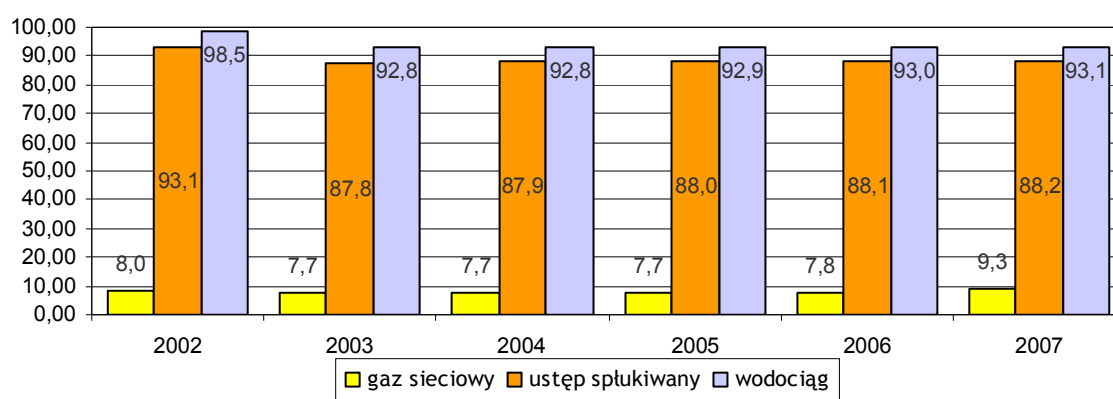
Źródło: Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

Jak wynika z powyższych danych największy udział procentowy w powierzchni gminy mają użytki rolne, które zajmują blisko 55% powierzchni, tereny związane z zabudową mieszkaniową zajmują ok. 14% powierzchni. Świadczy to o dość dużych rezerwach terenowych do potencjalnego zainwestowania.

2.2.2. TERENY MIESZKANIOWE – STAN MIESZKALNICTWA

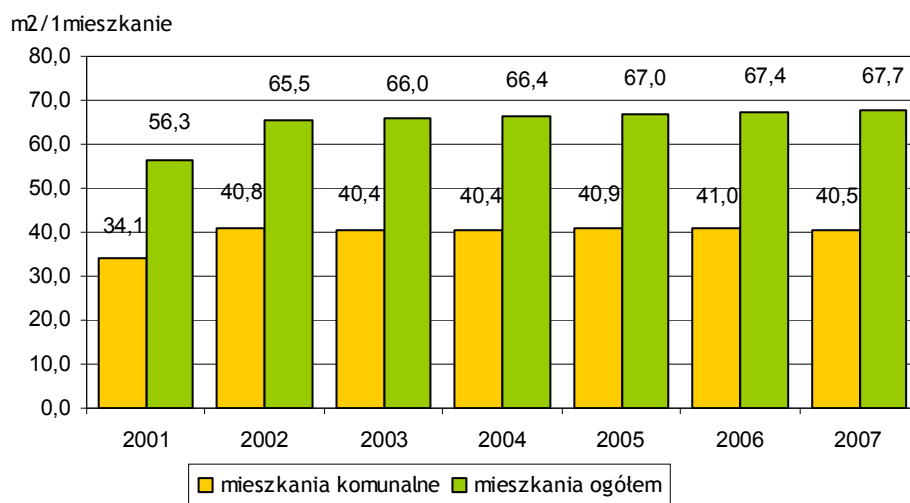
W końcu 2007 r. mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej zamieszkiwali 7 642 mieszkania, z czego niecałe 8% stanowiło własność komunalną. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 67,7 m², na 1 osobę przypadało 22,0 m². Większość mieszkań wyposażona jest w podstawowe udogodnienia komunalne – wodociąg (93,05%), ustęp spłukiwany (88,20%), łazienkę (87,32%), centralne ogrzewanie (83,55%), czy to zbiorcze czy indywidualne.

Ryc. 10. Mieszkania wyposażone w instalacje w latach 2002-2007 – w % ogółu mieszkań

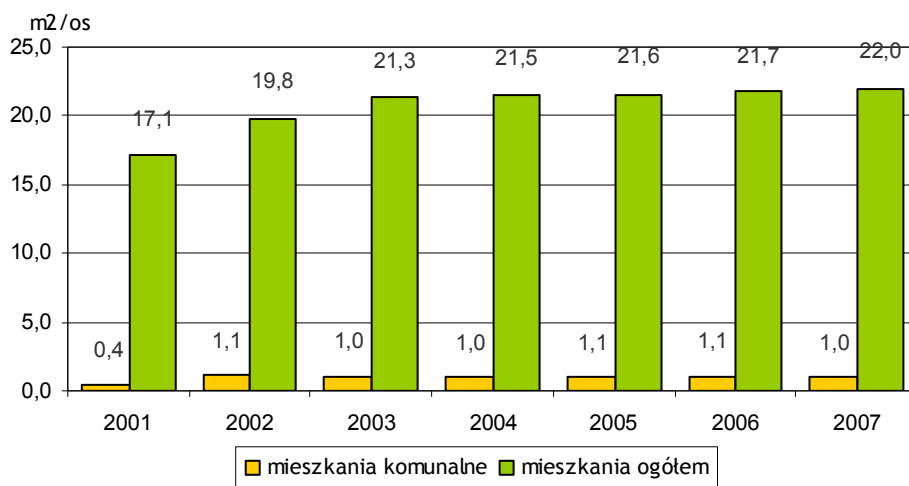
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Ryc. 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkanie w latach 2002-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Ryc. 12. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę w latach 2002-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Struktura przestrzenna terenów mieszkaniowych na obszarze miasta jest różnorodna. Można tu wyróżnić:

- zabudowę śródmiejską mieszkaniowo – usługową z wyraźnym udziałem zabudowy starszej sprzed 1944 r. (w tym drewnianej),
- zwarte osiedla i zespoły zabudowy wielorodzinnej z lat 50-tych, 60-tych i 70-tych oraz 80-tych, o architekturze i zagospodarowaniu charakterystycznym dla okresu swego powstania (rejon ul. Armii Krajowej, Kościuszki, Widnichowskiej, 3 Maja, Grota Roweckiego, Piłsudskiego, Lubiejewskiej, Prusa, Okrzei, Partyzantów),
- zorganizowane przestrzennie osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej, w części jeszcze w trakcie realizacji,
- skupiska zabudowy jednorodzinnej powstałe w wyniku narastania tej zabudowy, w tym pozostałości dawnych wsi z udziałem zagród (m.in. rejon ul. Wileńskiej, Książęcej, Kameralnej),
- rozproszoną zabudowę jednorodziną i zagrodową.

Stan zagospodarowania tych terenów jest dość zróżnicowany. Rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne są charakterystyczne dla okresu powstania poszczególnych zespołów zabudowy i osiedli.

W osiedlach budownictwa wielorodzinnego, szczególnie powstałych w latach 50-60-tych odczuwalny jest niedostatek miejsc postojowych dla samochodów. Budzącym wiele wątpliwości estetycznych są towarzyszące osiedlom zespoły prowizorycznych blaszanych garaży.

Szereg osiedli i zespołów mieszkaniowych, głównie zabudowy jednorodzinnej, pozostających w trakcie realizacji posiada jeszcze znaczne braki w zagospodarowaniu w zakresie ulic dojazdowych, chodników i uzbrojenia oraz ogólnodostępnych terenów zieleni. Podobne niedostatki odczuwa również znaczna część zabudowy rozproszonej.

W wyniku sporządzenia w latach 1970-87 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa mieszkaniowego większość zabudowy mieszkaniowej lokalizowana była w sposób planowy. Dzięki uchwaleniu planu miejscowego w 2004 r. oraz jego zmiany w 2006 r. pokrywającego w 100% obszar miasta Ostrow Mazowiecka może prowadzić racjonalną gospodarkę terenami przeznaczonymi pod zabudowę.

W Ostrowi Mazowieckiej, mimo znacznych rezerw terenów przygotowanych urbanistycznie i prawnie pod zabudowę wielorodzinną i jednorodziną, zauważalna jest tendencja do lokalizowania nowej zabudowy gniazdami.

Po zachodniej stronie obwodnicy zabudowa mieszkaniowa skupia się w przeważającej mierze przy granicy z miejscowością Komorowo należącą już do gminy Ostrow Mazowiecka (tereny wokół ulic: Sikorskiego, Legionowej i Szkoły Podchorążych Piechoty).

Dość duże skupiska nowej zabudowy powstały w rejonie ul. Leśnej, Wołodajewskiego, Akacjowej, Bursztynowej, Modrej, Łącznej, Miszewskiego, Jasnej).

2.2.3. TERENY USŁUG I ADMINISTRACJI

Na strukturę przestrzenną usług komercyjnych, infrastruktury ekonomicznej i administracji miasta składają się:

- duże skupisko usług i instytucji w śródmieściu,
- ciągi usługowe związane ze śródmieściem – wzdłuż ulic 3 Maja, Sikorskiego, Dubois,
- mniejsze zespoły i ciągi usług w osiedlach mieszkaniowych i w dzielnicy przemysłowo-usługowej przy ulicy Lubiejewskiej,
- zespoły usług terenochłonnych przy głównych drogach wjazdowych do miasta – ul. Małkińska, ul. Różańska, ul. Brokowska, ul. Sikorskiego, ul. Lubiejewska.

Układ ten, z wyjątkiem zespołu usług w centrum miasta, nie tworzy czytelnego przestrzennie systemu i podlega ciągłym przekształceniom oraz stopniowemu rozwojowi. Z rzadka jeszcze nasycone funkcjami usługowymi ciągi uliczne są uzupełniane kolejnymi usługami. Poprawie ulega również estetyka rozwiązań architektonicznych. Można także zaobserwować tendencje do łączenia funkcjonalnego i rozwijania ciągów usługowych szczególnie na głównych kierunkach rozwoju miasta. Krystalizujący się w wyniku tego procesu:

- „kościec” centralnego ośrodka usługowego oparty na głównej osi miasta wschód-zachód, ograniczonej Parkiem miejskim od zachodu i placem obok kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP od wschodu, z odejściem ku południowi w kierunku dworca autobusowego. Większość kluczowych dla miasta usług publicznych koncentruje się przy Rynku i w jego bliskim sąsiedztwie (do 5 min. pieszo), a komercyjnych w sąsiedztwie dworca autobusowego,
- także miejscami koncentracji usług o mniejszej randze są osiedla mieszkaniowe przy ul. Sikorskiego, Małkińskiej, Warszawskiej.

2.2.4. TERENY PRODUKCYJNO – USŁUGOWE

W ostatnich latach obserwuje się prężny rozwój funkcji przemysłowej w mieście. Główne zakłady zlokalizowane są:

- w północnej części miasta w rejonie ul. Lubiejewskiej, Stacyjnej oraz drogi krajowej S8 (ZURAD, Schneider, Forte, Agromasz, Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska Ostrowia, P.P.H.U.T DŁUGOPOL, ALPLA),
- w południowej części miasta w rejonie ul. Podstoczysko (Kruger, NP Pharma).

Poza powyższymi skupiskami znajduje się nieliczna grupa zakładów produkcyjnych rozsianych po terenie całego miasta.

Położenie omawianych kompleksów w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta zapewnia:

- korzystną lokalizację w stosunku do terenów mieszkaniowych na zawięznej najczęściej wiejących wiatrów zachodnich,
- dogodną obsługę bocznicami kolejowymi i dojazdem samochodowym,
- terenowe możliwości dalszej rozbudowy.

Mimo powodowania określonych uciążliwości istniejące zakłady nie są bezpośrednio szkodliwe dla otoczenia. Część z nich jednak z uwagi na swe położenie na chronionym obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej może podlegać określonym ograniczeniom technologicznym w produkcji.

Rezerwy terenowe przygotowane pod dalszy rozwój istniejących i ewentualną lokalizację nowych zakładów są duże.

Przewidywane w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod funkcje przemysłowe, obszerne powierzchniowo tereny wymagają odpowiedniego przygotowania (komunikacja i infrastruktura techniczna) i promocji.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. STAN ŚRODOWISKA, ZASOBY WODNE ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Miasto Ostrów Mazowiecka posiada Opracowanie Ekofizjograficzne sporządzone w 2003 r. na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka. Dokument ten stanowi kompleksowe studium nad zasobami, walorami i cechami środowiska przyrodniczego. Opracowanie Ekofizjograficzne jest nieaktualne w części dotyczącej istniejących form ochrony przyrody – od 2003 r. na terenie miasta został ustanowiony pomnik przyrody (Aleja Sosnowa II) oraz obszar Natura 2000.

Poniżej została przedstawiona synteza najważniejszych uwarunkowań przyrodniczych.

3.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, WARUNKI GEOLOGICZNE I GEOMORFOLOGICZNE

Ostrów Mazowiecka leży w granicach makroregionu zwanego Międzyrzeczem Łomżyńskim będącym częścią mezoregionu Niziny Północnomazowieckiej (wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego).

Średnia wysokość terenu wynosi 125,0-130,0 m n.p.m. Najniżej położony obszar (112,5 m n.p.m.) występuje w rejonie dawnej doliny rzecznej (obecny rów Grzybówki), a obszar położony najwyżej (134,5 m n.p.m.) występuje na północy miasta w rejonie ul. Żale. Różnice wysokości wynoszą ok. 30 m i są słabo zauważalne w terenie.

Występuje tu monotonna rzeźba terenu, ukształtowana przez procesy polodowcowe w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Dominującą formą są powierzchnie o charakterze płaskiej lub lekko falistej równiny rozciętej w centralnej części miasta rozległym obniżeniem fluwialno-denudacyjnym (115 m n.p.m.) o przebiegu południkowym, którym odbywa się spływ wód powierzchniowych.

Obszar równiny charakteryzuje się wyrównaną powierzchnią o niewielkich deniwelacjach (płytkie obniżenia bezodpływowe) i spadkach poniżej 2%. Lokalnie w części południowej miasta obszar równiny nadbudowują niewielkie, do 5 m wysokości względnej, formy wydymowe (wydmy i wały wydymowe).

Według podziału Polski na jednostki geologiczne W. Pożaryskiego obszar opracowania położony jest w obrębie Wyniesienia Mazursko-Suwalskiego zbudowanego przez różnowiekowe osady czwartorzędowe o miąższości ok. 100 m.

Wśród powierzchniowych osadów czwartorzędowych przeważają utwory akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej o miąższości 4,5 m, występujące w południowej i zachodniej części miasta. Utwory te reprezentowane są przez średniozagęszczone i zagęszczone piaski. Północną część miasta pokrywają zwałowe utwory akumulacji lodowcowej wykształcone w postaci piasków gliniastych i glin piaszczystych o zmiennej konsystencji i miąższości ponad 4,5 m.

W obrębie rozległych obniżen terenu występują utwory bagienne reprezentowane tu przez torfowiska niskie oraz utwory aluwialno-deluwialne. Miąższość torfów jest różna i waha się od jednego do kilku metrów. Utwory aluwialno-deluwialne wykształciły się jako piaski i pyły z domieszką części organicznych.

Ze względu na budowę geologiczną teren miasta odznacza się korzystnymi warunkami budowlanymi. W części południowej i północnej miasta teren charakteryzuje się dobrą przepuszczalnością gruntów. W części wschodniej ze względu na występujące gliny zwałowe przepuszczalność powierzchniowych warstw gruntu jest ograniczona i może prowadzić do okresowego stagnowania wód opadowych, zwłaszcza w lokalnych obniżeniach terenu. Tereny o niekorzystnych warunkach budowlanych występują w dolinie rzecznej Grzybówki, gdzie występują tereny o wysokim poziomie wód powierzchniowych oraz tereny na podłożu bagiennym, które są okresowo podmokłe. Grunty organiczne występują na terenach bezpośrednio przyległych do obniżenia doliny rzecznej.

W granicach miasta nie występują udokumentowane miejsca eksploatacji surowców mineralnych.

3.1.2. GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Charakterystyka gleb na terenie miasta

Ogólna powierzchnia użytków rolnych w granicach miasta Ostrów Mazowiecka wynosi 1217 ha.

Grunty rolne to w przeważającej części gleby piaszczyste słabogliniaste, wytworzone w piaskach luźnych. Dominuje typ pseudobielicowy i brunatny wylugowany, o płytkiej warstwie humusowej i kwaśnym odczynie glebowym. Są to gleby nadmiernie przesuszone, wadliwe. Wartość bonitacyjna użytków w tych glebach waha się od IV do VI klasy, przy czym klasa IVa jest tu najsłabiej reprezentowana. Ze względu na przydatność rolniczą obejmują kompleks żytni słaby i żytnio-lubinowy. Gleby te zajmują południową i zachodnią część miasta.

Przestrzenne rozmieszczenie typów i podtypów gleb przedstawia schemat nr 4.

W północnej części występują kompleksy gleb bielcowych wytworzonych z glin lekkich o dużym stopniu spiaszczenia warstwy wierzchniej. Ich stosunki wodne są prawidłowe, chociaż okresowo gleby te mogą mieć podwyższoną wilgotność. Pod względem bonitacji zostały one sklasyfikowane jako gleby klasy IIb i IVa, natomiast ich przydatność rolnicza wskazuje na kompleks żytni bardzo dobry. Obok nich występują gleby pseudobielcowe i brunatne wytworzone z płytkich piasków gliniastych lekkich na glinach średnich o prawidłowych stosunkach wodnych w klasie bonitacji IIb. Przydatność rolnicza klasyfikuje je jako kompleks żytni bardzo dobry. Występują tu też niewielkie powierzchnie gleb brunatnych wylugowanych i bielcowych, wytworzonych z glin średnich. Posiadają one prawidłowe stosunki wodne lub o okresowo nadmiernej wilgotności. Należą do klasy bonitacyjnej IIIa i IIIb a ze względu na przydatność rolniczą do kompleksu pszenno dobrego.

Na całym obszarze miasta występują poławie gleb wytworzonych ze średniogłębokich piasków gliniastych lekkich na glinie lekkiej i miejscami średniogłębokich piasków słabogliniastych na glinie w typie pseudobielcowym i brunatnym. Są to grunty skłonne okresowo do przesuszeń, zaliczane do klasy bonitacji IVb, lokalnie IVa, kompleksu żytniego dobrego, lokalnie żytniego słabego.

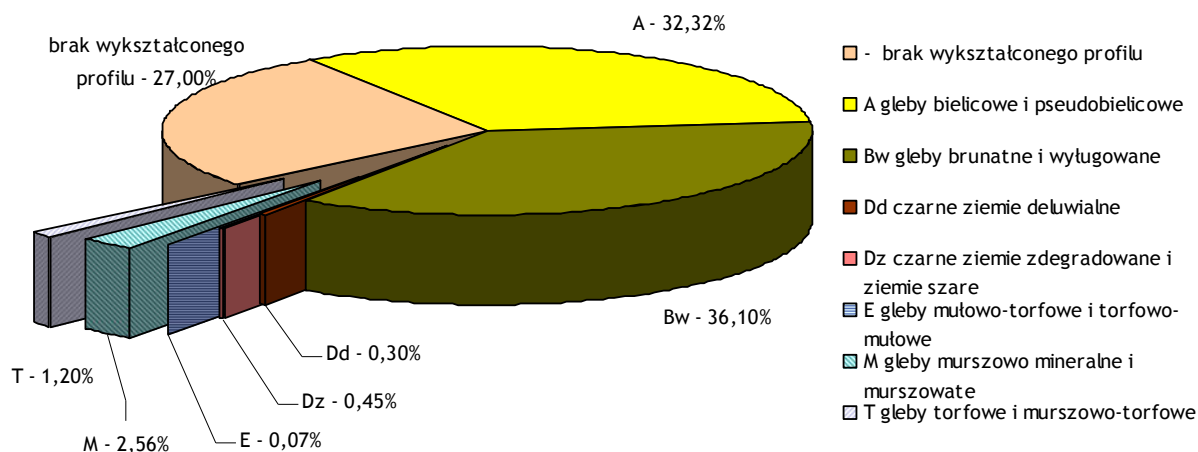
W obniżeniach występują niewielkie kompleksy gleb murszastych napiaskowych zaliczanych w bonitacji do III - IV klasy, oraz ze względu na przydatność rolniczą do użytków zielonych trwałych, średnich, słabych i bardzo słabych.

W granicach obszarów zabudowy występują grunty o użytkowaniu pozaleśnym i pozarolniczym, o glebach zniszczonych procesem industrialnym i urbanistycznym.

Kompleksy glebowe, które warto chronić przed zabudową z racji ich przydatności rolniczej obejmują północną część miasta.

Przestrzenne rozmieszczenie kompleksów przydatności rolniczej przedstawia schemat nr 5.

Ryc. 13. Udział poszczególnych typów gleb w mieście Ostrów Mazowiecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IUNG w Puławach

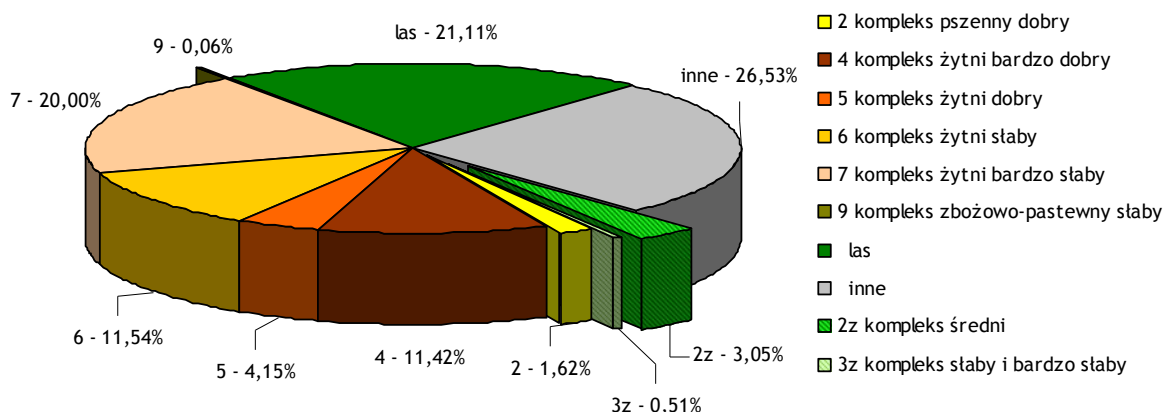
Charakterystyka rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Produkcyjna przestrzeń rolnicza na obszarze miasta obejmuje grunty rolne, użytki zielone i sady.

Na terenie miasta następuje stałe ograniczanie produkcji rolnej, zwłaszcza na terenach o glebach niskiej klasy bonitacyjnej (V, VI, VIz) co prowadzi do odłogowania gleb w różnych częściach miasta. Z powodu nie utrzymania gleb w czarnym ugorze zaobserwować można zjawisko sukcesji wtórnej oraz pustynnienie gleb piaszczystych.

Strukturę kompleksów glebowo-rolniczych przedstawia poniższy diagram.

Ryc. 14. Udział poszczególnych kompleksów glebowo-rolniczych w mieście Ostrów Mazowiecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IUNG w Puławach

Charakterystyka rzeźby terenu pod względem przydatności rolniczej

W mieście istnieje korzystne dla produkcji rolnej ukształtowanie terenu. Charakteryzuje się dość monotonna, falistą rzeźbą, co sprzyja prowadzeniu prac polowych. Nie wymaga to ponoszenia dodatkowych kosztów uprawy, związanych z gospodarowaniem na terenach o dużych nachyleniach.

Użytkowanie gruntów i stan władania użytkami rolnymi

Wszystkie gospodarstwa rolne na terenie miasta są własnością indywidualną.

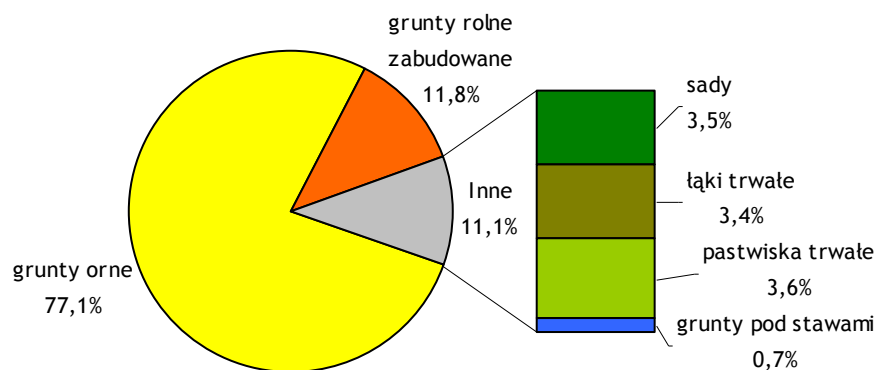
Tab. 8. Użytkowanie gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka

WYSZCZEGÓLNIENIE GRUNTÓW		GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE	
		w ha	UDZIAŁ %
Powierzchnia ogólna		1462	65,6%
Użytki rolne (razem)		1068	87,8%
w tym:	Grunty orne	821	87,5%
	Sady	41	97,6%
	Łąki	36	87,8%
	Pastwiska trwałe	33	75,0%
	Lasy i grunty leśne	216	49,4%

Źródło: Ewidencja gruntów miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

W Ostrowi Mazowieckiej wśród użytków rolnych dominują grunty orne zajmujące w 2007 r. 77% użytków rolnych. Powierzchnia ich sukcesywnie ulega zmniejszaniu, co związane jest ze stopniową zmianą przeznaczenia tych terenów na cele budowlane. Użytki rolne w blisko 88% są własnością indywidualną (dane za 2007 r., Ewidencja gruntów miasta Ostrów Mazowiecka).

Ryc. 15. Struktura użytków rolnych na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

Źródło: Ewidencja gruntów miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

Gospodarstwa rolne w mieście Ostrów Mazowiecka charakteryzują się wysokim rozdrobnieniem. Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r. w mieście było 659 gospodarstw rolnych, przy czym połowę z nich stanowiły gospodarstwa nieprzekraczające powierzchni 1 ha.

Postępująca w szybkim tempie ekspansja rozproszonej zabudowy niezwiązanej z rolnictwem ogranicza przestrzeń o jednorodnym użytkowaniu rolniczym i przyczynia się do dalszego zmniejszania powierzchni gospodarstw.

3.1.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe

Teren miasta położony jest na obszarach zlewni dwóch rzek: Bugu i Narwi. Dział wód powierzchniowych pomiędzy rzekami przebiega po równinie polodowcowej w zachodniej części Ostrowi. Zlewnia rzeki Narwi obejmuje niewielki fragment zachodniej części miasta (ok. 20% powierzchni terenu miasta). W obrębie tego terenu odpływ wód powierzchniowych skierowany jest w kierunku zachodnim.

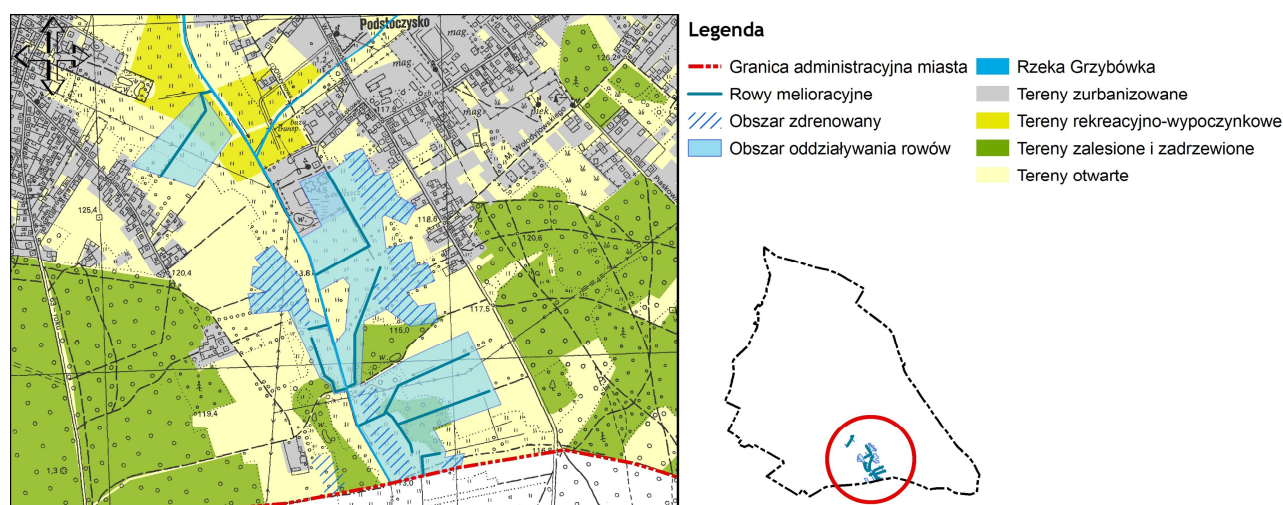
Zlewnia rzeki Bug obejmuje pozostałą część terenu miasta (ok. 80% powierzchni) skąd odpływ wód powierzchniowych skierowany jest generalnie w kierunku zachodnim, miejscami południowym do Grzybówki, która prowadzi swe wody do rzeki Broku i dalej do Bugu.

Głównym ciekim jest Grzybówka nazywana w niektórych publikacjach Strugą (jedyne stały ciek na terenie miasta). Przebiega z północy na południe przecinając centralnie teren Ostrowi Mazowieckiej. Ciek w całym swoim przebiegu w granicach opracowania nie zachował naturalnego charakteru. Na terenach zabudowanych został skanalizowany i rurami doprowadzony do sztucznego stawu na terenie parku przy ul. Warszawskiej. Dalej rzeka płynie rowem melioracyjnym w kierunku ujścia do Broka. Grzybówka prowadzi wody pozaklasowe. Spowodowane jest to zrzutem ścieków z kanalizacji deszczowej.

Na terenie miasta brak jest naturalnych zbiorników wodnych. Najlepiej utrzymanym i największym zbiornikiem w mieście jest staw na terenie parku miejskiego.

W południowej części miasta (na południe od oczyszczalni ścieków) znajdują się rowy melioracyjne regulujące stosunki wodne na powierzchni ok. 31 ha. Rowy te zostały wybudowane w połowie lat 60-tych XX w., obecnie nie są konserwowane. Ich lokalizację przedstawia poniższy rysunek.

Ryc. 16. Obszary zmeliorowane na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

Źródło: Dane Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych Oddz. w Ostrołęce, Inspektorat Ostrów Mazowiecka

Występujące na terenie miasta zbiorniki, rowy oraz ciek Grzybówka mają obecnie znikome znaczenie dla funkcjonowania i gospodarki miasta ze względu na ich możliwości dalszego wykorzystania.

Wody podziemne

W mieście występują dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy, z czego głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy.

Centralną i południową część miasta (ok. 80% powierzchni) pokrywają utwory charakteryzujące się znaczną przepuszczalnością i dobrymi warunkami infiltracyjnymi. Strefa ta obejmuje zbiorniki wód gruntowych w utworach czwartorzędowych budujących dno doliny i większą część wysoczyzny. Wody gruntowe na tym obszarze utrzymują się w przezroczystych piaszczystych osadach holoceniskich i plejstoceniskich, przy czym wody z obu poziomów kontaktują się ze sobą tworząc wspólny poziom o swobodnym zwierciadle. Głębokość występowania zwierciadła wody gruntowej w obrębie tej strefy wiąże się ściśle z ukształtowaniem terenu i waha

się od ponad 1 m do ponad 4 m głębokości. Najpłytsze występowanie zwierciadła wód gruntowych związane jest z dnem doliny gdzie zwierciadło wody zalega na głębokości przeważnie mniejszej niż 2 m (w przewadze płycej niż 1 m i lokalnie bezpośrednio na powierzchni terenu w formie podmokłości). Na obszarze wysoczyzny zwierciadło wody gruntowej zalega w osadach plejstoceńskich na ogół głębiej niż 2 m od powierzchni terenu i w miarę wzrostu wysokości obniża się do głębokości większej niż 4 m.

Zwierciadło wód gruntowych ulega wahaniom zależnym od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych. W północnej części miasta, w obrębie wysoczyzny występują utwory o słabej przepuszczalności i gorszych warunkach infiltracyjnych co związane jest z występowaniem glin. Występujące tu wahania wód gruntowych mogą być znaczne.

Główny czwartorzędowy poziom występuje na głębokości 15-50 m. Potencjalna wydajność studni tego poziomu wynosi 30-120 m³/h.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest słabo rozpoznane, występuje w osadach piaszczystych, głównie miocenu i oligocenu na głębokości poniżej 150 m. Znaczenie użytkowe może mieć jedynie poziom oligoceński.

Teren miasta znajduje się w obrębie trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska”. Jest to zbiornik o charakterze porowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/d i średniej głębokości ujęcia wód podziemnych 160 m.

Zagrożenia wód

W rejonie Ostrowi w wyniku intensywnej eksploatacji głównego poziomu użytkowego przez ujęcie miejskie oraz ujęcia zakładowe występuje leja depresyjny o skali 2-3 m. Linia zasięgu leja przesunęła się w kierunku północnym w porównaniu do roku 1998, co było wywołane eksploatacją ujęć Mazowieckiej Spółdzielni Mleczarskiej.

W rejonie ujęcia wody dla miasta znajdują się tereny zamkniętego Zakładu Regeneracji Podkładów Kolejowych. Zakład ten znajdował się w odległości ok. 2 km od ujęć wody. W trakcie działalności Zakładu – ze względu na źle prowadzone procesy technologiczne – następowało skażenie gruntów oraz pobliskiego ciekłu substancjami organicznymi wykorzystywanymi do nasycania podkładów kolejowych. Podejrzewa się, że w chwili obecnej zanieczyszczenia zgromadzone na terenie zakładu oraz rowu melioracyjnego mają tendencję do rozprzestrzeniania się w kierunku naturalnego spływu wód powierzchniowych oraz migracji w głąb ziemi, powodując skażenie wód znajdujących się w I a następnie II warstwie wodonośnej.

3.1.4. FLORA I FAUNA

Na terenie miasta Ostrow Mazowiecka ze względu na charakter zabudowy i funkcjonalny fauna i flora nie odbiegają zasadniczo od innych miast Polski. Spośród obiektów i obszarów chronionych na mocy Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92 poz. 880) na terenie miasta Ostrow Mazowiecka występują dwie formy ochrony przyrody: dwa pomniki przyrody oraz obszar Natura 2000 (kod PLB 140007 „Puszcza Biała”) obejmujący ok. 22% powierzchni miasta (507,4 ha) w południowej części miasta. Dokładniejsza charakterystyka obydwu form ochrony przyrody znajduje się w rozdz. 9.2. „Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody”.

Tereny miasta sąsiadują z gminą Ostrow Mazowiecka, gdzie od północy i wschodu przeważają tereny rolne, a od wschodu i południa dominują kompleksy leśne Puszczy Białej.

Tereny leśne leżą w granicach naturalnego zasięgu sosny pospolitej, dębu szypułkowego i bezszypułkowego, olszy czarnej, brzozy brodawkowatej i omszonej, grabu, lipy, modrzewia, jesionu, osiki, topoli czarnej, klonu pospolitego, wiązu polnego oraz różnych gatunków wierzby.

Dla terenu miasta nie była przeprowadzona szczegółowa inwentaryzacja fauny i flory.

3.1.5. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH

Ostrow Mazowiecka położona jest w obrębie dzielnicy wschodniej kraju, która charakteryzuje się średnią roczną temperaturą ok. 6,9°C (niższa o 1,2°C w stosunku do terenu Pomorza Zachodniego, wyższa o 0,7°C w stosunku do terenów Suwalszczyzny), przewagą wiatrów południowo-zachodnich i zachodnich przy równoczesnej małej częstotliwości silnych wiatrów. Średni opad roczny waha się w granicach od 550 do 650 mm. Pozostałe parametry to:

- liczba dni mroźnych: 50-60,
- liczba dni z przymrozkami: 110-138,
- czas trwania pokrywy śnieżnej: 80-87 dni,
- czas trwania zimy termicznej: 97 dni.

Miasto ogólnie charakteryzuje się dość dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi i solarnymi. Przeważają tereny wyniesione, o głęboko zalegającym zwierciadle wody gruntowej i dość dobrze przewietrzzone. Korzystny wpływ na warunki klimatyczne wywierają okoliczne lasy. Tereny te charakteryzują się dużą czystością powietrza i bakteriobójczym działaniem fitoncydów co kwalifikuje je jako tereny rekreacyjne.

Na terenie miasta można wyodrębnić rejony z odmiennymi warunkami mikroklimatycznymi, które są uwarunkowane ukształtowaniem terenu oraz sposobem zagospodarowania. Mikroklimat w strefie śródmiejskiej jest przekształcony i wykazuje szereg cech typowych dla obszarów miejskich (m.in.: zmniejszona amplituda temperatury w stosunku do terenów otwartych, zmniejszona wilgotność powietrza, ograniczone występowanie mgieł, zmniejszenie prędkości wiatru z jednoczesnym wzrostem jego porywistości w rejonach zwartej zabudowy wielopiętrowej wzdłuż ulic).

Układ przestrzenny lasów otacza półpierścieniowo miasto dzięki czemu stanowi naturalną barierę dla wiatrów z kierunków zachodnich i południowych a także północy (lasy w gminie Ostrów Mazowiecka). Przy takim układzie zalesienia główny kanał przewietrzenia miasta biegnie z północnego zachodu na południowy wschód.

Największe zastrzeżenia budzą warunki klimatyczne dna doliny. Niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, w związku z wysokim poziomem wód gruntowych oraz dużą częstotliwością zalegania mgieł, czynią te tereny nieprzydatnymi dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego oraz przemysłowego. Wszelkie budowle przecinające w poprzek dolinę (nasypy kolejowe lub drogowe) pogorszą wentylację doliny i spowodują zaleganie w centrum miasta zanieczyszczonego powietrza.

3.1.6. JAKOŚĆ POWIETRZA

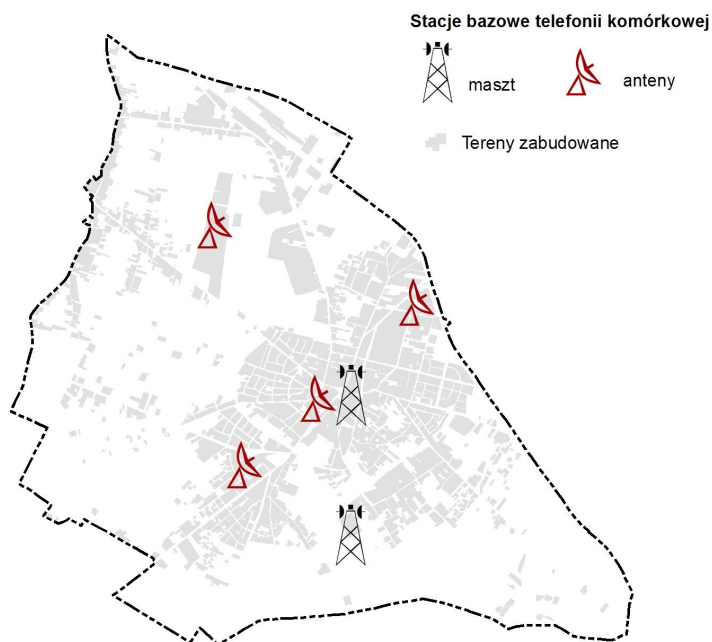
Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się: zakłady przemysłowe, kotłownie, paleniska domowe, transport, składowiska odpadów i rolnictwo. Większość z nich to zanieczyszczenia energetyczne, powstające przy spalaniu paliw. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z tych źródeł może jedynie nastąpić poprzez zmianę paliwa – zastępowanie węgla olejem opałowym i gazem ziemnym. Wśród dziewięciu głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza z terenu powiatu ostrowskiego pięć zlokalizowanych jest na terenie miasta Ostrów Mazowiecka. Są to: Zakład Energetyki Ciepłej, Fabryka Mebli „FORTE” SA, Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska „OSTROWIA”, Zespół Opieki Zdrowotnej (Szpital powiatowy), Krüger Polska sp. z o.o.

3.1.7. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłem pól elektromagnetycznych występujących na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej (ich rozmieszczenie przedstawia poniższy rysunek). W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców.

W przypadku linii energetycznych konieczność ewentualnego wyznaczenia pasa ochronnego po przeprowadzeniu odpowiednich pomiarów ustala zarządca linii. Zazwyczaj ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączanego spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczanego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

Ryc. 17. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego

3.1.8. INWESTYCJE MOGĄCE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. na terenie miasta wystąpiono z 17 wnioskami w sprawie obowiązku sporządzenia i zakresu raportu oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko zlokalizowanych na terenie miasta. W jednym przypadku uznano za niezbędne wykonanie raportu. Raportu zażądano dla budowy budynku biurowo-warsztatowego oraz magazynu oleju opałowego i oleju napędowego na terenie Stacji Paliw CARWAR przy ul. Lubiejewskiej 143. Odstąpiono od raportu w przypadkach niewielkich inwestycji polegających na budowie odcinków kanalizacji sanitarnej, odcinków sieci wodociągowej, budowy Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”, dla przedsięwzięcia skupu metali kolorowych przy ul. Lubiejewskiej 99, dla budowy i przebudowy Stacji Paliw PKN Orlen nr 357 przy ul. Warszawskiej, dla przedsięwzięcia budowy Stacji Kontroli Pojazdów z warszatem, komisem i myjnią przy ul. Różańskiej, dla budowy przetwórni owoców i warzyw przy ul. Żwirowej, dla przebudowy ul. Szpitalnej, Wołodjowskiego i Mickiewicza, dla przedsięwzięcia budowy myjni samochodowej wraz z instalacją gazową zbiornikową na terenie Stacji Paliw przy ul. Małkińskiej.

Ustalono środowiskowe uwarunkowania dla 10 przedsięwzięć z terenu miasta Ostrów Mazowiecka takich jak: budowa odcinków kanalizacji sanitarnej w ul. Szpitalnej, dla przedsięwzięcia modernizacji pompowni ścieków przy ul. Lubiejewskiej, odcinków sieci wodociągowej w ul. Białej, sieci wodociągowej w ul. Bagińskiej, Białej i Kameralnej, sieci w ul. Bielskiej i Szpitalnej, budowy Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”, dla przedsięwzięcia skupu metali kolorowych przy ul. Lubiejewskiej 99, dla budowy budynku biurowo-warsztatowego oraz magazynu oleju opałowego i oleju napędowego na terenie Stacji Paliw CARWAR, dla przedsięwzięcia budowy Stacji kontroli pojazdów przy ul. Różańskiej, dla przebudowy ul. Szpitalnej, dla przedsięwzięcia budowy myjni samochodowej na terenie Stacji Paliw.

3.3. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lesistość w Ostrowi Mazowieckiej wynosi 19,1%² i jest niższa od średniej powiatu (26,68%), województwa i kraju (odpowiednio 22,3% i 28,9%).

Lasy na terenie Ostrowi Mazowieckiej charakteryzuje zróżnicowana struktura własności, która ma również wpływ na bogactwo występującej w nich flory i fauny. W strukturze własności gruntów leśnych w mieście dominują lasy będące własnością osób fizycznych (49,43% – 216 ha). Niewiele mniejszy udział mają grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa (48,74% – 213 ha).

Szczegółową strukturę własności gruntów leśnych przedstawia poniższa tabela.

Tab. 9. Struktura własności gruntów leśnych i zadrzewionych w mieście Ostrów Mazowiecka

	[ha]	%
Grunty Skarbu Państwa	213	48,74%
Grunty gmin i związków międzygminnych	2	0,46%
Grunty osób fizycznych	216	49,43%
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	1	0,23%
Grunty powiatów	1	0,23%
Grunty w pozostałych formach władania	4	0,92%
SUMA	437	100,00%

Źródło: Ewidencja gruntów miasta Ostrów Mazowiecka, stan na dzień 01.01.2008

Lasy Skarbu Państwa na terenie miasta znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Lasy te są lasami wielofunkcyjnymi – obok funkcji gospodarczych spełniają funkcje: ochronne, dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, ekologiczne i krajobrazowe.

Tereny leśne to przeważnie siedliska typu: bory suche, bory świeże sosnowe, bory mieszane świeże, lasy mieszane dębowo-sosnowe oraz lasy świeże modrzewiowo-dębowe.

Stan drzewostanów w lasach znajdujących się pod zarządem Lasów Państwowych można określić jako dobry. Udział gatunków liściastych jest na ogół niewielki i zależy głównie od gleb i warunków wilgotnościowych. Średni wiek drzewostanów wynosi 40 lat. Nadal część lasów stanowią monokultury, które podlegają stopniowo wtórnej sukcesji. W sąsiedztwie dróg można zaobserwować silny rozwój gatunków obcych, w tym robinii akacjowej i klonu jesionolistnego.

Na terenach lasów prywatnych wiek drzewostanu jest z reguły niższy – wynosi on 20-30 lat. Lasy te charakteryzują się rozdrobnieniem i małą powierzchnią (często poniżej 1 ha). Drzewostan występujący w lasach

² Dane na podstawie Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, 2005 r.

prywatnych ma głównie charakter monokultury sosny o znacznie uboższym wykształceniu roślinności w podszyciu niż w lasach Skarbu Państwa.

Tab. 10. Zwierzęta łowne występujące na terenie nadleśnictwa

Ip	Gatunek	
	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Ssaki		
1	Zając szarak	<i>Lepus capensis</i>
2	Lis	<i>Vulpes vulpes</i>
3	Borsuk	<i>Meles meles</i>
4	Kuna leśna	<i>Martes martes</i>
5	Kuna domowa	<i>Martes foina</i>
6	Tchórz	<i>Mustella putorius</i>
7	Dzik	<i>Sus scrofa</i>
8	Łoś	<i>Alces alces</i>
9	Sarna	<i>Capreolus capreolus</i>
10	Jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
11	Piżmak	<i>Ondatra zibethica</i>
12	Jeleń szlachetny	<i>Cervus elapsus</i>
13	Norka amerykańska	<i>Mustela vison</i>
Ptaki		
1	Kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>
2	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>
3	Cyraneczka	<i>Annas crecca</i>
4	Krzyżówka	<i>Annas platyrhynchos</i>
5	Głównika	<i>Antya ferina</i>
6	Czernica	<i>Aythya fuligula</i>
7	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>
8	Słonka	<i>Scolopax rusticola</i>
9	Łyska	<i>Fulica atra</i>

Źródło: Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, 2005 r.

Polowania na zwierzęta łowne mogą odbywać się w ściśle określonych terminach, które reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne z dnia 16 marca 2005 r.

Zagrożenia lasów

Zagrożenia lasów można podzielić na trzy zasadnicze grupy: biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.

Do grupy zagrożeń abiotycznych występujących na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zaliczyć należy: niedobór opadów, gwałtowne wiatry oraz okiść powodujące powstawanie śniegołomów, a także wczesne i późne przymrozki.

Z powodu deficytu wilgotności wywołanego często długotrwałym brakiem opadów i obniżaniem się poziomu wód gruntowych przy jednoczesnym występowaniu wysokich temperatur, obserwuje się nadmierne wydzielanie posuszu. Szkody wyrządzone przez gwałtowne wiatry miały szczególnie dotkliwy wymiar w latach 2000 i 2004.

Spośród czynników biotycznych do najpoważniejszych zagrożeń dla lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka należy zaliczyć: gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadów, występowanie grzybów pasożytniczych oraz zagrożenia ze strony ssaków roślinożernych. Do groźniejszych szkodników pierwotnych upraw występujących na terenie nadleśnictwa należą: barczatka, boreczniki, strzygonia, zwójki, szeliniak sosnowiec, których pojawianie się obserwowano systematycznie.

Występujące na terenie nadleśnictwa zagrożenia ze strony szkodników wtórnych ma obecnie znaczenie marginalne. Największe zagrożenie dla drzewostanów sosnowych stanowi przyplaszczek granatek oraz cetyniec większy, powodujący silne przerzedzenie koron, zwłaszcza w drągowinach zdewastowanych przez wiatr i okiść.

Zagrożenie ze strony grzybów pasożytniczych takich jak: zgorzel siewek, mączniak dębu i osutka sosnowa, występuje głównie na szkółce i w uprawach. Drzewostany rosnące na gruntach porolnych opanowywane są przez hubę korzeniową i opieńkę.

Spośród czynników biotycznych zagrażających lasom Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka bardzo duże znaczenie ma zagrożenie ze strony ssaków roślinożernych. Szkody w postaci zgryzania powodowane przez zwierzęta są jednym z głównych czynników obniżających jakość hodowlaną upraw i młodników. Na zgryzanie najbardziej narażone są uprawy z dużym udziałem gatunków liściastych.

Kolejną grupą zagrożeń są czynniki antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, niewłaściwa gospodarka odpadami, zagrożenia związane z infrastrukturą komunikacyjną oraz zagrożenie pożarowe. Oprócz powyższych czynników lasy narażone są na szereg niekorzystnych zjawisk wynikających z ich położenia na terenie dużego zagęszczenia ludności. Problemem jest zaśmiecanie i penetracja terenów leśnych przez okolicznych mieszkańców oraz turystów (wydeptywanie ściółki i runa leśnego, płoszenie zwierzętych). Na terenie miasta

zabudowa mieszkaniowa wkracza na obszary leśne – obowiązujący plan miejscowy przeznaczając 25,6 ha na działki leśne z dopuszczoną wolnostojącą jednorodzinną zabudową mieszkaniową.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. ZARYS HISTORII I PRZEMIAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA

4.1.1. HISTORIA MIASTA

Osadnictwo w rejonie Ostrowi zaczęło się stosunkowo późno. Brak dużej rzeki będącej naturalnym szlakiem komunikacyjnym, a także najazdy Jaćwingów, Prusów i Litwinów nie zachęcał do osiedlania się w tej części Mazowsza. Niemniej jednak istniała tutaj wczesnośredniowieczna osada, której ślady w postaci cmentarzyska przetrwały do końca XIX w. Po unii z Litwą w Krewie (1385 r.) nastał okres pokoju i rozwoju tych ziem. Wówczas to książę mazowiecki Janusz I Trojdenowicz („Starszy”) przekształcił leśną osadę w wieś czynszową na prawie chełmińskim. Wkrótce powstał tutaj książęcy dwór (na terenach obecnego ogródka jordanowskiego) oraz parafia pw. św. Jadwigi Śląskiej, odbywały się też sądy książęce. Następca Janusza książę Bolesław IV podniósł 20 marca 1434 r. Ostrów do rangi miasta. W 2 poł. XV w. nastąpił wzrost miasta spowodowany zacieśnianiem się kontaktów Warszawy z Mazowszem północno-wschodnim i ziemiami Wielkiego Księstwa Litewskiego – Ostrów stała się ważnym ośrodkiem rynku lokalnego, jak również punktem etapowym na szlaku w kierunku północno-wschodnim (Ponarwia i WKL).

28 XII 1514 r. księżna Anna Mazowiecka nadała miastu przywilej odbywania czterech jarmarków w roku. Rozpoczął się okres szybkiego rozwoju ekonomicznego miasta, którego siłę stanowili przede wszystkim rzemieślnicy (w tym pokaźna liczba piwowarów), kupcy oraz element drobnoszlachecki. Ukoronowaniem cywilizacyjnego awansu Ostrowi stało się podniesienie miasta do godności stolicy jednego z trzech powiatów w ziemi nurskiej. Ostatni z Jagiellonów na polskim tronie, król Zygmunt August wybudował tutaj okazały dwór.

Od połowy XVII w. nastąpił upadek miasta spowodowany zniszczeniami najazdu szwedzkiego. Po szwedzkim „potopie” liczba mieszkańców spadła z 2,5 tys. do zaledwie 450 mieszkańców. Następne lata to powolny okres dźwigania się z upadku, jednakże miasto nigdy już nie osiągnęło dawnego znaczenia. Nie na wiele zdały się kolejne królewskie przywileje z lat: 1670, 1677, 1706 i 1766 czy powstały podczas obrad Sejmu Czteroletniego program poprawy sytuacji gospodarczej miasta „Ordynacja dla Miasteczka Jego Królewskiej Mości Ostrowia”.

XVIII w. dla Ostrowi oznaczał stan pogłębiającego się kryzysu powodowany przez wojny, przemarsze wojsk, klęski żywiołowe i nieurodzaje. W epizodzie kościuszkowskim Ostrów zapisała się jako miejsce stacjonowania jednego z szwadronów przedniej straży Wielkopolskiej Brygady Kawalerii Narodowej, której dowódca gen. Antoni Madaliński swym marszem w kierunku Krakowa umożliwił Tadeuszowi Kościuszcze rozpoczęcie powstania. Klęska powstania i III rozbiór spowodował, że Ostrów znalazła się w zaborze pruskim – 26 kwietnia 1795 r. miasto zostało zajęte przez wojska pruskie.

Od 1807 r. miasto wchodziło w skład Księstwa Warszawskiego, które w 1815 r. przekształcono w zależne od Rosji Królestwo Polskie. Lata 1815-1863 były czasem wielkiego wysiłku gospodarczego w celu likwidacji opóźnień, zmiany wyglądu miasta i przekształcenia jego mieszkańców z rolników w mieszczan. W tym okresie powstało wiele budynków użyteczności publicznej: murowany kościół parafialny, szkoła powszechna, budynek straży pożarnej, gmach kasy skarbowej, szpital, cerkiew i gmach urzędu powiatowego. Z zakładów przemysłowych istniały wówczas: browar, fabryka wyrobów tytoniowych, destylarnia, 14 wiatraków, fabryka wody kolońskiej³. Możliwości dalszego rozwoju miasta stworzyło przeprowadzenie w 1830 r. szosy z Warszawy przez Ostrów do Białegostoku i Wilna oraz w 1893 r. linii kolejowej Małkinia – Ostrów – Ostrołęka. Do rozwoju handlu, rzemiosła i drobnego przemysłu przyczyniła się budowa zespołów budynków koszarowych w Komorowie w latach 1891-93.

W okresie międzywojennym miała miejsce powolna odbudowa miasta, porządkowanie, a także rozwój kultury i oświaty. W roku 1931 Ostrów zamieszkiwało już niemal 18 tys. mieszkańców. Miasto miało własną elektrownię i załóżki przemysłu, między innymi: nasycalnię podkładów kolejowych, 2 cegielnie, 4 cementownie, 7 młynów. Powstają nowe, okazałe gmachy: ratusza, gimnazjum, banku.

Lata II wojny światowej i okupacji przyniosły miastu olbrzymie zniszczenia, obejmujące ok. 60% mienia ludności, zdewastowanie gospodarki miasta w ok. 56% w strefie centralnej (planowe zniszczenie przez Niemców takich obiektów jak: ratusz, starostwo, urząd skarbowy, szkoła, browar, koszary, dworzec kolejowy, elektrownia oraz szereg domów mieszkalnych).

Pierwsze lata powojenne, to kolejny w dziejach Ostrowi okres podnoszenia jej z ruin i odbudowy miejskiej substancji. W latach 60-tych powstają tutaj zakłady ZURAD i BUMAR oraz nowy budynek szpitala, a w następnym dziesięcioleciu fabryka mebli oraz mleczarnia. Po transformacji ustrojowej w mieście przybywa nowych zakładów pracy, między innymi ALPLA, Krüger, NP Pharma, Schneider, Rolstal, liczne firmy transportowe i spedycyjne, a także obwodnica.

³ Źródło: Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, Tom VII, 1886 r.

4.1.2. PRZEMIANY STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA

Układ przestrzenny miasta wywodzi się od wsi kościelnej, powstałej na skrzyżowaniu szlaków drogowych przez Puszcze Białą. Relikty układu wsi zachowały się w północnej części miasta, gdzie występuje częściowo zachowany układ w formie wrzeciona z dawnym kościołem umieszczonym po stronie południowej. Zabudowa tej części miasta posiada charakter wiejski. Układ miejski natomiast sąsiaduje od strony południowej, a elementem łączącym oba te zespoły jest główny trakt drogowy.

Podstawę układu miejskiego stanowi kwadratowy rynek, wschodnią pierzeją oparty o szlak komunikacyjny. W części wschodniej w stosunku do rynku w XIX w. uformowany został plac targowy o regularnym, zdeformowanym obecnie, obrysie prostokąta.

W północnej części miasta powstał w XX w. zespół przemysłowo-składowy, natomiast w południowej części, w oparciu o targowicę i targowisko powstał załączek obsługi miasta i powiatu.

Układ drogowy powstał prawdopodobnie wraz z powstaniem wsi kościelnej. W początkach XIX w. miasto leżało na skrzyżowaniu drogi I rzędu Warszawa – Białystok z drogą II rzędu Małkinia – Ostrołęka. Do 1904 r. przeprowadzono połączenia Ostrowi szosami z Łomżą, Różanem i Ciechanowcem (przez Małkinię i Nur). Do 1925 r. wybrukowano rynek oraz większą część ulic (Komorowska, Ugniewska, Tylna, Solna, Ostrołęcka i Przechodnia), które zostały później oświetlone.

Miasto posiadało wyraźne elementy krystalizujące układ drogowy: rynek, główną ulicę (Warszawska przechodząca w Kościelną) i szachownicowy układ ulic w pobliżu rynku.

Na początku XIX w. poprowadzono przez pobliską Małkinię warszawsko-petersburską linię kolejową, a w 1893 r. wybudowano łączącą się z nią nadnarwiańską linię kolejową (Małkinia – Ostrołęka). Miasto korzystało ze stacji kolejowej Ostrów-Komorowo i przystanku kolejowego, który znajdował się w granicach miasta (obecnie jest on nieczynny).

4.1.3. ZMIANY ADMINISTRACYJNE DOTYCZĄCE MIASTA

Ostrów pełniła funkcję miasta powiatowego od 1439 r. do 1795 r. kiedy to ze względu na centralne położenie odgrywała ważną rolę nie tylko w powiecie ostrowskim, ale również w całej ziemi nurskiej. Na plan pierwszy wysunęła się wówczas funkcja sądowo-administracyjna.

W wyniku III rozbioru Polski tereny ziemi nurskiej znalazły się pod zaborem pruskim w departamencie płockim, który należał do prowincji Prusy Nowowschodnie. Wówczas powiat ostrowski włączono do powiatu ostrołęckiego, jednakże Ostrów pozbawiona rangi miasta powiatowego, w dalszym ciągu odgrywała ważną rolę w systemie organizacyjnym władz nowowschodniej prowincji Prus – w 1797 r. powołano tu sąd powiatowy dla południowych terenów powiatu ostrołęckiego.

Na mocy układu tylżyckiego całe Mazowsze zostało włączone do Księstwa Warszawskiego, a od 1815 r. należały do Królestwa Polskiego. W 1837 r. władze carskie przemianowały województwa na gubernie; powiat ostrołęcki włączono do guberni płockiej.

W 1866 r. wprowadzono nowy podział Królestwa Polskiego, według którego na północno-wschodnim Mazowszu utworzono gubernię łomżyńską, a w jej granicach powiat ostrowski.

W okresie I wojny światowej wprowadzono podział dostosowany do potrzeb niemieckiej okupacyjnej administracji wojskowej. Powiat ostrowski włączono do generalnego gubernatorstwa warszawskiego z siedzibą w Warszawie, jednakże nadal pozostawał on samodzielną jednostką administracyjną.

W okresie międzywojennym powiat ostrowski włączono do województwa białostockiego, a w 1926 r. zmieniono nazwę miasta Ostrów na Ostrów Mazowiecka.

W 1939 r. Ostrów Mazowiecka wróciła do województwa warszawskiego.

W latach okupacji hitlerowskiej Ostrów Mazowiecka znalazła się w granicach dystryktu warszawskiego Generalnej Guberni. Z zachodniej, powiększonej o niektóre tereny powiatu pułtuskiego i ostrołęckiego, utworzono okupacyjny powiat ostrowski, a Ostrów Mazowiecką czyniono miastem peryferyjnym położonym na wschodnich rubieżach GG. Okupantowi chodziło o stworzenie w tej nadgranicznej strefie silnego ośrodka strategicznego, do czego wykorzystano przede wszystkim dobre warunki komunikacyjne miasta.

4.2. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

O indywidualnym charakterze miasta Ostrów Mazowiecka stanowią zarówno pojedyncze obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne, jak i zachowane układy przestrzenne.

4.2.1. ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Zabytki architektury sakralnej na terenie miasta reprezentują:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP: murowany kościół i dzwonnica oraz drewniana plebania; kościół wybudowany został w latach 1885-1893 staraniem ks. Proboszcza A. Prus-Jaruntowskiego, utrzymany w stylu neogotyckim. Projektantami byli architekci: F. Nowicki i B. Szmidt, a budowniczym Władysław Colonna Czosnowski z Warszawy,

- Dom duchowieństwa prawosławnego: murowany z 1900 r.,
- Obiekty cmentarza grzebalnego: ogrodzenie z bramą z 1 poł. XIX w., drewniana kaplica z 1830 r. oraz kaplica grobowa z 1890 r.

W grupie zabytkowych budynków znajdują się obiekty użyteczności publicznej, do których należą: ratusz, budynek Liceum Ogólnokształcącego, budynek Banku Ludowego, budynek poczty, budynki Miejskiej Biblioteki Publicznej, przychodni rejonowej oraz jatki. Pozostałe obiekty zabytkowe to domy mieszkalne pochodzące głównie z końca XIX i z początków XX w., murowane oraz drewniane.

4.2.2. ZABYTKI TECHNIKI

Na terenie miasta do obiektów tego typu zaliczyć należy: fabrykę cukierków – murowany obiekt powstały ok. 1900 r., murowany budynek fabryki zatrząsków z ok. 1900 r. (położony przy ul. Słowackiego) oraz młyn parowy z 1900 r. (przy ul. Młyńskiej).

4.2.3. PARKI

Na terenie miasta znajduje się park miejski założony w latach 1874-1875 przez ówczesnego naczelnika powiatu Łojko. Znajdujący się w parku zarośnięty w owe czasy, staw, przez który przepływała struga zwana Grzybówką, pamięta czasy „dworu książęcego”. Łojko oczyścił staw, a wydobyty z niego żyzny szlam wykorzystał do podniesienia jakości gleby w zakładanym przez siebie ogrodzie. Przed wiekami nad stawem tym był młyn wodny zwany „Na Tamce”, jako że znajdowała się tutaj tama spiętrzająca wody strugi.

4.2.4. CMENTARZE ZABYTKOWE

W centrum miasta istnieje jeden czynny cmentarz katolicki przy ul. Lubiejewskiej i Cmentarnej założony w drugiej poł. XX w. na planie nieregularnego wieloboku. Najstarsze nagrobki datowane są na początek XIX w. Najbardziej interesujące to: klasycystyczny nagrobek Kajetana Barzykowskiego, zmarłego w 1831 r., wykonany z piaskowca oraz czarnego marmuru w formie rzymskiego nagrobka, zdobiony herbami, panopliami i profilami kobiecymi w akroteriach, zwieńczony urną z oplatającym ją węzem, znajduje się w kaplicy rodziny Barzykowskich oraz klasycystyczny, nieco uszkodzony nagrobek w kształcie sarkofagu, zdobny w palmy i zwisy materii, wystawiony w 1836 r. dla Scholastyki z Zarebo i Pawła Podbielskiego.

Na terenie miasta znajdują się również trzy nieczynne cmentarze.

Cmentarz przykościelny rzymsko-katolicki został założony w XVIII w. o powierzchni 0,44 ha na planie zbliżonym do kwadratu. Zlokalizowany jest na wzniesieniu w pobliżu kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP. Istnieje dokumentacja – księga umarłych z lat 1693-1744, 1747-1808 i wrywkowo dalsze lata. Nagrobki nie zachowały się, pozostał niewielki starodrzew.

Stary Kirkut – cmentarz wyznania mojżeszowego istniał przy ul. Targowej i Broniewskiego. Założony w końcu XVII w. na powierzchni 1,94 ha. Również i tu nie pozostał ślad w postaci nagrobków. Obecnie znajduje się tu targowisko miejskie.

Nowy Kirkut – cmentarz wyznania mojżeszowego przy ul. Wołodyjowskiego z pocz. XX w. o powierzchni 2,05 ha został zamknięty wraz z likwidacją przez hitlerowców Gminy Żydowskiej w okresie II wojny światowej. Czytelne granice cmentarza wyznacza rosnący tu od lat 60-tych XX w. las sosnowy. Pozostałości cmentarza stanowią fragmenty ok. 5 nagrobków oraz rozkopane mogiły w liczbie ok. 20 i fragmenty macew.

Na obszarze miasta znajduje się również zbiorowa mogiła powstańców 1863 r. przy ul. Warszawskiej założona w 1863 r. dla straconych Stepana Szeremetewa i Bonifacego Bielickiego. Znajduje się tu jeden wolnostojący nagrobek otoczony murem z 2 poł. XX w.

4.2.5. MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Wśród miejsc pamięci znajdujących się na obszarze miasta Ostrów Mazowiecka można wymienić następujące obiekty:

1. krzyże metalowe osadzone w kamieniu przy zbiegu ulic: Warszawskiej i 63 Roku (miejsce potyczki i straceń) oraz Gen. W. Sikorskiego i E. Orzeszkowej (miejsce straceń powstańców styczniowych),
2. krzyż z owalną tabliczką z cytatem jednego z psalmów przy głównej alei cmentarnej (pamięci chowanych potajemnie nocą powstańców styczniowych),
3. kwatera grobów żołnierskich z lat 1918-1921 żołnierzy Wojska Polskiego poległych, zmarłych z ran i w wyniku epidemii,
4. zbiorowa mogiła żołnierzy WP poległych 4 sierpnia 1920 r. na polach ostrowskich,
5. zbiorowa mogiła żołnierzy polskich poległych 8 września 1939 r. w okolicach Ostrowi,
6. zbiorowa mogiła partyzantów poległych pod Jarząbką i Pecynką w sierpniu 1944 r.,
7. mauzoleum poświęcone Synom i Córkom Ziemi Ostrowskiej poległym i pomordowanym przez obu okupantów i w okresie stalinowskim,
8. pomnik Żołnierza i Partyzanta zwany „Ostrowską Nike”.

9. płyty pamiątkowe w miejscu byłego browaru, w latach okupacji siedziby Gestapo (obecnie Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum Publiczne nr 1),
10. tablica na frontonie gmachu Straży Pożarnej przy ul. 11 Listopada upamiętniająca członków OSP poległych i zamordowanych w okresie II wojny,
11. tablice pamiątkowe wewnątrz LO poświęcone poległym profesorom i wychowankom Gimnazjum w latach 1920 oraz 1939-1945,
12. pomnik 18. Pułku Artylerii Lekkiej przy Placu Księżnej Anny Mazowieckiej,
13. obelisk pod Dębem Wolności (plac przy kościele WNMP),
14. pomnik poświęcony nauczycielom tajnego nauczania w latach 1939-1944 przy wejściu do LO.

4.2.6. ARCHEOLOGIA

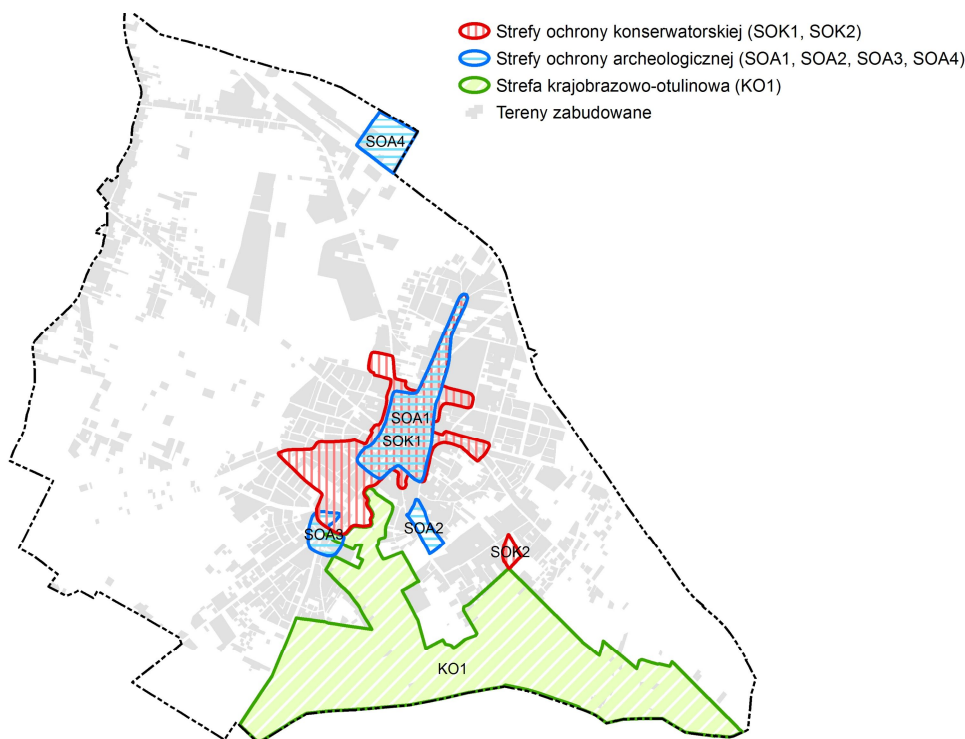
Miasto Ostrów Mazowiecka należy do słabiej poznanych miast Mazowsza pod względem archeologicznym. Jednakże znajdują się tu dwa obszary obserwacji archeologicznej: przy ul. Różańskiej – grób skrzynkowy z okresu neolitu kultury amfor kulistych oraz stanowisko „Żale” – cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich kultury przeworskiej. Do odkryć świadczących o wcześniejszej działalności człowieka na tym terenie należy znalezisko luźne z okresu neolitu – młodszej epoki kamiennej – egzemplarz czworościennej siekiery z krzemienia pasiastego, kultura amfor kulistych.

Szczegółowe wytyczne i granice stref ochrony konserwatorskiej dla zabytków archeologicznych zostały wyznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka oraz w jego zmianie (Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka przyjęta uchwałą Rady Miasta Ostrów Mazowiecka Nr XXXII/213/2006 z dnia 30 maja 2006 r.).

Oprócz stref ochrony archeologicznej (SOA1, SOA2, SOA3, SOA4) plan miejscowy wprowadził również:

- strefy ochrony konserwatorskiej:
 - SOK 1 – obejmuje historyczny zespół miejski sprzężony z zespołami: sakralnym, cmentarnym oraz parku miejskiego, zachowanymi w zakresie układu i substancji zabytkowej,
 - SOK 2 – w granicach cmentarza żydowskiego położonego przy ul. Wołodyjowskiego,
- strefy ochrony krajobrazowej – KO1.

Ryc. 18. Obowiązujące strefy ochrony wyznaczone w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MPZP Miasta Ostrów Mazowiecka

Ilość stanowisk oraz zasięgi stref ochrony konserwatorskiej przewidziane do uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego, na skutek nowych odkryć, ustaleń lub uzupełniania ewidencji, mogą w następnych latach ulec zmianie.

Wartościowe obiekty i obszary z terenu miasta zostały objęte ochroną w formie wpisu do rejestru zabytków oraz objęte wojewódzką ewidencją zabytków. Ich wykaz znajduje się w rozdziale 9.1. „Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków”. W stosunku do istniejących obiektów o wartościach kulturowych, objętych ochroną konserwatorską, istnieje obowiązek uzgadniania z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszystkich remontów i modernizacji, przebudów, zmian sposobu użytkowania itp.

4.4. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Środowisko kulturowe jest istotnym uwarunkowaniem przy kształtowaniu kierunków dalszego przestrzennego rozwoju gminy, jednocześnie stanowi niezaprzeczalny walor w promocji miasta Ostrow Mazowiecka.

Nie można jednak pominąć zagrożeń, które stanowi w dużym stopniu zły stan techniczny zabudowy historycznej, powodujący jej dekapitalizację a w rezultacie zatarcie całych zespołów zabytkowych. Równie niepokojącym zjawiskiem stają się remonty obiektów prowadzone niezgodnie z wymogami konserwatorskimi.

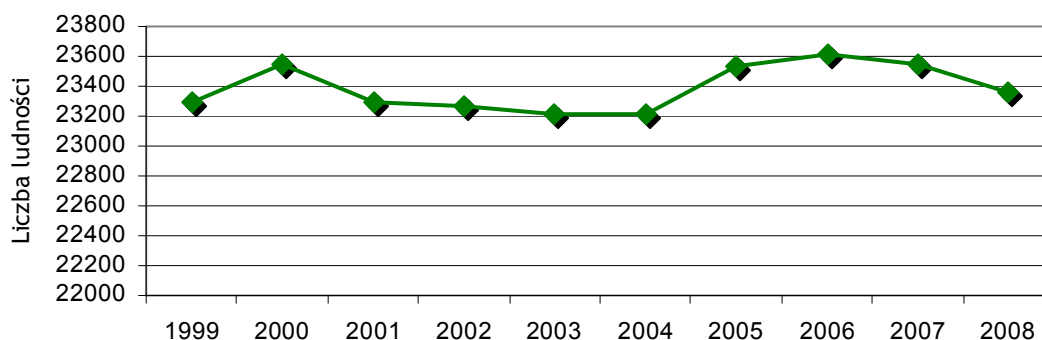
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

5.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Według danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka na dzień 31 grudnia 2008 r. w mieście na pobyt stały zameldowanych było 23 365 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 1046 os./km² i jest niższa niż przeciętna w podobnej wielkości miastach (ok. 1200 os./km²).

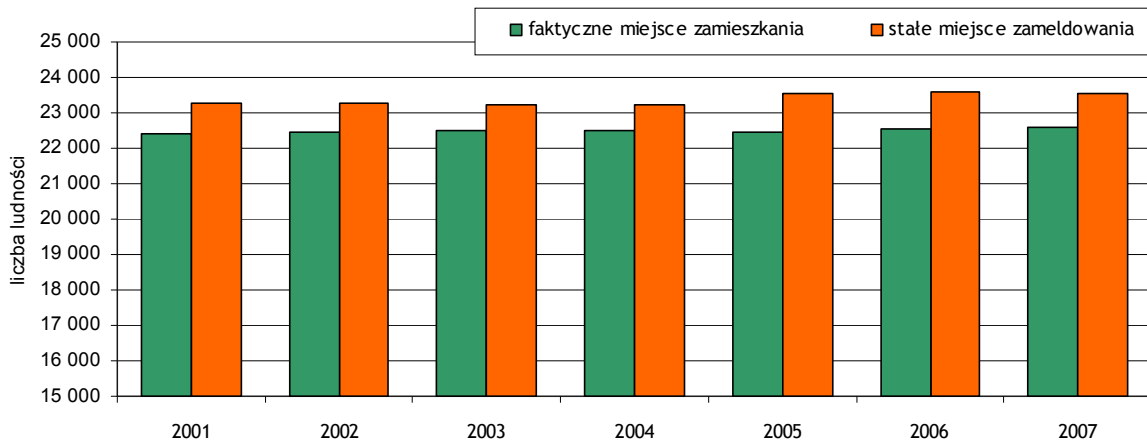
Dynamika liczby ludności w stosunku do 1999 r. kształtuje się na poziomie zaledwie 0,313%. Sytuację demograficzną na przestrzeni ostatnich 10 lat przedstawia poniższy wykres.

Ryc. 19. Sytuacja demograficzna w mieście Ostrów Maz. w latach 1999-2008

Źródło: Dane Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka

Ryc. 20. Faktyczne miejsce zamieszkania na tle liczby meldunków w mieście Ostrów Maz. w latach 2001-2007

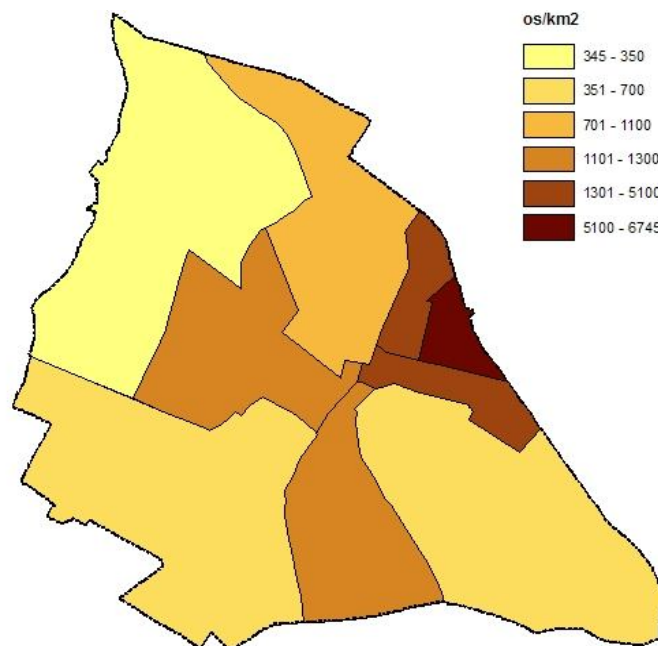

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Dane zawarte w księgach meldunkowych nie oddają rzeczywistej liczby ludności zamieszkującej w mieście Ostrów Mazowiecka. Różnica ta może wynikać z faktu, że niektórzy mieszkańcy zameldowani w mieście czasowo przebywają poza nią (np. studenci). Ze względu na wysoką dynamikę liczby ludności brak jest danych dotyczących osób stale zameldowanych poza gminą lecz czasowo w niej przebywających, wynajmujących mieszkania bez meldunku.

Średnia gęstość zaludnienia w mieście wynosiła w 2008 r. 1046 osób/km² i znacznie przewyższa odpowiedni wskaźnik dla powiatu (62 os./km²) oraz dla województwa (145 os./km²), co wynika z faktu skupienia dużej liczby ludności na małej powierzchni terenu. Gęstość zaludnienia w mieście obrazuje poniższy kartodiagram.

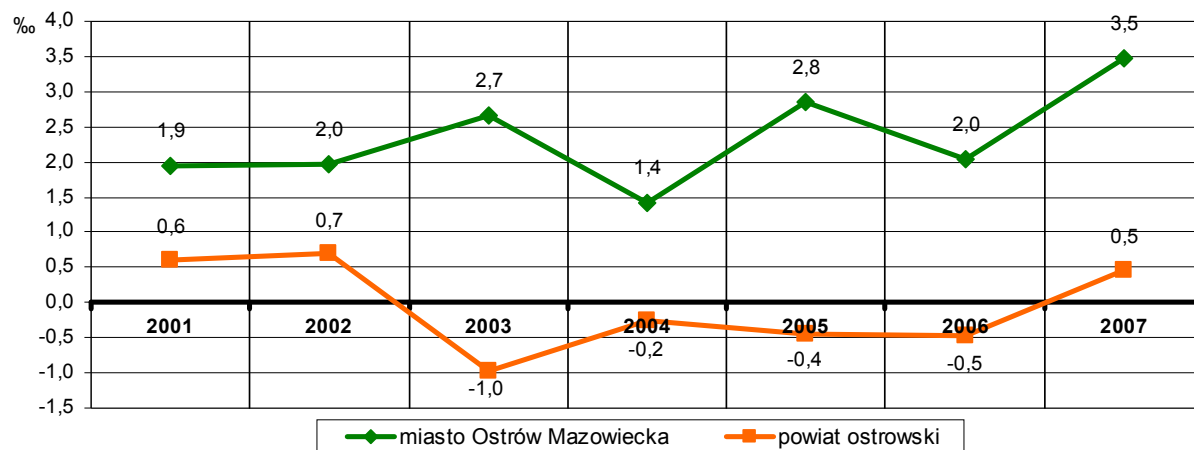
Ryc. 21. Gęstość zaludnienia w mieście Ostrów Mazowiecka w 2007 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta oraz danych Państwowej Komisji Wyborczej

Przyrost naturalny w niewielkim stopniu wpływa na kształtowanie się liczby ludności w mieście, jednak pokazuje, że Ostrów Mazowiecka jest docelowym miejscem do mieszkania dla ludzi młodych, będących w wieku rozrodczym, co przedstawia poniższy wykres.

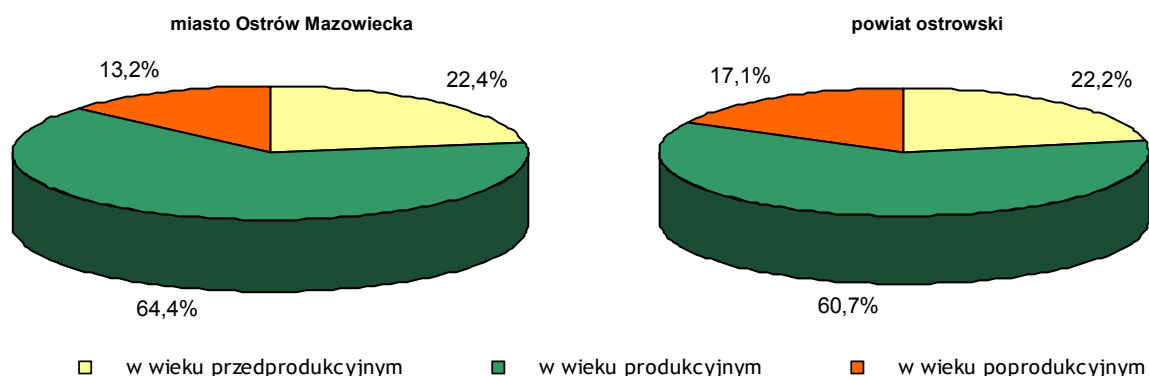
Ryc. 22. Przyrost naturalny w mieście Ostrów Mazowiecka na tle powiatu ostrowskiego w latach 2001-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych jest typowa dla terenów miejskich. Saldo migracji miasta jest ujemne jednakże mimo to jest korzystniejsze niż w sąsiednich regionach. Strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku w Ostrowi Mazowieckiej i powiecie ostrowskim przedstawiają poniższe diagramy.

Ryc. 23. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2007 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

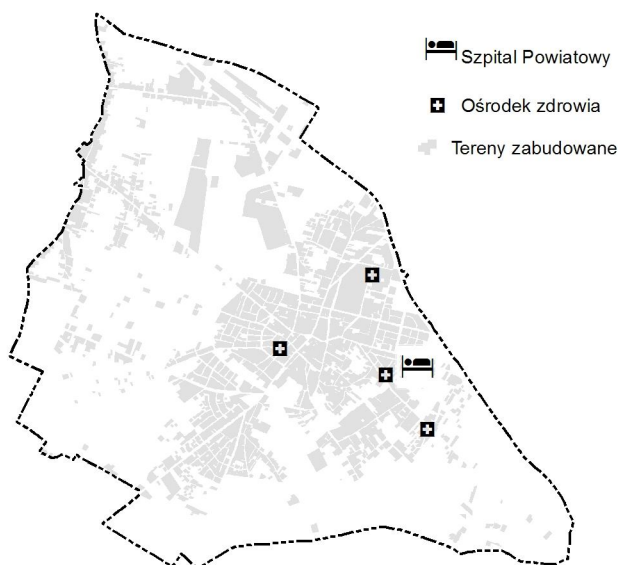
5.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.2.1. OCHRONA ZDROWIA

Ochrona zdrowia na terenie miasta realizowana jest zarówno w stopniu podstawowym, jak i ponadpodstawowym. Na obszarze miasta Ostrow Mazowiecka opieką zdrowotną zajmują się:

- Szpital Powiatowy im. M. Skłodowskiej-Curie (215 łóżek),
- Powiatowa Przychodnia Zdrowia,
- Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna,
- Pogotowie Ratunkowe – SPZ ZOZ,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (9),
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa Oddział Terenowy nr 43,
- International Nephrology Centers Poland Sp. z o.o. – Stacja Dializ Ostrow Mazowiecka,
- Prywatne specjalistyczne gabinety lekarskie.

Ryc. 24. Lokalizacja obiektów ochrony zdrowia

Źródło: Opracowanie własne

5.2.2. OPIEKA SPOŁECZNA

Jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Ostrow Mazowiecka jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach którego działają:

- Poradnia Społeczna,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- komórka organizacyjna do realizacji świadczeń rodzinnych,

- Klub Integracji Społecznej i Samopomocy KISS,
- Wolontariat.

Działalność ośrodka oprócz realizacji ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ma na celu pobudzenie aktywności społecznej poprzez włączenie młodzieży w życie lokalnych środowisk i rozwój więzi lokalnych.

Ponadto wsparciem i pomocą mieszkańcom służą: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Centrum Wolontariatu i Integracji Społecznej.

5.2.3. OŚWIATA

Miasto Ostrow Mazowiecka jako ośrodek powiatowy zapewnia edukację na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym oraz ponadpodstawowym. Na terenie miasta funkcjonują następujące placówki:

- Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja:
 - 3 przedszkola,
 - 2 szkoły podstawowe,
 - 2 gimnazja,
 - 2 zespoły szkół publicznych (szkoła podstawowa + gimnazjum),
 - Zespół Szkół Specjalnych,
- Szkoły ponadpodstawowe:
 - Liceum ogólnokształcące,
 - 2 zespoły szkół,
- Szkoły wyższe:
 - Wydział Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku,
 - Policealna Szkoła Ochrony VIP,
- Szkoła muzyczna I stopnia.

W mieście działają również inne instytucje działające na rzecz oświaty:

- Żłobek Miejski,
- Miejski Zakład Obsługi Jednostek Oświatowych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowy Zespół ds. Obsługi Jednostek Oświatowych.

Tab. 11. Struktura miejskich jednostek oświatowych w roku szkolnym 2008/2009

Placówka	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów w oddziale	Liczba nauczycieli
Przedszkole nr 1	162	5	32	9
Przedszkole nr 2	235	8	29	14
Przedszkole nr 3	211	7	30	16
Szkoła Podstawowa nr 1	677	26	26	45
Szkoła Podstawowa nr 3	551	22	25	42
Gimnazjum nr 1	400	15	27	31
Gimnazjum nr 3	315	12	26	28
ZSP nr 1	Szkoła podstawowa	326	17	62
	Gimnazjum	191	7	
ZSP nr 2	Szkoła podstawowa	233	11	30
	Gimnazjum	149	6	
Razem	3485	134	26	277

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Informacji o funkcjonowaniu miejskich jednostek oświatowych za okres styczeń – wrzesień 2008”

Władze samorządowe miasta i powiatu przeznaczają znaczne środki na realizację zadań własnych z zakresu oświaty (m.in. rozbudowę i unowocześnianie bazy oświatowej).

Tab. 12. Zapotrzebowanie na miejsca w placówkach oświatowych w 2007 r.

LICZBA DZIECI W WIEKU SZKOLNYM		LICZBA MIEJSC W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	
dzieci w wieku 3-5 lat	699	ośrodki przedszkolne + przedszkola	479
dzieci w wieku 6 -12 lat	2021	szkoły podstawowe + „zerówka”	1897
dzieci w wieku 13-15	932	gimnazja	1112
dzieci w wieku 16-18	957	szkoły średnie	2230

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Na szczeblu edukacji przedszkolnej i podstawowej liczba miejsc w ofercie placówek oświatowych działających na terenie miasta jest niewystarczająca. Nadmiar miejsc występuje na szczeblu nauczania gimnazjalnego i średniego, jest on jednak pozorny ponieważ do tego typu szkół uczęszczają uczniowie nie tylko z obszaru miasta ale z całego powiatu.

5.2.4. KULTURA

Do placówek realizujących zadania w dziedzinie upowszechniania kultury, edukacji, wychowania i wszechstronnego organizowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych należą:

- Miejski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej,
- Kino „Ostrowia”,
- Scena „Kotłownia”,
- Komenda Hufca Związku Harcerstwa Polskiego Ostrow Mazowiecka.

Miejski Dom Kultury jest jednym z głównych animatorów życia kulturalnego w mieście. Działają przy nim: dziecięce i młodzieżowe koła plastyczne, zespoły taneczne: „Zament”, „Tonika”, Pieśni i Tańca „Bezwianka”; instrumentalne i wokalne: „Banda Retro”, „Blues Company 07-300”, „Falhion”; zespół instrumentów klasycznych, dziewczęcy zespół gitarowy, grupa recytatorska i wokaliści, a także kluby: Seniora i Puszystych.

Cykliczne imprezy kulturalno-rozrywkowe:

- Ogólnopolski Festiwal Tańca „Wirujący Krąg”,
- Noworoczny Koncert Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP,
- Prezentacje Gitarowe,
- Konkurs Obycie Umila Życie,
- Powiatowy Przegląd Zespołów Teatralnych,
- Powiatowe Konfrontacje Taneczne,
- Ostrowski Festiwal Polskiej Piosenki Filmowej,
- Ostrowskie Lato Kulturalne – imprezy plenerowe,
- Dni Ostrowi Mazowieckiej,
- Pyza Mazowiecka,
- Spotkanie ze Świętym Mikołajem.

Instytucjami zajmującymi się przekazywaniem regionalnych informacji są media lokalne:

- TV: Ostrowska Telewizja Kablowa, TELE-TOP Ostrow Telewizja Kablowa,
- Prasa lokalna: Ostrowski Tygodnik Powiatowy, Kurier Ziemi Ostrowskiej, Nowości Ostrowskie, Tygodnik Ostrołęcki, Rozmaitości Ostrołęckie,
- Ostrowski Portal Internetowy.

5.2.5. SPORT I TURYSTYKA

Sport

Działalnością sportowo-rekreacyjną w mieście zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Administruje on wielofunkcyjnym pawilonem sportowym, kortami tenisowymi, Ogródkiem Jordanowskim i stadionem sportowym. Zlokalizowany jest na południowy zachód od centrum miasta, w okolicy ulic 3 Maja i Różańskiej. Ośrodek oferuje mieszkańcom różne formy aktywnego spędzania czasu, m.in.: joga, siłownia, aerobik, step, TBC i sauna.

MOSiR jest organizatorem cyklicznych imprez sportowych, takich jak:

- Ogólnopolski Debiut Polskiego Związku Kultury i Sportu,
- Fitness i Trójbój Siłowy,
- gimnazjady, olimpiady i turnieje dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz turnieje tenisa ziemnego i stołowego.

Obecnie w pobliżu zrewitalizowanego stawu powstaje Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”. Obszar tego kompleksu zajmuje ponad 6 hektarów. Projekt przewiduje wybudowanie:

- obiektów sportowych: hali sportowej, krytej pływalni, kortów tenisowych, lodowiska z zapleczem,
 - obiektów kulturalnych: domu kultury, biblioteki, amfiteatru,
 - obiektów towarzyszących: pawilonu gastronomicznego, hotelu,
- a także przebudowę:
- boiska asfaltowego na boisko o nawierzchni syntetycznej,
 - Ogródka Jordanowskiego,
 - układu komunikacyjnego w celu ułatwienia dojazdu do obiektów Centrum.

Ryc. 25. Makieta Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”

Źródło: www.ostrowmaz.pl

Sport na terenie miasta popularyzowany jest poprzez amatorskie ligi siatkówki i piłki nożnej, turnieje tenisowe i brydża sportowego.

Na terenie miasta działają kluby sportowe:

1. Ludowy Klub Sportowy OSTROWIANKA (podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka, kolarstwo),
2. Piłkarski Klub Sportowy OSTROVIA,
3. Uczniowski Ostrowski Ludowy Klub Atletyczny UOLKA (podnoszenie ciężarów, boks, lekkoatletyka),
4. Ostrowski Klub Koszykówki SOKÓŁ,
5. Klub Sportowy FIGHTER (sporty walki),
6. Ostrowski Klub Karate Kyokushin,
7. Ostrowski Klub Sławkowy „Wodnik”,
8. młodzieżowa sekcja wędkarska,
9. koło myśliwskie,
10. Bractwo Łucznicze.

Turystyka

Ostrow Mazowiecka pomimo atrakcyjnego położenia w sąsiedztwie Puszczy Białej nie stanowi atrakcyjnego celu wycieczek. Miasto pełni przede wszystkim funkcje przemysłowe i komunikacyjne.

Oferta turystyczna miasta jest przygotowana bardziej dla mieszkańców miasta i okolic, i jest związana z rekreacją i wypoczynkiem (kino, obiekty sportowe, obiekty gastronomiczne, trasa rowerowa). Na terenie miasta działają dwa biura turystyczne: Biuro Podróży OST na ul. Kościuszki i Biuro Usług Turystycznych na ul. Kilińskiego.

W Ostrowi Mazowieckiej funkcjonuje turystyka biznesowa realizowana przez obiekty hotelarskie, które posiadają sale konferencyjne oraz organizują imprezy integracyjne.

Od 2004 r. zwiększa się liczba turystów (ponad 5000 osób) przy jednoczesnym spadku liczby turystów zagranicznych (poniżej 1000). Baza noclegowa i gastronomiczna w związku z powyższym jest stale rozwijana. W 2007 r. na terenie miasta funkcjonowało 86 miejsc noclegowych.

Bazę noclegową miasta stanowią m.in.: FHU Akacjowa, Round & Blue, Hotel „18stka”, Usługi hotelowe 17, Zajazd Mazowiecki, Zajazd Skalny Noclegi-Restauracja, Zajazd Cobra, Bursa Szkolna.

Zaplecze gastronomiczne tworzą m.in.: Restauracja Ratuszowa, Restauracja-Pizzeria Tandem, New York Pizza, Bar Gastronomiczny, Bar „Cobra”, Relax - Drink Bar, Bar Kebab, Bar Kebab „Achmed”, Bar „Przystanek”, Bar „Maxi”.

Przez teren miasta przebiega fragment trasy rowerowej im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego, która rozpoczyna się przy stawie miejskim w Ostrowi Mazowieckiej, a kończy swój bieg na brokowskiej nadbużańskiej plaży.

Na terenie miasta znajdują się ogródki działkowe i rekreacyjne, których użytkownikami są mieszkańcy miasta. Zlokalizowane są one w północno-zachodniej części miasta. Większy obszar ogródków działkowych (pow. 178,0 ha) znajduje się przy wlocie ul. Sikorskiego na obwodnicę, natomiast mniejszy (pow. 7,4 ha) zlokalizowany jest przy ul. Cmentarnej.

5.2.6. RELIGIA

Działalność duszpasterską w mieście prowadzą następujące kościoły:

- Kościół Rzymskokatolicki:
 - Parafia rzymsko-katolicka p.w. Chrystusa Dobrego Pasterza,
 - Parafia rzymsko-katolicka p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny,
 - Parafia rzymsko-katolicka p.w. Opatrzności Bożej,
- Kościół Adwentystów Dnia Siódmego (placówka).

Na cmentarzu komunalnym przy ul. Wiśniowej funkcjonuje również Kaplica św. Józefa, która służyć ma nie tylko katolikom ale i osobom innego wyznania.

5.2.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ORAZ ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO

Ostrów Mazowiecka jest miejscem działania licznych organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego, wśród których wymienić można m.in.: Towarzystwo Miłośników Ziemi Ostrowskiej, Ostrowską Izbę Gospodarczą, Powiatową Organizację Turystyczną, Ostrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa Miasta i Powiatu, Stowarzyszenie „Ostrowska Inicjatywa”, Bezpieczny Powiat Ostrowski.

5.3. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

5.3.1. PODMIOTY GOSPODARCZE

Działalność gospodarcza na obszarze miasta ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju. Ostrów Mazowiecka jest miejscem bardzo dużej aktywności gospodarczej (przemysł, transport). Świadczy o tym wskaźnik mierzony liczbą firm na 1000 mieszkańców. W chwili obecnej wynosi on 131 i przewyższa średnią krajową – 75 oraz wojewódzką (bez Warszawy) – 65.

Na przestrzeni ostatnich lat miasto osiągnęło znaczący wzrost gospodarczy, stając się ważnym ośrodkiem przemysłowym. Wzrastająca liczba firm świadczy o wysokiej dynamice rozwoju przedsiębiorczości.

Na terenie miasta oprócz małych i średnich firm funkcjonują firmy międzynarodowe i krajowe m.in.:

- ALPLA (opakowania z tworzyw sztucznych),
- FORTE (meble),
- KRUGER (koncentraty i odżywki spożywcze),
- Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska OSTROWIA,
- NP PHARMA (kosmetyki i farmaceutyki),
- KAMA (odzież),
- ROLSTAL Pawłowski (montaż hal, wiat i obiektów przemysłowych, urządzenia rolnicze),
- SCHNEIDER (maszyny rolnicze i podwozia samochodowe),
- ZURAD (urządzenia radiolokacyjne),
- DŁUGPOL (maszyny rolnicze, budowlane i dla leśnictwa),
- KEFAL (kostka brukowa),
- GENDERKA (styropian).

Brak jest danych dotyczących związku liczby miejsc pracy stworzonych przez powyższe podmioty z liczbą osób zatrudnionych z terenu miasta.

Na terenie miasta zarejestrowanych w systemie REGON są 3082 podmioty gospodarcze z czego tylko 2,1% należy do sektora publicznego. Liczbę podmiotów gospodarczych w poszczególnych sekcjach PKD przedstawia poniższa tabela.

Tab. 13. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w 2007 r.

SEKCJE PKD		LICZBA	%
sekcja A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	43	1,4
sekcja D	Działalność produkcyjna	266	8,6
sekcja E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3	0,1
sekcja F	Budownictwo	354	11,5
sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1 140	37,0
sekcja H	Hotele i restauracje	81	2,6
sekcja I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	354	11,5
sekcja J	Pośrednictwo finansowe	81	2,6
sekcja K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	367	11,9
sekcja L	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	15	0,5

sekcja M	Edukacja	63	2,0
sekcja N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	144	4,7
sekcja O	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	171	5,5
	SUMA:	3 082	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Samorząd miasta aktywnie wspiera rozwój gospodarczy poprzez:

- wprowadzenie ulg w płatności podatków lokalnych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- zwolnienia z podatku od nieruchomości od 1 do 3 lat w zależności od liczby powstałych miejsc pracy,
- pomoc w procedurach związanych z uruchomieniem procesu inwestycyjnego.

5.3.2. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE

W 2007 r. miasto Ostrów Mazowiecka była głównym miejscem pracy dla 6 512 osób. W grupie tej przeważały kobiety (55%). Zmiany w liczbie osób zatrudnionych w latach 2001-2007 przedstawia poniższa tabela.

Tab. 14. Zatrudnienie w Ostrowi Mazowieckiej

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ogółem	6 754	6 816	6 577	6 802	6 509	6 606	6 512
mężczyźni	3 213	3 241	3 131	3 156	2 997	3 043	2 948
kobiety	3 541	3 575	3 446	3 646	3 512	3 563	3 564

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

W 2007 r. na terenie miasta Ostrów Mazowiecka zarejestrowane były 1663 osoby bezrobotne, co stanowi 11,4% ludności w wieku produkcyjnym. W grupie tej przeważały kobiety (ok. 55%). Stopa bezrobocia wykazuje tendencję spadkową.

Tab. 15. Liczba osób bezrobotnych w Ostrowi Mazowieckiej

	2003	2004	2005	2006	2007
ogółem	2 327	2 232	2 225	1 900	1 663
mężczyźni	1 116	1 033	1 068	864	753
kobiety	1 211	1 199	1 157	1 036	910

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Brak jest informacji na temat bezrobocia rzeczywistego.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Bezpieczeństwa w mieście strzeże Komenda Powiatowa Policji (obsługująca powiat ostrowski), Straż Miejska, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Szpital Powiatowy, Powiatowa Przychodnia Zdrowia, Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna, Pogotowie Ratunkowe oraz 15 publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Na terenie miasta realizowany jest program „Bezpieczne Miasto”. Celem programu jest ograniczenie przestępczości, podniesienia poziomu bezpieczeństwa i stworzenie bezpiecznej przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej i życia społecznego. W ramach programu na terenie miasta zainstalowano monitoring wizyjny, który niemal całkowicie wyeliminował przestępstwa w miejscach monitorowanych.

6.1. PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA

Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowi Mazowieckiej na terenie miasta wzrasta przestępczość ogólna, kryminalna a najbardziej gospodarcza. Wzrasta też ich wykrywalność. Spada liczba rozbojów i wymuszeń oraz kradzież samochodów, nieznacznie wzrasta liczba kradzieży i włamań. W 2007 r. zanotowano ponad dwukrotny wzrost osób prowadzących pod wpływem alkoholu w stosunku do 2006 r.

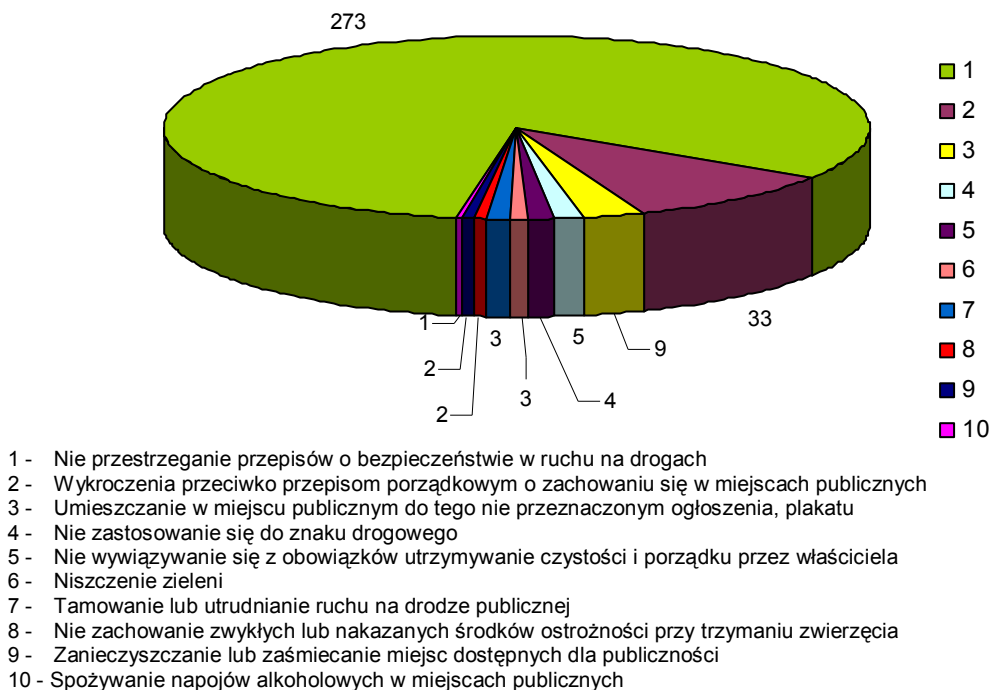
Wzrasta liczba przestępstw popełnionych przez nieletnich (6,5% ogólnej liczby przestępstw) zwłaszcza przestępstw narkotykowych, rozbojów i kradzieży. Nie stwierdzono zorganizowanych młodocianych grup przestępczych.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest kilka punktów kontroli drogowej – fotoradarów (stacjonarne: ul. 3 Maja, ul. Brokowska, ul. Stacyjna, ul. Różańska, ul. Sikorskiego, obwodnica; przenośne: ul. 3 Maja, ul. Stacyjna, obwodnica).

Wzrost liczby przestępstw (szczególnie drogowych) wynika z dużego natężenia ruchu samochodowego na ważnych szlakach komunikacyjnych (drogi krajowe, wojewódzkie). Dodatkowym niekorzystnym zjawiskiem jest zły stan nawierzchni drogowej, niewystarczająca sygnalizacja świetlna oraz nie zachowywanie należytego bezpieczeństwa ruchu. Do najbardziej niebezpiecznych szlaków drogowych przechodzących przez miasto Ostrow Mazowiecka należą drogi:

- Nr 8 Warszawa – Białystok,
- Nr 60 Ostrow Mazowiecka – Różan,
- Nr 627 Siedlce-Ostrow Mazowiecka – Ostrolęka,
- Nr 50 Ostrow Mazowiecka – Brok.

Ryc. 26. Liczba mandatów nałożonych przez Straż Miejską w 2007 r.

Źródło: Informacja o realizacji programu „Bezpieczne miasto – Ostrow Mazowiecka” w 2007 r.

6.2. POŻARY

Zagrożenie pożarowe istnieje przede wszystkim na terenach zakładów przemysłowych, produkcyjnych i usługowych. Do zakładów najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo pożaru należy: Fabryka Mebli „FORTE” S.A. przy ul. Białej 1 oraz „Opakowania z Tworzyw Sztucznych ALPLA” S.A. przy ul. Lubiejewskiej 63. Zwiększone zagrożenie pożarowe występuje także w małych zakładach zajmujących się przetwarzaniem i obróbką drewna, stacjach dystrybucji paliw płynnych i gazu oraz obiektów użyteczności publicznej.

Przyczynami pożarów w budynkach najczęściej są stare i niesprawne instalacje elektryczne, grzewcze i gazowe oraz ich zły stan techniczny.

Na niebezpieczeństwo pożaru narażone są też tereny lasów. Najbardziej zagrożone są drzewostany położone w sąsiedztwie pól uprawnych, z uwagi na pożary przenoszące się z nagminnie wypalanych w okresie wiosennym pozostałości roślinnych tzn. w miesiącach luty – maj, oraz od czerwca do września. Stosunkowo małe zagrożenie występuje natomiast w okresie jesieni od października do listopada oraz zimy od grudnia do lutego.

Ponadto najsilniej narażone na pożary są tereny o dużej penetracji ludności tzn. lasy wokół miasta Ostrow Mazowiecka. Ze względu na charakter drzewostanów, liczbę pożarów oraz warunki klimatyczne większa część lasów na terenie powiatu zaliczana jest do II kategorii zagrożenia pożarowego.

W celu zmniejszenia zagrożenia pożarowego Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej prowadzi czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie sprawności działania zewnętrznych sieci wodociągowych oraz wymaganych dojazdów pożarowych.

6.3. ZAGROŻENIA MIEJSCOWE

Liczba zagrożeń miejscowych (chemiczno-ekologicznych, skażeń promieniotwórczych) stale wzrasta. Powodują one zagrożenia zanieczyszczeń gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz zagrożenia pożarowe.

6.3.1. ZAGROŻENIA CHEMICZNO-EKOLOGICZNE

Zagrożenia chemiczno-ekologiczne występujące na terenie miasta można podzielić na:

- zagrożenia stałe wynikające z normalnego funkcjonowania zakładów przemysłowych posiadających materiały niebezpieczne,
- zagrożenia o charakterze zmiennym związane z transportem materiałów niebezpiecznych.

Największe zakłady posiadające materiały niebezpieczne to:

- Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska Ostrow Mazowiecka ul. Lubiejewska,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Oddział Wodociągów i Kanalizacji w Ostrowi Mazowieckiej, ul. B. Prusa,
- KRUGER-Polska ul. Podstoczysko,
- MIWEX ul. Kolejowa.

Niebezpieczne są również stacje paliw, zbiorniki ze szlamami olejowymi znajdujące się na terenie zlikwidowanego Zakładu Regeneracji Podkładów PKP. Niekonserwowane zbiorniki na skutek korozji mogą ulec rozszczelnieniu, co doprowadzić może do skażenia wód podziemnych produktami ropopochodnymi.

Dużym zagrożeniem jest przewóz substancji chemicznych, w tym toksycznych środków przemysłowych (TSP) transportem drogowym. Materiały niebezpieczne (etylina, olej napędowy, propan-butan, amoniak, soda kaustyczna, kwas siarkowy, kwas solny, kwas azotowy, chlor, olej opałowy) przewożone są drogami krajowymi nr 8, nr 50 i nr 60 oraz wojewódzkimi nr 627 i nr 677,

Trudno jest określić skalę zagrożenia ze względu na brak wytyczonych tras do przewozu materiałów niebezpiecznych, niezgodność w oznakowaniu pojazdów w stosunku do przewożonego materiału, realizowanie przewozów przez prywatnych przewoźników często nieprzystosowanymi pojazdami bez zgłaszania faktu przewozu.

Komenda Powiatowa Straży Pożarnej postuluje w „Analizie stanu bezpieczeństwa za rok 2007 na terenie miasta Ostrow Mazowiecka” wyznaczenie i zorganizowanie na obrzeżach miasta Ostrow Mazowiecka specjalnego parkingu dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, co pozwoliłoby m.in. monitorować trasy przejazdu i kontrolowanie stanu technicznego taboru.

6.3.2. ZAGROŻENIA SKAŻENIEM PROMIENIOTWÓRCZYM

Źródłem skażeń promieniotwórczych dla terenu miasta mogą być reaktory „EWA” i „MARIA” znajdujące się w Instytucie Energii Atomowej w Świerku. Obecnie eksploatowany jest jeden reaktor „MARIA”. W wyniku jego awarii może nastąpić skażenie promieniotwórcze obejmujące miasto Ostrow Mazowiecka. Teren ten znalazłby się w strefie M, gdzie wartość skażenia będzie wahać się w granicach 5-50 cGy (Centy Grey).

6.4. STAN SANITARNY

Zdecydowana większość mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej (95%) korzysta z wodociągu miejskiego. Woda z ujęć komunalnych odpowiada warunkom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Mieszkańcy korzystają także z jednej studni publicznej i 12 awaryjnych, z których jakość wody pod względem bakteriologicznym jest dobra. Około 5% ludności korzysta z własnych ujęć wody – studni kopalnych lub wierconych, płytkich, źle zabezpieczonych, których woda jest zanieczyszczona chemicznie i bakteriologicznie.

W 2007 r. Straż Miejska przeprowadziła kontrolę na posesjach prywatnych, sprawdzając je pod kątem porządku i posiadania umów na wywóz nieczystości gospodarskich. W wyniku kontroli 1646 posesji stwierdzono, że na ponad 3% posesji brak jest zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych jak również brak podłączenia do miejskiej kanalizacji sanitarnej, a na 7% skontrolowanych posesji brak jest pojemników do gromadzenia nieczystości stałych.

Ponad 35% właścicieli kontrolowanych posesji, na których znajdują się bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe, nie posiadało żadnych pokwitowań na ich odbiór, kolejne 30% właścicieli przedstawiło ostatni rachunek z przed ponad 2 lat.

Na obrzeżach miasta spotyka się dzikie wysypiska śmieci pochodzące przeważnie z osiedli domków jednorodzinnych.

Nieszczelne zbiorniki, nieprawidłowe przechowywanie odpadów stałych oraz niewłaściwie odprowadzane ścieki przedostające się do gleb i wód gruntowych powodują zanieczyszczenia i zatrucia wód i gleb przez co stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi.

6.5. ZANIECZYSZCZENIE GAZOWE

Od 2004 r. odnotowuje się przekroczenie dopuszczalnych norm stężenia fenolu w powietrzu. W miesiącach zimowych odnotowuje się wzrost zanieczyszczenia benzopirenem, związkiem rakotwórczym, co jest związane z sezonem grzewczym i spalaniem w piecach m.in. tworzyw sztucznych oraz innych odpadów.

6.6. NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie miasta w okresie roztopów występują lokalne podtopienia posesji w rejonie nasypu kolejowego i przepustów (ul. Wschodnia i osiedle Wójtówka). Podczas intensywnych opadów atmosferycznych zagrożenie stanowi także Grzybówka, która po przyjęciu wód z 3 kolektorów burzowych w rejonie oczyszczalni wylewa na południu miasta.

Na terenie Ostrowi Mazowieckiej nie istnieje niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

6.7. OBSZARY WYZNACZONE DO REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji został uchwalony przez Radę Miasta Ostrowi Mazowieckiej Uchwałą Nr XX/129/2004 z dnia 30 listopada 2004. Został on przyjęty jako dokument otwarty, który będzie dostosowywany do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych. W programie przyjęto dwa podokresy programowania: lata 2005-2008 (zadania pilotażowe) i lata 2008-2015 (pozostałe planowane zadania).

W pierwszym podokresie zrealizowano:

- przebudowę ulic i chodników,
- budowę parkingu przy Starostwie Powiatowym oraz przy Zespole Szkół nr 1,
- budowę oświetlenia na osiedlu Lubiejewska,
- budowę instalacji wodno-kanalizacyjnych,
- modernizację Ratusza,
- renowację zieleni skweru przy ul. Partyzantów,
- przebudowę Zespołu Szkół nr 1,
- remont Szkoły Podstawowej nr 1, Zespół Szkół nr 2, Liceum Ogólnokształcącego,
- termomodernizację elewacji budynków przy ul. B. Prusa, Placu Księżnej Anny Mazowieckiej, na osiedlu Lubiejewska,
- budowę monitoringu centrum miasta,
- kompleksowe oczyszczenie i zagospodarowanie zbiornika i nabrzeży stawu miejskiego.

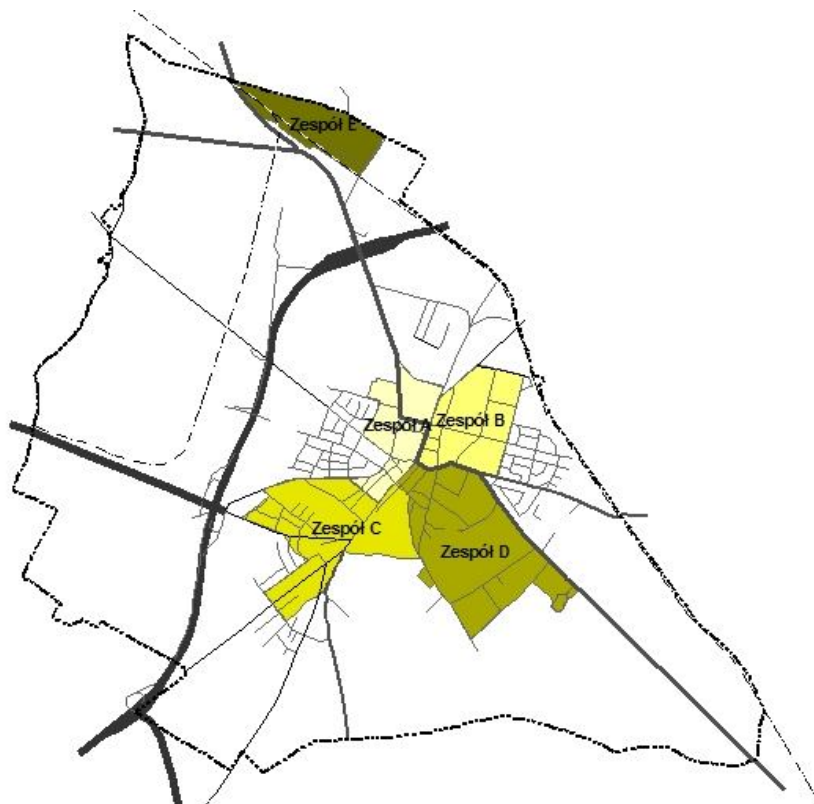
Opóźnił się pierwszy etap budowy Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem” (basen, hala, korty). Planowany czas wykonania tej inwestycji został przesunięty z roku 2007 na 2009.

Nie wszystkie zadania planowane na lata 2004-2008 zostały zrealizowane (budowa Szkoły i Kampusu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku; budowa kolejnych etapów Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem” – dom kultury, biblioteka, muzeum, amfiteatr, pawilon gastronomiczny; rekultywacji terenu po nasycalni).

Nie zrealizowano przeważnie zadań, których źródłami finansowania miały być fundusze strukturalne UE lub prywatni inwestorzy.

Obecnie opracowywana jest aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ryc. 27. Zasięg obszarów wyznaczonych do rewitalizacji

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju miasto Ostrów Mazowiecka zostało przyporządkowane do grupy pozostałych miast powiatowych. Miasta z tej grupy pełnią ważną rolę w zakresie funkcji sektora publicznego na poziomie subregionalnym i lokalnym. Funkcje te stymulują rozwój usług i wytwórczości w tych ośrodkach, stabilizują lokalne społeczności. Utrzymanie funkcji związanych z rangą administracyjną, a przez to określonej pozycji w krajowym systemie osadniczym, ogranicza zasięg i tempo procesów przestrzennej koncentracji ludności i działalności gospodarczej w skali kraju. Na obszarach depopulacyjnych znaczenie tych ośrodków jest szczególnie duże, bowiem zapewniają one trwałość i ciągłość osadnictwa w przestrzeni.

7.1. DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO

Dokumentami szczebla wojewódzkiego są:

1. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2020 – aktualizacja (Warszawa 2006 r.) – jest to dokument stanowiący kompleksową koncepcję rozwoju regionu,
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Warszawa 2004 – jest przestrzennym układem odniesienia dla Strategii rozwoju województwa mazowieckiego.

Przez Ostrów Mazowiecką przebiega europejski korytarz transportowy K1 (Helsinki - Ryga - Kowno - Warszawa). Tak zwany węzeł „różański” obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej (droga ekspresowa S8) łączy korytarz K1 z Wielką Obwodnicą Mazowsza biegnącą drogą krajową nr 60 w kierunku zachodnim i drogą krajową Nr 50 w kierunku południowo-wschodnim.

W powyższych dokumentach na terenie miasta określono zadania z zakresu:

- I. Transportu:
 - budowa drogi ekspresowej S8 Augustów – Warszawa – Wrocław,
 - dostosowanie do standardu klasy GP dróg tworzących Wielką Obwodnicę Mazowsza z wykorzystaniem w części północnej drogi krajowej nr 60 oraz drogi wojewódzkiej nr 677,
 - postulowana jest zmiana rangi drogi nr 50.
- II. Infrastruktury technicznej:
 - adaptacja istniejących linii elektroenergetycznych o napięciu 220 kV,
 - postulowana budowa komunalnej oczyszczalni ścieków w mieście Ostrów Mazowiecka do przepustowości docelowej 100-1000 m³/d (pod koniec 2003 r. istniejąca oczyszczalnia została zmodernizowana do przepustowości 8000 m³/d).
- III. Kultury i turystyki:
 - wyznaczenie szlaku rowerowego EURO VELO.
- IV. Środowiska przyrodniczego:
 - stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych poprzez:
 - zapewnienie ciągłości powiązań przyrodniczych (korytarze ekologiczne regionalne i ponadregionalne),
 - objęcie ochroną obszarów wodno-błotnych, stanowiących siedliska szczególnie ważne dla zachowania różnorodności biologicznej,
 - zwiększenie lesistości i ochrona lasów.

7.2. DOKUMENTY SZCZEBŁA POWIATOWEGO

Dokumentami szczebla powiatowego są:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2004-2015,
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Powiatu Ostrowskiego na lata 2008-2013,
3. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego (2004),
4. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowskiego (2002).

W powyższych dokumentach na terenie miasta określono zadania z zakresu:

- I. Transportu:
 - modernizacja, przebudowa i remont istniejących dróg powiatowych i gminnych oraz mostów,
 - droga nr 28508 Ostrów Mazowiecka – Chmielewo na odcinku od granicy robót przebudowywanej drogi wojewódzkiej do skrzyżowania z ul. Sportową i Wspólną (ul. Dubois)
 - stałe poprawianie jakości nawierzchni dróg,
 - przeprojektowanie i ponowne uruchomienie strefy gospodarczej przy ul. Warszawskiej przyległej do obwodnicy,

II. Infrastruktury technicznej:

- działania na rzecz rozbudowy sieci gazowej, kanalizacji i wodociągów we współdziale z samorządami gminnymi,
- modernizacja istniejącej sieci wodociągowej,
- dalsza budowa kanalizacji oraz alternatywnie budowa nowoczesnych systemów oczyszczania ścieków (oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych).
- eliminacja nieszczelnych zbiorników gromadzenia ścieków (szamb), kontrola wywozu ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych na terenach nieskanalizowanych,
- budowa lądowiska dla śmigłowców oraz wykonanie dróg dojazdowych przy Szpitalu Powiatowym w Ostrowi Mazowieckiej (2008, 2011),
- budowa Stacji Segregacji i Kompostowni Odpadów Organicznych,

III. Kultury i turystyki:

- rozbudowa infrastruktury turystycznej zmierzającej do wytyczenia tras rowerowych i pieszych na terenie powiatu,

IV. Środowiska przyrodniczego:

- działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- rekultywacja gruntów zdegradowanych oraz gruntów nieprzydatnych rolniczo,
- sanacja terenu byłego Zakładu Regeneracji Podkładów PKP,
- projekt i budowa polderów burzowych dla rzeki Grzybówki,
- wzmocnienie istniejących struktur przyrodniczych, wprowadzenie zakrzewień i zadrzewień wzdłuż szlaków komunikacyjnych,
- poprawa lesistości w powiecie.

7.3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z POLITYKI ORGANÓW UZGADNIAJĄCYCH I OPINIUJĄCYCH STUDIUM

Na podstawie art. 11 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Miasta Ostrowi Mazowiecka poinformował o przystąpieniu do sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrowi Mazowiecka instytucje oraz organy uzgadniające i opiniujące studium. W odpowiedzi otrzymano 3 wnioski. Dotyczyły one między innymi:

- uwzględnienia ustaleń zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego dotyczących:
 - rozbudowy i przebudowy drogi krajowej nr 60, która według koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju funkcjonuje w systemie połączenia obwodowego zwanego „Wielką Obwodnicą Mazowsza”,
 - rozbudowy i przebudowy dróg wojewódzkich nr 627 i 677 wraz z węzłami usprawniającymi między innymi powiązanie z drogą krajową nr 60,
 - obszaru Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, który rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz.U. Nr 229 z 2004 r., poz. 2313 z późn. zm.) ustanowiono obszarem specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Biała” PLB140007 (obejmującego fragmentarycznie południową część miasta),
- wprowadzenia zapisu aby ulica 63 Roku na całej swej długości miała symbol KDL.

7.4. DOKUMENTY SZCZEBŁA LOKALNEGO

7.4.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA 2003-2015

Dokument ten jest planem rozwoju na lata 2003-2015. Wskazuje pożądany obraz miasta oraz drogi i metody jego osiągania. Określa zadania strategiczne i ich realizatorów, zarysowuje horyzont czasowy, w którym zadania te powinny zostać zrealizowane. Wizję rozwoju miasta Ostrowi Mazowiecka określono w następujący sposób: „Przedsiębiorcza Ostrowi Mazowiecka – otwarta na ludzi i biznes, pomostem pomiędzy Zachodnią a Wschodnią Europą”. W dążeniu do realizacji tej wizji pomóc mają cele strategiczne:

- I. Poprawa jakości życia w mieście,
- II. Rozwój gospodarczy,
- III. Poprawa ładu przestrzennego i infrastrukturalnego miasta.

Cele strategiczne zostały uszczegółowione poprzez określenie taktyki ich osiągnięcia. Dla każdego celu zostały wskazane programy i zadania strategiczne, których realizacja ma zapewnić osiągnięcie zarysowanej wizji miasta.

Wśród zadań określonych w Strategii dotyczących przestrzeni miasta można wymienić m.in.:

- budowę kompleksu budynków kulturalno-sportowych (w ramach I celu strategicznego),
- przygotowanie terenów inwestycyjnych (w ramach II celu strategicznego),
- kreowanie powstania centrum logistycznego północno-wschodniego Mazowsza (w ramach II celu strategicznego).

Natomiast w ramach III celu strategicznego dotyczącego poprawy ładu przestrzennego i infrastrukturalnego aktualnymi zadaniami są:

- reorganizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta (kołowego i pieszego),
- poprawa stanu dróg lokalnych,
- likwidacja barier architektonicznych w miejskim układzie komunikacyjnym i obiektach użyteczności publicznej,
- budowa ścieżek rowerowo-spacerowych,
- wzmocnienie funkcji subregionalnych miasta (obsługa okolicznych gmin wiejskich),
- sukcesywne uzupełnianie wyposażenia w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną miasta,
- reorganizacja systemu ucieplnienia miasta,
- unowocześnienie systemu gospodarki odpadami stałymi.

Skuteczną realizację strategii zapewnia m.in. Wieloletni Plan Inwestycyjny.

7.4.2. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2009 został uchwalony przez Radę Miasta Ostrow Mazowiecka uchwałą Nr IV/9/2007 z dnia 24 stycznia 2007 r. Dokument ten wskazuje priorytetowe kierunki i sposoby wydatkowania części środków budżetowych (inwestycyjnych), związanych z poprawą jakości życia w mieście. Z zadań przewidzianych do realizacji w 2009 r. można wymienić:

- realizację Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem” w tym budowę:
 - dróg dojazdowych,
 - hali,
 - krytej pływalni,
 - Domu Kultury, biblioteki, Domu Europejskiego, amfiteatru, pawilonu gastronomicznego,
 - zagospodarowanie terenu,
- budowę sali gimnastycznej przy ZSP nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej.

7.4.3. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Obecnie trwają prace nad sporządzeniem tego dokumentu.

7.4.4. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA (2004)

Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Ostrow Mazowiecka jest ramową koncepcją sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Miasta Ostrow Mazowiecka.

W chwili obecnej z całego terenu miasta zebrane odpady trafiają na składowisko odpadów mieszczące się w odległości ok. 5 km od centrum miasta Ostrow Mazowiecka w miejscowości Lubiejewo Stare. Teren, na którym zlokalizowane jest składowisko odpadów, jak i samo składowisko, są własnością miasta.

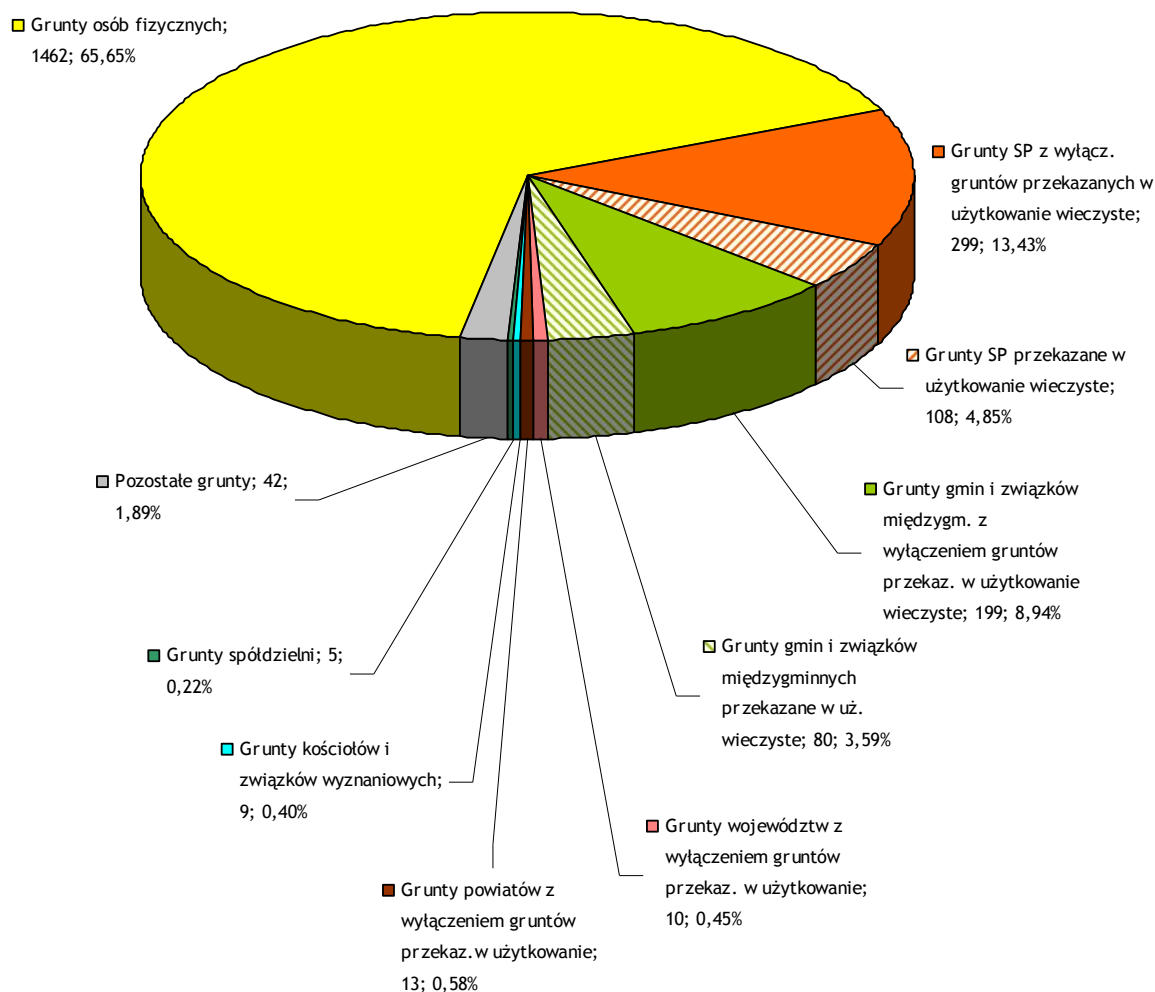
W Planie zostały wyznaczone cele długookresowe na lata 2008-2012:

- zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów wśród wszystkich mieszkańców miasta Ostrow Mazowiecka objętych zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,
- dalsza organizacja, rozwój i doskonalenie ponadlokalnych i lokalnych systemów gospodarki odpadami,
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych umożliwiający osiągnięcie odpowiednich limitów odzysku i recyklingu,
- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- skierowanie do roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów.

Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004-2006 wyznaczył wśród swoich zadań budowę Stacji Segregacji Surowców Wtórnych i Kompostowni Odpadów Organicznych, która miała być zlokalizowana w rejonie ul. Broniewskiego, niedaleko Oczyszczalni Ścieków. Ostatecznie Stacja Segregacji odpadów została uruchomiona w październiku 2009 r. w pobliżu składowiska odpadów komunalnych we wsi Lubiejewo Stare.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Ryc. 28. Struktura własności gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka [ha], [%]

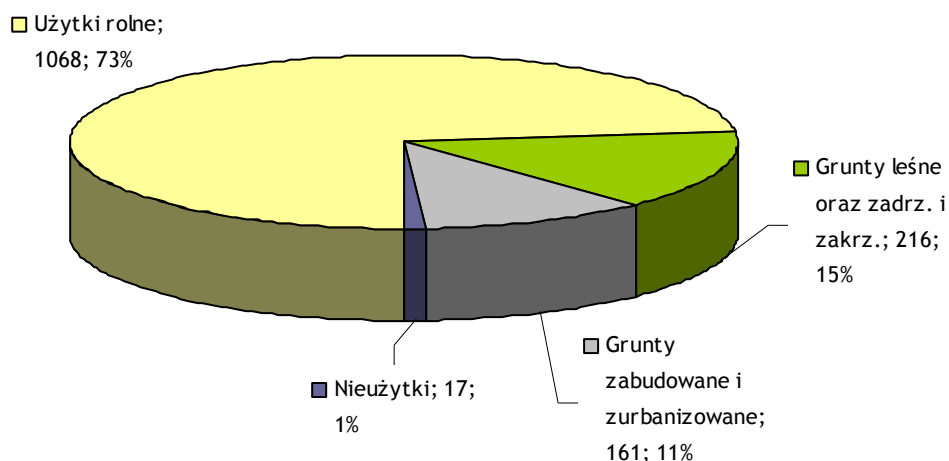

Źródło: Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych (stan na dzień 01.01.2008)

Zdecydowana większość gruntów w mieście znajduje się w posiadaniu osób fizycznych. Dość duży udział w strukturze własności gruntów mają grunty Skarbu Państwa oraz grunty gmin i związków międzygminnych. Udział gruntów będących we władaniu pozostałych podmiotów jest niewielki i nie przekracza progu 5%.

Wśród gruntów osób fizycznych nieznacznie przeważają grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych (52,5%). W tej grupie pod względem użytkowania dominują użytki rolne, przy czym wartym podkreślenia jest fakt, iż wśród nich dość dużą część stanowią grunty rolne zabudowane (136 ha). Pozostałe grunty znajdujące się we władaniu osób fizycznych to grunty leśne i zadrzewione a także grunty zabudowane i zurbanizowane.

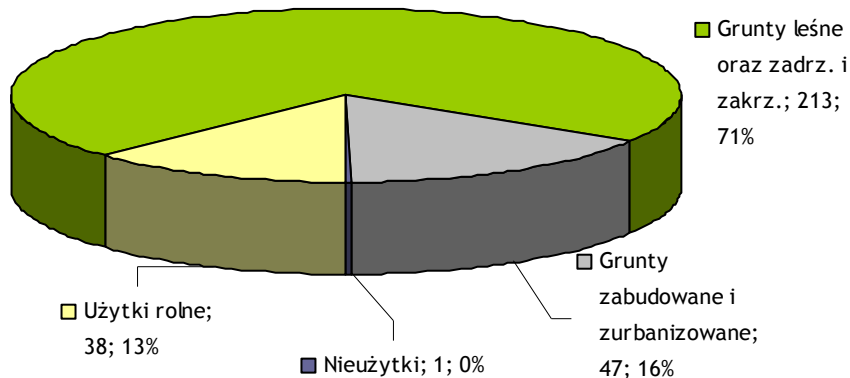
Ryc. 29. Struktura użytkowania gruntów osób fizycznych

Źródło: Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych (stan na dzień 01.01.2008)

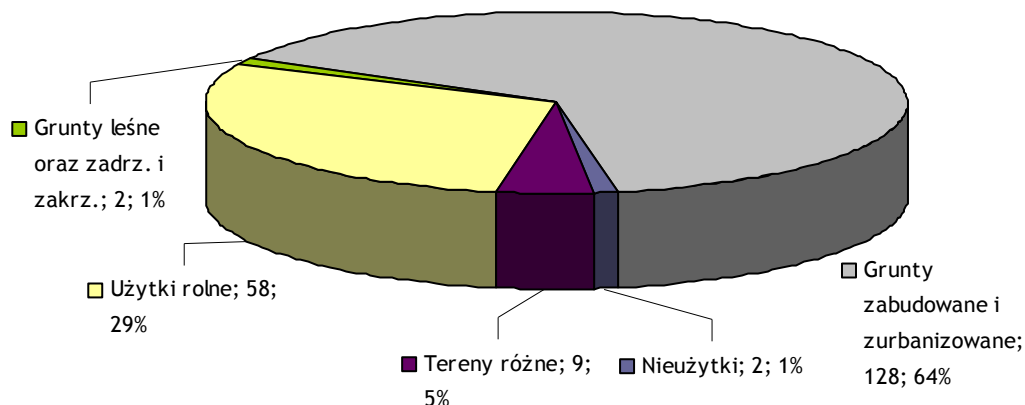
Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa stanowią ponad 13% gruntów miasta, przy czym największy udział mają grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, które stanowią drugą pod względem udziału w gruntach SP grupę, znacząco dominują tereny komunikacyjne (drogi – 33 ha i tereny kolejowe – 6 ha).

Ryc. 30. Struktura użytkowania gruntów Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie

Źródło: Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych (stan na dzień 01.01.2008)

Ryc. 31. Struktura użytkowania gruntów gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie

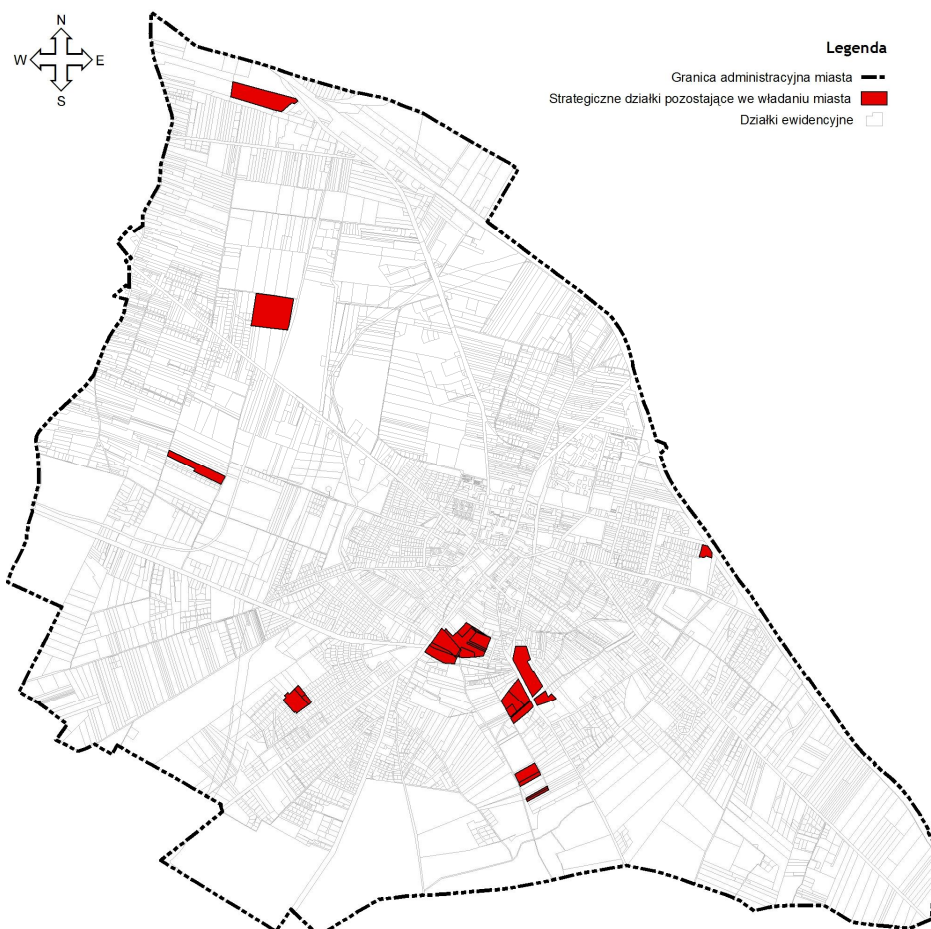

Źródło: Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych (stan na dzień 01.01.2008)

Gminny zasób gruntów stanowi niecałe 10% powierzchni wszystkich gruntów miasta. Niewiele ponad połowę z tych gruntów stanowią tereny dróg. Na pozostałą część składają się użytki rolne – ok. 30% gruntów pomawianej grupy rejestrowej oraz tereny zabudowane i zurbanizowane (z wyłączeniem dróg) – ok. 12%.

Część gruntów komunalnych (ok. 31 ha) ma strategiczne znaczenie dla rozwoju miasta. Ich rozmieszczenie przedstawia poniższy rysunek.

Ryc. 32. Lokalizacja strategicznych terenów komunalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrow Mazowiecka

Najmniej gruntów znajduje się w posiadaniu: województw oraz powiatów, a także kościołów i związków wyznaniowych oraz spółdzielni.

Tab. 16. Struktura użytkowania gruntów pod względem formy własności

PODMIOT BĘDĄCY WŁAŚCICIELEM	UŻYTKI ROLNE	GRUNTY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE
	% UDZIAŁ W POSIADANYCH GRUNTACH		
Województwo	0%	0%	100%
Powiat	0%	8%	92%
Kościoły i związki wyznaniowe	0%	11%	89%
Spółdzielnie	52%	10%	38%

Źródło: Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych (stan na dzień 01.01.2008)

Grunty będące własnością pozostałych podmiotów, w tym spółek prawa handlowego, stanowią ok. 1,9% gruntów w mieście. W ich strukturze użytkowania przeważają użytki rolne.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

9.1. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTEKÓW

9.1.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Tab. 17. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

L.p.	OBIEKT	ADRES	DATA POWSTANIA	NR REJESTRU	DATA WPISU
R.01	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	ul. Kościuszki 39	1885-93	A-475	07.07.1981
R.02	Kamienica	ul. Teatralna 10	1912	A-494	05.01.1983
R.03	Park zabytkowy	ul. 3 Maja	1874-75	A-510	27.01.1984
R.04	Cmentarz parafialny	ul. Lubiejewska	pocz. XIX w	A-561	30.01.1986
R.05	Budynek Banku Ludowego	ul. 3 Maja 32	1926	A-596	28.11.1988
R.06	Dom duchowieństwa prawosławnego, tzw. „Dom Popa”	ul. 3 Maja 57	ok. 1900	A-597	28.11.1988
R.07	Budynek „Jatki”, ob. hala targowa	ul. Pocztowa 20	1902-03	A-598	28.11.1988
R.08	Budynek murowany	ul. Wileńska 2	1928	A-599	28.11.1988
R.09	Budynek mieszkalny	ul. Dubois 26	1903	A-600	28.11.1988
R.10	Ratusz	ul. 3 Maja 66	1927	A-617	08.11.1995
R.11	Drewniana kaplica cmentarna p.w. św. Zofii położona na cmentarzu parafialnym	ul. Lubiejewska	ok. 1830	A-626	18.12.1998
R.12	Budynek dawnej poczty, ob. przychodnia	ul. Kościuszki 10	ok. 1910	A-629	28.11.1988
R.13	Dom z 1913 r., ob. przychodnia rejonowa ZOZ	ul. 3 Maja 67	1913	A-630	28.11.1988
R.14	Szkoła (L.O.)	ul. Kościuszki 36	1926	A-632	28.11.1988

Źródło: Dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

9.1.2. OBIEKTY ZNAJDUJĄCE SIĘ W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

Według stanu na dzień 01.02.2009 r. miasto Ostrów Mazowiecka nie posiada gminnej ewidencji zabytków, o której mowa w art. 22 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568).

Zgodnie z art. 145 w/w ustawy do czasu założenia gminnej ewidencji w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, oprócz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz ustaleń planów ochrony parków kulturowych, inne zabytki nieruchome wskazane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tab. 18. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków

L.p.	OBIEKT	ADRES	DATA POWSTANIA
E.01	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki 1	pocz. XX w.
E.02	Dom mieszkalny	ul. Armii Krajowej 20	pocz. XX w.
E.03	Dom mieszkalny	ul. Armii Krajowej 24	pocz. XX w.
E.04	Dom mieszkalny	ul. Batorego 8	k. XIX w.
E.05	Dom mieszkalny	ul. Batorego 24	XIX/XX w.
E.06	Dom mieszkalny	ul. Broniewskiego 9	pocz. XX w.
E.07	Dom mieszkalny	ul. Dubois 4	ok. 1890
E.08	Dom mieszkalny	ul. Dubois 41	1904
E.09	Dom mieszkalny	ul. Inwalidów 1	1910
E.10	Dom mieszkalny	ul. Inwalidów 3	1932
E.11	Dom mieszkalny	ul. Krótka 5	ok. 1925

E.12	Dom mieszkalny	ul. 1 Maja 3	pocz. XX w.
E.13	Dom mieszkalny	ul. Mieczkowskiego 10	pocz. XX w.
E.14	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 41	1908-10
E.15	Dom mieszkalny	ul. 63-Roku 1	ok. 1925
E.16	Dom mieszkalny	Plac Księżnej Anny	1903
E.17	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 3	1900-1910
E.18	Fabryka zatrasków	ul. Słowackiego 5	ok. 1900
E.19	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 8	1880
E.20	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 14	k. XIX w.
E.21	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 16	k. XIX w.
E.22	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 21	2 poł. XIX w.
E.23	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 31 a	pocz. XX w.
E.24	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 51	1912
E.25	Dom mieszkalny	ul. Piłata 9	pocz. XX w.
E.26	Dom mieszkalny	ul. Piłata 11	pocz. XX w.
E.27	Dom mieszkalny	ul. Wileńska 36	k. XIX w.
E.28	Dom mieszkalny	ul. Wileńska 45	ok. 1880
E.29	Dom mieszkalny	ul. Wileńska 77	pocz. XX w.

Źródło: Dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

9.1.3. OBIEKTY ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZAINTERESOWANIU KONSERWATORSKIM WKZ, DO KTÓRYCH STOSUJE SIĘ OCHRONĘ PLANISTYCZNĄ

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrow Mazowiecka wymienił w par. 13 pkt 6 dwadzieścia pięć obiektów znajdujących się w zainteresowaniu konserwatorskim Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do których stosuje się ochronę planistyczną.

Tab. 19. Obiekty znajdujące się w zainteresowaniu konserwatorskim Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do których stosuje się ochronę planistyczną

L.p.	OBIEKT	ADRES	DATA POWSTANIA
P.01	Dom mieszkalny	ul. Batorego 4	1 ćw. XX w.
P.02	Dom mieszkalny	ul. Batorego 10	1 ćw. XX w.
P.03	Dom mieszkalny	ul. Batorego 12	1 ćw. XX w.
P.04	Dom mieszkalny	ul. Batorego 14	1 ćw. XX w.
P.05	Dom mieszkalny	ul. Batorego 16	1 ćw. XX w.
P.06	Dom mieszkalny	ul. Batorego 18	1 ćw. XX w.
P.07	Dom mieszkalny	ul. Batorego 20	1 ćw. XX w.
P.08	Dom mieszkalny	ul. Batorego 22	1 ćw. XX w.
P.09	Dom mieszkalny	ul. Dubois 27	I. 30 XX w.
P.10	Dom mieszkalny	ul. Dubois 29	I. 30 XX w.
P.11	Dom mieszkalny	ul. Dubois 31	I. 30 XX w.
P.12	Dom mieszkalny	ul. Dubois 45	I. 30 XX w.
P.13	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 27	I. 30 XX w.
P.14	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 29	I. 30 XX w.
P.15	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 31	I. 30 XX w.
P.16	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 33	I. 30 XX w.
P.17	Dom mieszkalny	ul. Partyzantów 35	I. 30 XX w.
P.18	Fabryka zatrasków	ul. Partyzantów 37	I. 30 XX w.
P.19	Dom mieszkalny	ul. Piłata 1	I. 30 XX w.
P.20	Dom mieszkalny	ul. Piłata 3	I. 30 XX w.
P.21	Dom mieszkalny	ul. Piłata 6	I. 30 XX w.
P.22	Dom mieszkalny	ul. Piłata 8	I. 30 XX w.
P.23	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 80	I. 20 XX w.

P.24	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 82	I. 20 XX w.
P.25	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 84	I. 20 XX w.

Źródło: Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka

9.1.4. OBSZARY W EWIDENCJI KONSERWATORSKIEJ – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Według danych udostępnionych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie miasta znajdują się 2 udokumentowane stanowiska archeologiczne:

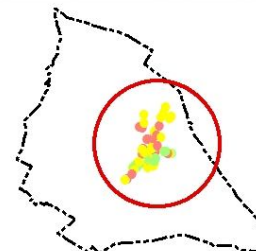
- 44-74/1,
- 45-75/15.

Ryc. 33. Rozmieszczenie obiektów wartościowych kulturowo

Legenda

- Obiekty wpisane do rejestru zabytków np. R.04
- Obiekty w ewidencji WKZ np. E.12
- Obiekty zainteresowaniu konserwatorskim objęte ochroną planistyczną np. P.18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrow Mazowiecka

9.2. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

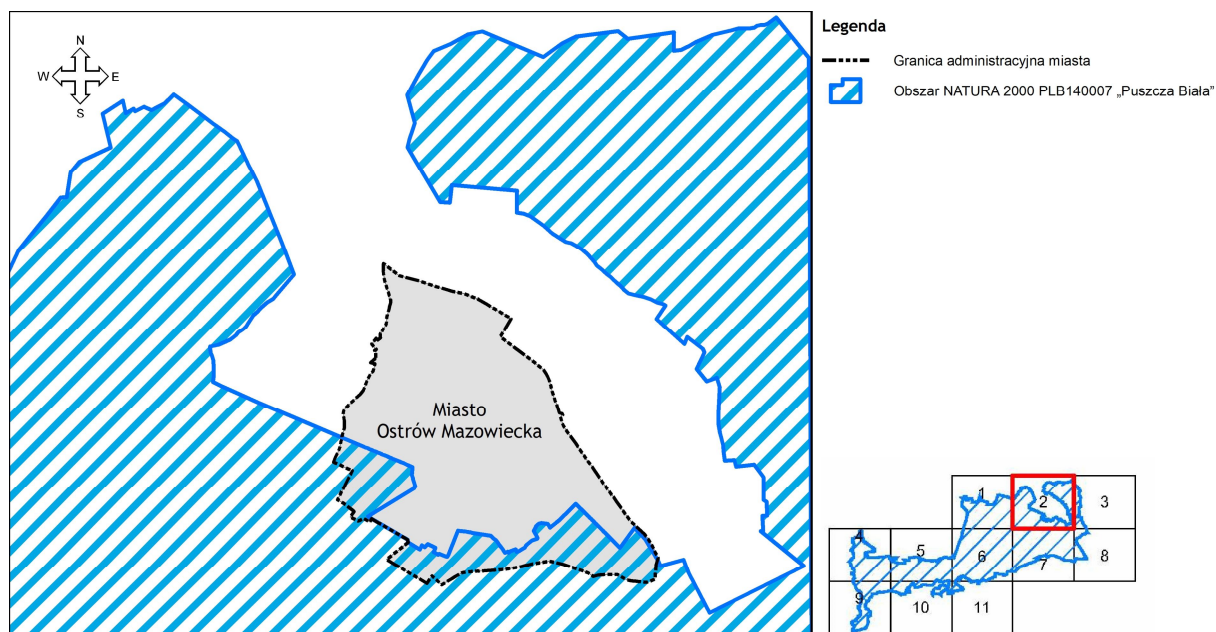
9.2.1. OBSZAR NATURA 2000⁴

Do sieci Natura 2000 włączono teren ostoi ptasiej o randze europejskiej – obszar specjalnej ochrony (OSO) – PLB140007 „Puszcza Biała” (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r., Dz. U. 2004 Nr 229, poz. 2313).

Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych na Mazowszu, usytuowany między Bugiem a Narwią. Lasy w postaci kilku kompleksów, o różnym zwarcie, pokrywają większość obszaru ostoi. Obecnie posiadają one jedynie znaczenie gospodarcze. Teren zdominowany jest przez suche siedliska porośnięte sośninami w średnim wieku, a lokalnie występują drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe. Niektóre fragmenty zbiorowisk leśnych mają zachowany prawie naturalny charakter. Na obszarze ostoi w dolinach potoków występują również łąki i zarośla wierzbowe oraz dwa małe kompleksy stawów rybnych.

W zasięgu obszaru Natura 2000 znajduje się południowa część miasta o powierzchni 507,4 ha co stanowi ok. 22% powierzchni miasta i równocześnie ok. 0,6% powierzchni całego Obszaru (83779,73 ha).

Ryc. 34. Zasięg obszaru Natura 2000 PLB140007 „Puszcza Biała” na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez Ministerstwo Środowiska na <http://natura2000.mos.gov.pl>, wg stanu na 31 kwietnia 2009 r.

Zagrożenia

Siedliska przyrodnicze Puszczy Białej są silnie zdegradowane, stąd też obszar ten wymaga szczególnej ochrony i troski ze względu na cenne gatunki ptaków zasiedlających tę ostoję. Zagrożenia mogłyby wystąpić w wypadku odstąpienia od obowiązujących zasad gospodarki leśnej.

Ochrona obszaru w ramach sieci Natura 2000 nie wyklucza jego gospodarczego wykorzystania. Jednakże na terenach położonych w granicy obszaru Natura 2000 zabrania się podejmowania wszelkiej działalności mogącej w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których obszar został wyznaczony. Dotyczy to w szczególności terenów szeroko pojętej aktywności gospodarczej, na których projektowane przedsięwzięcia mogące oddziaływać na obszar Natura 2000. Będą one wymagały przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

9.2.2. POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody są obiektami o wysokiej wartości przyrodniczej. Na terenie miasta ustanowione zostały dwa pomniki przyrody.

Modrzew europejski (*Larix europea*) zlokalizowany na działce przy ul. Lubiejewskiej 17. Pomnikowe drzewo o wysokości 12 m i obwodzie 275 cm wpisane jest do rejestru wojewódzkiego pod numerem 425.

⁴ Wg materiałów udostępnianych przez Ministerstwo Środowiska na <http://natura2000.mos.gov.pl>

Podstawą prawną jest Orzeczenie UW w Warszawie nr 425, ZUR-X-831/7/74 z 26.01.1974 r., Dz. Urz. Woj. Ostrołęckiego Nr 21 z dnia 31.12.1990 r.

Pomnik przyrody „Aleja sosnowa II”

Pomnik ten został ustanowiony na mocy Rozporządzenia nr 70 Wojewody Mazowieckiego z dn. 23 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody „Aleja sosnowa II”. Składa się z 295 sosen pospolitych (*Pinus silvestris*) rosnących na terenie powiatu Ostrow Mazowiecka wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 677 na odcinku od granic miejscowości Małkinia Górna poprzez obszar gminy Małkinia Górna do miejscowości Ostrow Mazowiecka poprzez obszar gminy Ostrow Mazowiecka. Szczególnym celem ochrony pomnika jest zachowanie tworu przyrody żywej, alei wiekowych drzew sosnowych, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej i krajobrazowej.

Dla pomników przyrody obowiązuje 15 metrowa strefa ochronna, w której wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska.

9.2.3. ROŚLINNOŚĆ

Teren miasta nie był objęty szczegółową inwentaryzacją szaty roślinnej. Dla terenów leśnych znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Ostrow Mazowiecka w ramach prac nad Planem Urządzania Lasu stwierdzono występowanie na gruncie 17 gatunków podlegających ochronie ścisłej oraz 11 gatunków podlegających ochronie częściowej.

Tab. 20. Wykaz gatunków podlegających ochronie ścisłej, których występowanie potwierdzono na gruncie

Rodzina	Gatunek	
	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Paprotnikowate	Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>
Widłakowate	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>
	Wroniec widlasty	<i>Huperzia selago</i>
	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i> L.
	Widlicz (widłak) spłaszczony	<i>Dyphasiastrum complanatum</i>
	Centuria pospolita	<i>Centaurium erythraea</i>
Gruszykowate	Pomocnik baldaszkowaty	<i>Chimaphila umbellata</i>
Jaskrowate	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>
	Przylaszczka pospolita	<i>Hepatica nobilis</i>
	Sasanka otwarta	<i>Pulsatilla patens</i>
Różowate	Parzydło leśne	<i>Arnica montana</i>
Wawrzynkowate	Wawrzynek wilczełyko	<i>Daphne mezereum</i>
Wrzosiowate	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>
	Mącznica lekarska	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>
Liliowate	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>
Storczykowate	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>
	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>

Źródło: Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Ostrow Mazowiecka, 2005 r.

Tab. 21. Wykaz gatunków podlegających ochronie częściowej, których występowanie potwierdzono na gruncie

Rodzina	Gatunek	
	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Araliowate	Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>
Grzybieniowate	Grzybień biały	<i>Nymphaea alba</i>
	Grażel żółty	<i>Nuphar lutea</i>
Kokornakowate	Kopytnik pospolity	<i>Asarum europaeum</i>
Przewiertniowate	Kalina koralowa	<i>Viburnum opulus</i>
Szałakowate	Krusznica pospolita	<i>Frangula alnus</i>
Złożone	Kocanki piaszkowe	<i>Helichrysum arenarium</i>
Liliowate	Konwalia majowa	<i>Convallaria majalis</i>
Trawy	Turówka leśna	<i>Heiurochloe Australis</i>
Porosty	Chrobotki	<i>Cladonia pl. Sp.</i>
	Płucnica islandzka	<i>Cetraria Islandia</i>

Źródło: Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Ostrow Mazowiecka, 2005 r.

9.2.4. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Dotychczas nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji fauny występującej na terenie miasta Ostrow Mazowiecka.

9.3. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Gleby powinny być chronione nie tylko ze względu na ich produkcyjny charakter ale także ze względu na funkcje ekologiczne, jakie pełnią. Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka ok. 187 ha stanowią tereny wskazane w planie miejscowym pod funkcję rolniczą, co stanowi 8,4% powierzchni miasta.

9.4. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O LASACH

Zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska z dnia 28.06.2005 r. znak: DL.lp.-0233-14/05 uznano za ochronne wszystkie lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe położone w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka – w tym również te leżące w granicach administracyjnych miasta Ostrów Mazowiecka. Lasy ochronne znajdujące się na terenie miasta obejmują 198,20 ha.

Podstawą prawną w/w decyzji jest Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, będące aktem wykonawczym do Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2005 r. Nr 45 poz. 435).

9.5. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje określony Rozporządzeniem MOŚZNiL z 5 listopada 1991 r. obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody), oraz terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej mogą być zabronione pewne czynności i roboty, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub ograniczenie wydajności ujęcia. W przypadkach uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej.

Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia zamykającą się w granicach działki.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEN GEOLOGICZNYCH

Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Teren miasta znajduje się w obrębie trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska”.

Brak jest natomiast udokumentowanych złóż kopalin.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

13. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są stan i warunki funkcjonowania systemu, w tym wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

13.1.1. UKŁAD DROGOWY

Układ drogowy Ostrowi Mazowieckiej składa się ze 126,5 km dróg publicznych, w tym:

- 6,8 km dróg krajowych,
- 9,5 km dróg wojewódzkich,
- 2,8 km dróg powiatowych,
- 107,4 km dróg gminnych.

Pod względem funkcjonalnym w układzie drogowym można wydzielić drogi obsługujące połączenia ponadlokalne, które zapewniają drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe oraz drogi o znaczeniu lokalnym, służące miejscowym potrzebom komunikacyjnym, do których zaliczają się drogi gminne oraz drogi wewnętrzne.

Z uwagi na położenie Ostrowi Mazowieckiej względem głównych ośrodków administracyjnych, handlowo-usługowych oraz koncentracji miejsc pracy i nauki, najistotniejsze dla powiązań zewnętrznych są połączenia z Warszawą, w dalszej kolejności z Ostrołęką, Łomżą i Białymstokiem. Z kolei jako siedziba powiatu i ważny lokalny ośrodek handlowy i usługowy, jego dostępność jest ważna dla sąsiednich gmin i powiatów, w tym także województwa podlaskiego.

Najważniejsze dla zewnętrznych powiązań gminy są drogi krajowe i wojewódzkie:

- droga krajowa nr 8 (obwodnica Ostrowi jako droga ekspresowa nr S8) oznaczona numerem międzynarodowym E 67, o przebiegu: granica państwa – Kudowa Zdrój – Kłodzko – Wrocław – Piotrków Trybunalski – Warszawa – Radzymin – Wyszaków – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Białystok – Suwałki – granica państwa. Jedną z najważniejszych dróg w kraju i w układzie dróg międzynarodowych na kierunku północ – południe, zapewniającą powiązania pomiędzy krajami bałtyckimi, Polską i Czechami. Dla Ostrowi Mazowieckiej jest to najważniejsze powiązanie z Warszawą,
- droga krajowa nr 50, o przebiegu: Ciechanów – Wyszogród – Sochaczew – Grójec – Góra Kalwaria – Mińsk Mazowiecki – Łochów – Ostrów Mazowiecka, służącą jako trasa obwodowa dla Warszawy, przeznaczona dla ruchu tranzytowego pojazdów ciężarowych,
- droga krajowa nr 60, o przebiegu: Łęczyca – Kutno – Płock – Ciechanów – Różan – Ostrów Mazowiecka, uzupełniająca układ tras obwodowych w województwie,
- droga wojewódzka nr 627, o przebiegu: Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia – Kosów Lacki – Sokołów Podlaski, zapewniająca połączenia na kierunku północ-południe we wschodniej części województwa, obecne pełne wykorzystanie tej drogi jest utrudnione z uwagi na ograniczenia w korzystaniu z mostu na Bugu w Małkini,
- droga wojewódzka nr 677, o przebiegu Łomża – Śniadowo – Ostrów Mazowiecka, będąca ważną drogą dla połączeń województwa mazowieckiego z Mazurami oraz Podlasiem i Suwalszczyzną.

W dalszej kolejności ważnymi drogami dla powiązań zewnętrznych gminy są drogi powiatowe:

- nr 2638W (dawny numer 28514) o przebiegu Ostrów Mazowiecka – Stara Grabownica – Kaczkowo,
- nr 2665W (dawny numer 28508) o przebiegu Ostrów Mazowiecka – Ugniewo – Chmielewo, a także drogi gminne: ulice Brokowska, Sikorskiego i Broniewskiego.

Wyżej wymienione drogi krajowa nr 60, wojewódzkie i powiatowe zapewniają również ważne połączenia wewnętrzne gminy.

Drogi krajowa nr 60, wojewódzkie i powiatowe łączą funkcję obsługi ruchu w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych z obsługą zagospodarowania, znajdującego się przy drodze.

Drogi gminne służą powiązaniom wewnętrznym, niektórym zewnętrznym, a przede wszystkim bezpośredniej obsłudze zagospodarowania i wyprowadzeniu ruchu na drogi wyższych kategorii.

Część zagospodarowania gminy obsługiwana jest przez drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne na terenach osiedli mieszkaniowych, rolnych i leśnych.

Przebiegi istniejących dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i ważniejszych gminnych przedstawiono na schemacie nr 6 „Układ drogowy, klasy dróg”.

Sieć dróg publicznych i wewnętrznych dobrze udostępnia zagospodarowanie gminy, przy czym część zabudowy, dostępna jest jedynie przy pomocy dróg utwardzonych nieulepszonych (leszowych, żwirowych) i nieutwardzonych (gruntowych).

Drogi twarde o nawierzchni twardej stanowią 62% długości dróg publicznych.

Droga krajowa, drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnie bitumiczne. Nawierzchnie twarde ulepszone posiada 55% dróg gminnych.

Drogi o nawierzchni twardej zapewniają najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne gminy oraz obsługują rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi nieutwardzone znajdują się głównie na terenach zabudowy jednorodzinnej i ekstensywnie zagospodarowanych o rozproszonej zabudowie oraz obszary rolne i leśne.

Droga krajowa nr 8 posiada dwie jezdnie po dwa pasy ruchu, odcinkowo jezdnie serwisowe dla obsługi przyległego zagospodarowania oraz bezkolizyjne węzły i przejazdy drogowe z drogami poprzecznymi. Pozostałe drogi posiadają jezdnie jednoprzestrzenne.

Charakterystykę wyposażenia układu drogowego w nawierzchnie przedstawiono w tabeli „Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych”, natomiast ich rozmieszczenie zostało przedstawione na schemacie nr 6 „Układ drogowy, klasy dróg”.

Tab. 22. Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych

L.p.	DROGI	DŁUGOŚĆ [km]	NAWIERZCHNIE [km]	
			TWARDE ULEPSZONE	NIEUTWARDZONE I NIEULEPSZONE
1	Krajowa	6,8	6,8	-
2	Wojewódzkie	9,5	9,5	-
3	Powiatowe	2,8	2,8	-
4	Gminne	107,4	59,3	48,1
5	Ogółem	126,5	78,4	48,1

Źródło: Dane Urzędu Miasta Ostrow Mazowiecka

Największe natężenie ruchu występuje na drodze krajowej nr 8. Informacje dotyczące obecnego poziomu ruchu przedstawiono w tabeli „Pomiary i prognozy ruchu”, na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2005 r. na sieci dróg krajowych i wojewódzkich (Transprojekt Warszawa 2006 r.). Oszacowano również ruch w 50-tej godzinie w roku, przyjmowany jako miarodajny dla określania przepustowości dróg zamiejskich. W zależności od charakteru drogi, ruch ten waha się w granicach 8 - 14% SDR (Średniego Dobowego Ruchu).

Tab. 23. Pomiary i prognozy ruchu

L.p.	DROGA	ODCINEK	SDR 2005 (poj.)	UDZIAŁ POJAZDÓW CIĘŻAROWYCH (%)	RUCH W 50-TEJ GODZINIE W 2005 R. (poj.)
1	S8	Obwodnica Ostrowi Mazowieckiej	14.602	41	1.700
2	50	Brok – Ostrow Mazowiecka	3.948	44	500
3	60	Ponikiew Duża – Ostrow Mazowiecka	2.574	39	300
4	627	Ostrołęka – Ostrow Mazowiecka	2.109	21	250
5	627	Ostrow Mazowiecka (przejście)	8.653	20	1000
6	627	Ostrow Mazowiecka - Małkinia	2.426	13	300
7	677	Ostrow Mazowiecka – gr. woj.	5.993	16	500

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Analiza powyższych danych ruchowych prowadzi do następujących wniosków:

- wielkości ruchu na drodze nr 8, zakładając jego stały wzrost, uzasadniają zamierzoną rozbudowę tej drogi do parametrów drogi ekspresowej na całej długości,
- wielkości ruchu na pozostałych drogach krajowych nie wskazują na konieczność rozbudowy tych dróg do szerokości większej niż po jednym pasie ruchu w każdym kierunku,
- należy się spodziewać wzrostu wielkości ruchu na drogach wojewódzkich, szczególnie po rozbudowie drogi nr 627 na odcinku Małkinia – Sokołów Podlaski oraz wzrostu atrakcyjności korytarza dróg nr 8 i 627 w powiązaniach centralnej części Polski z Mazurami i Suwalszczyzną, co wobec braku możliwości poprawy warunków ruchu w obecnych ich przebiegach przez miasto, wskazuje na konieczność przeanalizowania zmian przebiegu tych dróg poza miastem.

Klasy dróg w stanie istniejącym przedstawiono na schemacie nr 6 „Układ drogowy, klasy dróg”.

Przy klasyfikacji wykorzystano ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, zarządzenie nr 80 Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych z 18 grudnia 2008 r. oraz dane zarządców dróg powiatowych i gminnych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430), przez klasę drogi rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych. Zasadniczym problemem przy określaniu klas dróg istniejących jest niepełne dostosowanie parametrów technicznych dróg do funkcji przez nie pełnionych. Większy ruch i większy zakres obsługi ruchu ponadlokalnego, szczególnie międzyregionalnego, wymagają lepszych parametrów i wyposażenia technicznego oraz ograniczenia obsługi zagospodarowania – dostępności do drogi.

W stanie istniejącym droga krajowa nr 8 na odcinku obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej, funkcjonującej od 2003 r. jest drogą ekspresową (S). Droga obsługuje ruch międzynarodowy, międzyregionalny, regionalny i lokalny. Droga posiada dwie jezdnie, nie obsługujące zagospodarowania, droga krzyżuje się bezkolizyjnie z drogami poprzecznymi, na części jej długości wykonano jezdnie serwisowe.

Drogi krajowe nr 50 i 60 są drogami głównymi ruchu przyspieszonego (GP). Drogi obsługują międzynarodowy, międzyregionalny, regionalny i lokalny. Drogi przebiegają przez tereny leśne i w większości ekstensywnie zabudowane.

Drogi wojewódzkie są drogami głównymi, obsługującymi ruch regionalny i lokalny. Podstawowe problemy to rosnące natężenie ruchu, które wzrosło jeszcze bardziej po rozbudowie drogi nr 627 na terenie gminy Małkinia Górna. Krytycznymi odcinkami tych dróg są fragmenty przebiegające przez tereny obustronnej zwartej zabudowy.

Drogi powiatowe są drogami klasy zbiorczej. Drogi te łączą funkcję obsługi ruchu ponadlokalnego z obsługą zagospodarowania.

Drogi gminne są drogami klasy lokalnej i dojazdowej. Podstawowym problemem jest niedostateczne wyposażenie tych dróg w nawierzchnie twarde oraz często zbyt małe szerokości jezdni i pasów drogowych, które utrudnia ich wyposażenie jednocześnie w jezdnie i chodniki.

13.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez Ostrow Mazowiecką przebiega jednotorowa pierwszorzędna linia kolejowa nr 34 Ostrołęka – Małkinia.

Linie kolejowe dzielą się na linie o znaczeniu państwowym, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007r. (Dz. U. 07.61.412) w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym oraz linie o znaczeniu lokalnym. Linia nr 34 jest linią o znaczeniu lokalnym.

W Ostrowi Mazowieckiej znajduje się stacja kolejowa oraz nieczynny przystanek osobowy. Do stacji włączona jest bocznicą obsługująca m.in. składnicę Agencji Rezerw Materiałowych w Komorowie.

Linia nie obsługuje ruchu osobowego, wyłącznie towarowy w ograniczonym zakresie.

Linia krzyżuje się bezkolizyjnie z drogą S-8 i ul. Armii Krajowej. Ponadto są przepusty dla pieszych w rejonie ulic Wodnej i Wschodniej oraz dla pojazdów na przedłużeniu ulicy Szkolnej i na terenach leśnych w południowej części miasta. Pozostałe skrzyżowania, w tym z drogami wojewódzką nr 677, powiatową nr 2665W i ul. Wileńską są jednopoziomowe.

13.1.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Ostrow Mazowiecka obsługiwana jest komunikacją autobusową organizowaną przez miasto oraz liniami autobusowymi PPKS.

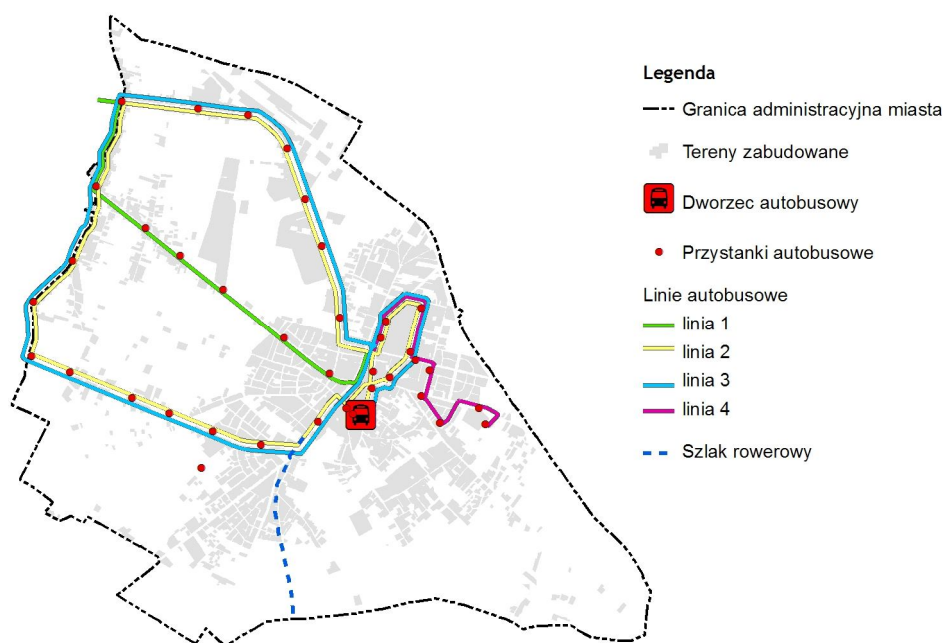
Głównym węzłem komunikacyjnym jest zmodernizowany dworzec autobusowy przy Placu Waryńskiego.

Linie autobusowe zapewniają powiązania z Warszawą, a także m.in. z Ostrołęką, Łomżą, Białymstokiem, sąsiednimi gminami oraz wewnątrz w mieście. Linie przebiegają drogami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz ważniejszymi gminnymi.

Większość terenów zabudowanych gminy, przede wszystkim tych intensywnie zabudowanych, znajduje się w odległości dojazdu do przystanków do 500 m. Najgorsze warunki obsługi dotyczą terenów, gdzie drogi nie posiadają nawierzchni twardych lub jezdni o parametrach pozwalających na ruch autobusów, dotyczy to m.in. części terenów w północnej i południowej częściach miasta.

Przebieg linii komunikacji autobusowej przedstawia poniższy rysunek.

Ryc. 35. Komunikacja zbiorowa oraz szlaki rowerowe na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

Źródło: <http://gkostrow.pl/rozklad/>

13.1.4. TRANSPORT ŁADUNKÓW

Największe źródła i cele ruchu towarowego zlokalizowane są w północnej części miasta, z dobrym dostępem do sieci dróg krajowych i wojewódzkich.

Transport kolejowy obsługuje tylko część przewozów towarowych przy pomocy placu ładunkowego i bocznic włączonych do stacji kolejowej.

Ponadto na terenie miasta występują rozproszone obiekty produkcyjne, magazyny i hurtownie, gospodarstwa rolne, nie stwarzające istotnych problemów transportowych, poza targowiskiem, do którego dojazd odbywa się przez centrum miasta.

Tranzytowy ruch ciężarowy koncentruje się na drogach krajowych. Zgodnie z pomiarami ruchu, udział pojazdów ciężarowych w ruchu na tych drogach przekracza 40%.

13.1.5. RUCH PIESZY I ROWEROWY

Większość dróg i ulic posiada wydzielone chodniki dla pieszych.

Wzdłuż drogi krajowej nr 60, na odcinku zabudowy poprowadzony jest ciąg pieszo-rowerowy. Na pozostałych drogach ruch rowerowy odbywa się na ogólnodostępnych jezdniach. Największe zagrożenie bezpieczeństwa rowerzystów występuje na drogach wojewódzkich, dawnej drodze krajowej nr 8 (ulice 3 Maja i Armii Krajowej) oraz powiatowej 2665W (ul. Dubois), ze względu na duże natężenie ruchu, pojazdy ciężarowe i prędkość ruchu.

Przez teren miasta przebiega czerwony szlak rowerowy – z parku w centrum Ostrowi do Broku, poprowadzony m.in. drogą powiatową nr 2638W (ul. 63 Roku).

13.1.6. PARKOWANIE POJAZDÓW

Na terenie miasta problemy z parkowaniem pojazdów dotyczą obszaru centrum – w miejscach koncentracji handlu, usług i administracji. Problemy te dotyczą także terenów pozostałej zabudowy, szczególnie wzdłuż ważniejszych ulic, gdzie parkowanie, związane z dojazdami do handlu i usług, odbywa się na jezdniach, chodnikach lub nieutwardzonych poboczach, stwarzając tym samym utrudnienia w ruchu i zagrożenie jego bezpieczeństwa.

13.1.7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCHCZASOWYCH USTAŁEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDYUM

Brak jest pism i wniosków Wojewody Mazowieckiego oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, co oznacza, że podstawą do ustalenia kierunków rozwoju dróg krajowych i kolei w obszarze miasta Ostrow Mazowiecka są w szczególności:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz.U. 04.128.1334, zm. Dz.U. 07.35.220) ustalające następujący przebieg drogi ekspresowej S-8: Wrocław – Warszawa – Ostrow Mazowiecka – Zambrów – Choroszcz – Knyszyn – Augustów – Budzisko – granica państwa (Kowno),
- *Plan zagospodarowania przestrzennego* i *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego*, określające m.in. przebiegi i klasy dróg krajowych i wojewódzkich,
- ustalenia planów miejscowych i kierunki rozwoju systemu transportowego określone w studiach uwarunkowań i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego, w tym gmin sąsiednich,
- dotychczasowe działania GDDKiA, opierające się na ustawie z dnia 10.04.2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz.U.03.80.721 z późn. zm.), w tym planowana do ok. 2012-15 rozbudowa i dostosowanie drogi krajowej nr 8 do parametrów drogi ekspresowej (S-8) na odcinku od Wyszkowa do granicy województwa podlaskiego, z wykorzystaniem istniejącej obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej. Wykonane dotychczas koncepcje przewidują m.in. po wschodniej stronie miasta budowę węzła „Podborze” dla powiązań z istniejącymi drogami powiatowymi, prowadzącymi w stronę Pałapusu i Kalinowa i pośrednio także z dawnym odcinkiem drogi krajowej, prowadzącym w stronę Ostrowi.

Aktualizacja *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego* (przyjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 29 maja 2006r.) wśród celów strategicznych wymienia poprawę spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu, natomiast wśród kierunków działań poprawę dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie.

W celu poprawy jakości systemu transportowego przewiduje się m.in.:

- rozbudowę dróg krajowych, w tym dróg nr 8 i 50,
- rozbudowę dróg wojewódzkich, w tym drogi nr 627, wraz z nowym mostem w Małkini,
- wspieranie transportu publicznego oraz alternatywnych form transportu, w tym ścieżek dla ruchu rowerowego.

Celem *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* (przyjętego uchwałą nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca 2004r.) jest w szczególności stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa, m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej.

Głównym celem rozwoju systemów transportowych w Planie jest zwiększenie spójności regionu, opartej na powiązaniach komunikacyjnych Warszawy, ośrodków subregionalnych (m.in. Ostrołęki i Siedlce) oraz ośrodków powiatowych (m.in. Ostrowi Mazowieckiej).

Przyjęta w Planie koncepcja systemu transportowego województwa obejmuje systemy o znaczeniu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym, uwzględnia przebieg przez Mazowsze paneuropejskich korytarzy transportowych, w tym korytarza nr I Warszawa – Białystok – Suwałki – Kowno – Ryga – Tallin – Helsinki, którego wypełnieniem jest droga E67 (nr 8) Warszawa – Augustów – Suwałki – gr. państwa (Via Baltica) o parametrach drogi ekspresowej, objęta umową międzynarodową umową AGR, jako droga E67.

Ważnym elementem systemu drogowego jest Wielka Obwodnica Mazowsza łącząca ośrodki subregionalne w paśmie Płock, Ciechanów, Siedlce, Radom i z postulowanym włączeniem Ostrołęki, oparta m.in. o drogi krajowe nr 60 i 63 oraz wojewódzką nr 627. Obwodnica ta w przebiegu podstawowym (... Siedlce – Ciechanów ...) i postulowanym (... Siedlce – Ostrołęka – Ciechanów...), zasięgiem swojej obsługi obejmuje Ostrow Mazowiecką – drogi nr 60 i 627.

Do najważniejszych działań, warunkujących realizację tej koncepcji zaliczono m.in.:

- budowę dróg ekspresowych, w tym drogi ekspresowej S-8,
- przebudowę dróg krajowych, w tym nr 50 i 60,
- dostosowanie do standardu klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) dróg tworzących Wielką Obwodnicę Mazowsza,
- usprawnianie sieci dróg wojewódzkich, w tym likwidacja „wąskich gardeł” w ruchu poprzez budowę, przebudowę, obejmujące przede wszystkim dostosowanie parametrów technicznych do wymagań ruchu,
- budowę obejść w ciągach dróg wojewódzkich na obszarach zurbanizowanych dla zmniejszania uciążliwości ruchu tranzytowego,
- budowę nowych przepraw mostowych, m.in. w Małkini w ciągu drogi nr 637,
- poprawę bezpieczeństwa ruchu na drogach m.in. przez modernizację skrzyżowań i oddzielenie ruchu pieszego od kołowego,
- rozwój pasażerskich przewozów regionalnych i poprawę standardów obsługi.

Na mapie infrastruktury technicznej wskazano m.in. postulowany korytarz drogi wysokiej klasy łączącej drogę nr 60 z południowym wylotem z miasta drogi nr 627.

We wnioskach do koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, Plan postuluje wzmocnienie w układzie krajowym dróg tworzących Wielką Obwodnicę Mazowsza, w szczególności na odcinku Ostrów Mazowiecka – Siedlce – Puławy oraz włączenie Ostrołęki, jako ośrodka regionalnego w układ drogowy Wielkiej Obwodnicy Mazowsza.

W Wykazie proponowanych zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych – instrumentach planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego uwzględniono m.in. rozbudowę dróg krajowych nr 8, 50 i 60 oraz wojewódzkich 627, wraz z mostem na Bugu i 677.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013 podpisany przez Komisję Europejską w dniu 11 października 2007 r. wśród barier rozwoju regionu wymienia nie odpowiadający potrzebom stan infrastruktury transportowej. Wśród celów szczegółowych znajduje się poprawa i uzupełnienie regionalnego systemu transportowego. W zakresie infrastruktury drogowej wspierane będą inwestycje polegające na budowie nowych połączeń drogowych oraz przebudowie, rozbudowie i modernizacji istniejących dróg wojewódzkich powiatowych i gminnych. Projekty realizowane w ramach priorytetu transportowego powinny stanowić uzupełnienie połączeń regionalnego układu komunikacyjnego z układem krajowym i międzynarodowym.

Na liście projektów kluczowych, w indykatywnym planie inwestycyjnym, znajduje się droga wojewódzka nr 627 Ostrołęka – Sokołów Podlaski.

W *Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2004 – 2015* (przyjętej uchwałą Nr XII/87/04 Rady Powiatu Ostrowskiego z dnia 25 marca 2004r.) wśród celów strategicznych wymienia się rozwój infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości w powiecie, m.in. poprzez modernizację, przebudowę i remonty istniejących dróg powiatowych i gminnych oraz działania na rzecz tworzenia kolejowych przewozów regionalnych i lokalnych.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Powiatu na lata 2008 – 2013 przewiduje m.in. modernizację drogi powiatowej nr 2665W Ostrów Mazowiecka – Chmielewo.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Mazowiecka (przyjęte uchwałą nr XXX/195/01 Rady Gminy Ostrów Mazowiecka z dnia 29 czerwca 2001 r.) oraz *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Mazowiecka*, m.in.:

- utrzymują przebiegi dróg krajowych - ekspresowej S8 i głównych ruchu przyspieszonego nr 50 oraz 60,
- utrzymują przebiegi dróg wojewódzkich nr 627 i 677, klasy dróg głównych, przy czym wskazuje się na nowy przebieg drogi 627 pomiędzy istniejącymi przejazdami kolejowymi na granicy z Ostrowią Mazowiecką i w Stoku i ustala jej przebieg wzdłuż linii kolejowej, po jej wschodniej stronie,
- utrzymują przebiegi dróg powiatowych klasy zbiorczej i lokalnej,
- adaptują linię kolejową Ostrołęka – Małkinia.

W *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka* (przyjętym uchwałą Nr XXX/169/2001 Rady Miasta Ostrów Mazowiecka z dnia 29 czerwca 2001r.) określa się m.in. cele polityki rozwoju systemu transportu miasta, opartej na strategii zrównoważonego rozwoju, służącej m.in. zapewnieniu sprawnemu funkcjonowaniu transportu, z ograniczaniem konfliktów przestrzennych i środowiskowych. W rekomendowanym wariantcie rozwoju systemu przewiduje się w szczególności wyprowadzenie z centrum miasta ruchu prowadzonego przez drogę nr 627, poprzez budowę obwodnicy od ulicy Małkińskiej do Lubiejewskiej, częściowo wzdłuż linii kolejowej, częściowo po śladzie istniejących ulic Lipowej i Ptasiej, a ponadto uzupełnienie układu powiązań wewnętrznych po południowej stronie centrum o przedłużenie ulic Różańskiej i Jagiellońskiej. Na odcinku poza granicą miasta przyjęto, że powinien być wybudowany nowy odcinek drogi nr 627, począwszy od przejazdu w ulicy Lubiejewskiej, droga ta w kierunku północnym powinna przebiegać po wschodniej stronie linii kolejowej. W zakresie dróg krajowych przyjęto przebieg obwodnicy w ciągu drogi nr 8, budowę nowego połączenia drogi nr 50 z drogą nr 8 oraz adaptację drogi nr 60.

Obowiązujący *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrów Mazowiecka* (przyjęty uchwałą nr XXXII/213/06 Rady Miasta Ostrów Mazowiecka z dnia 30 maja 2006 r.), w zakresie komunikacji ustala m.in.:

- adaptację oraz dopuszcza modernizację i przebudowę linii kolejowej Ostrołęka – Małkinia, wraz ze stacją istniejącymi bezkolizyjnymi skrzyżowaniami z drogami publicznymi i przejściami dla pieszych oraz budową nowych wiaduktów w ciągach drogi wojewódzkiej nr 627 i powiatowej 2665W,
- adaptację bocznic kolejowej z budową dwupoziomowego skrzyżowania z ulicą Lubiejewską,

- adaptację przebiegu istniejącej drogi ekspresowej S-8 (obwodnicy Ostrowi), wraz z istniejącymi węzłami drogowymi, przejazdami drogowymi bez powiązań, przepustami i drogami serwisowymi,
- adaptację przebiegu drogi krajowej nr 60 (ulica Różańska na północ od obwodnicy Ostrowi), jako drogi klasy głównej (G), droga ta jest obecnie sklasyfikowana jako droga główna ruchu przyspieszonego (GP),
- adaptację przebiegu drogi nr 627 na odcinku od ulicy Lubiejewskiej do granicy miasta (ulica Stacyjna) jako ulicy klasy zbiorczej (Z),
- adaptację przebiegu drogi 627 na odcinkach od ulicy Stacyjnej do ulicy Ptasiej i od skrzyżowania z planowaną wschodnią obwodnicą centrum miasta w rejonie ulicy Gródzki do południowej granicy miasta, jako ulicy klasy głównej (G),
- adaptację przebiegu drogi 677 na odcinku od skrzyżowania ulic Lubiejewskiej i Stacyjnej do granicy miasta jako drogi klasy głównej,
- wykształcenie wschodniej obwodnicy centrum, służącej przeprowadzeniu ruchu wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 627, wykorzystującej ulice Ptasia, Lipową i Śnieżną, a także całkowicie po nowym przebiegu łączącym ulice Ptasia z Lipową i wzdłuż linii kolejowej oraz połączenie z ulicą Małkińską, jako ulicy zbiorczej (Z), poza krótkim odcinkiem południowym, sklasyfikowanym jako ulica główna (G),
- przedłużenie ulicy Różańskiej do ulicy Broniewskiego jako ulicy zbiorczej (Z),
- przedłużenie ulicy Jagiellońskiej do ulicy Staszica jako ulicy lokalnej (L).

Oceniając ustalenia studium i planu miejscowego miasta oraz mając na uwadze aktualny stan rozwoju sieci dróg krajowych i wojewódzkich, perspektywę realizacji w najbliższych latach drogi ekspresowej S8 i rozbudowy drogi nr 627, wraz z nowym mostem w Małkini, a co za tym idzie wzrost jej znaczenia w obsłudze wschodniej części województwa oraz w powiązaniach międzyregionalnych i wynikający z tego wzrost wielkości ruchu, podstawową kwestią staje się takie ukształtowanie systemu drogowego w mieście i jego otoczeniu, które z jednej strony odpowiadałoby zwiększonym potrzebom ruchowym, umożliwiając jego sprawne przeprowadzenie i wymianę między drogami różnych kategorii, a z drugiej umożliwiło prawidłowe funkcjonowanie, rozwój i obsługę komunikacyjną zagospodarowania w mieście i poza nim, głównie we wsiach, przez które prowadzą obecnie drogi wojewódzkie. W tym kontekście obecny przebieg drogi nr 627 przez obszar miasta może być uznany wyłącznie jako tymczasowy. Także przewidywane dotychczas przeprowadzenie tej drogi po wschodniej stronie centrum, przez tereny intensywnie zabudowane i po śladzie istniejących ulic, nie mogących spełnić wymagań dla drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (GP), a nawet głównej (G) w zakresie dostępności do drogi oraz rozwiązań geometrycznych trasy i skrzyżowań, nie jest adekwatne do planowanej funkcji i klasy drogi, mającej w przyszłości stanowić część Wielkiej Obwodnicy Mazowsza (WOM). Rozważane poprzednio, jako rozwiązanie alternatywne, przedłużenie ulicy Różańskiej w stronę ulicy Małkińskiej, także nie rozwiązuje tego problemu z uwagi na przejście przez tereny zabudowy oraz brak czytelnego przeprowadzenia WOM w kierunku postulowanym, t.j. Ostrołęki, jak również kolizje z obszarami Natura 2000. W tej sytuacji rozwiązaniem optymalnym byłoby przeprowadzenie drogi nr 627 i WOM całkowicie poza obszarem miasta, a dla uzyskania najlepszego efektu komunikacyjnego i przestrzennego, także z pominięciem możliwie jak najwięcej terenów zabudowanych, znajdujących się obecnie w korytarzu drogi 627 i obsługiwanych bezpośrednio z jej jezdni. WOM powinna mieć także węzeł z drogą ekspresową S8.

Wątpliwości budzi przyjęty w planie sposób klasyfikacji części ulic – niektóre ulice mają różne klasy i ustalenia na różnych odcinkach, niektóre ustalenia wydają się nieadekwatne do funkcji ulic w sieci, np. ulica Wileńska, na której przedłużeniu znajduje się wiadukt nad drogą ekspresową jest sklasyfikowana jako ciąg pieszo-jezdny. Występują także różnice w klasach dróg ustalonych w planie i ustalonych przez zarządy tych dróg – zanizone klasy drogi krajowej nr 60 (ulicy Różańskiej) na odcinku od obwodnicy do granicy miasta i drogi powiatowej 2638W (ulicy 63 Roku) na odcinku pomiędzy ulicami Traugutta i Warszawską.

13.1.8. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO MIASTA

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego miasta należą:

- nie w pełni zhierarchizowany układ drogowy – drogi wojewódzkie nr 627 i 677 o dużym udziale ruchu tranzytowego, w tym ciężkiego, których podstawową funkcją, wynikającą z położenia w sieci powinno być prowadzenie ruchu ponadlokalnego, obsługują jednocześnie przyległą zabudowę,
- nie w pełni rozwinięty układ dogodnych, bezpośrednich, krótkich połączeń wewnętrznych o dobrych parametrach z pominięciem centrum np. rejonu ul. Warszawskiej z rejonem ul. Broniewskiego, ul. Broniewskiego z Małkińskiej, terenów przy ulicach Lipowej i Widnichowskiej z ul. Lubiejewską,
- zagrożenie bezpieczeństwa ruchu na drogach wojewódzkich i powiatowych, wynikające z braku kontroli dostępu do dróg wojewódzkich oraz braku dostatecznego wyposażenia dróg wojewódzkich i powiatowych w chodniki i ścieżki rowerowe i konfliktów będących skutkiem wspólnego wykorzystywania jezdni przez wszystkich użytkowników, a w szczególności „niechronionych uczestników ruchu” (pieszych i rowerzystów), zmuszonych do korzystania z jezdni wspólnie z pojazdami samochodowymi,

- jednopoziomowe skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 677 i powiatowej nr 2665W z linią kolejową,
- brak możliwości lub trudności w poprawie parametrów technicznych i użytkowych dróg wojewódzkich na terenach zabudowy, w zakresie ograniczenia dostępności do drogi i obsługi przyległego zagospodarowania z uwagi na ograniczoną szerokość pasa drogowego (brak możliwości budowy jezdni zbiorczych lub dodatkowych pasów ruchu dla obsługi zagospodarowania bez poszerzenia istniejących pasów drogowych) oraz zwiększenia odległości pomiędzy skrzyżowaniami, poprzez ograniczenie ich liczby, ponieważ spowodowałoby to znaczne utrudnienia w dostępie do zagospodarowania lub wręcz uniemożliwiło z uwagi na brak dróg alternatywnych,
- braki w wyposażeniu w nawierzchnie twarde części dróg gminnych,
- parametry techniczne dróg wojewódzkich i powiatowych, nie odpowiadające wymaganiom określonym dla poszczególnych klas dróg publicznych w zakresie szerokości jezdni i pasa drogowego i tym samym funkcjonom, pełnionym przez te drogi,

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi miasta są:

- dobra dostępność komunikacyjna w większości powiązań, w szczególności miasto posiada korzystny przestrzennie układ powiązań drogowych z Warszawą, Białymstokiem, Ostrołką i Łomżą,
- położenie w ciągu ważnego, modernizowanego, europejskiego korytarza transportowego Via Baltica - droga S-8,
- planowany w dokumentach samorządów wojewódzkiego i powiatowego rozwój i modernizacja sieci transportowych, służących również potrzebom miasta – droga 627, jako część Wielkiej Obwodnicy Mazowsza i droga powiatowa nr 2665W, prowadząca do Chmielewa,
- dobra dostępność miasta z sąsiednich gmin, sprzyjająca jego rozwojowi gospodarczemu,
- dobrze rozwinięta sieć dróg w obszarach zagospodarowanych (zabudowanych), zapewniająca powiązania zewnętrzne i wewnętrzne oraz dojazd do tego zagospodarowania,
- wysoki udział dróg o nawierzchni twardej wśród dróg o podstawowym znaczeniu,
- utrzymanie rezerwy terenowych dla rozbudowy systemu transportowego miasta w MPZP,
- deklarowane w polityce państwa oraz samorządu województwa realizacja polityki transportowej opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, w tym poprawa stanu dróg i funkcjonowania komunikacji zbiorowej i wsparcie dla działań lokalnych w tym zakresie,
- możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej,
- możliwości przestrzenne modernizacji części istniejących dróg, w tym poszerzenia jezdni, budowa chodników i ścieżek rowerowych,
- zmodernizowany dworzec autobusowy i funkcjonowanie wewnętrznej komunikacji autobusowej.

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- nadmierny wzrost ruchu drogowego na drogach wojewódzkich, za którym nie będzie nadążała rozbudowa układu drogowego,
- pogarszanie się stanu technicznego dróg,
- brak sprawnego wdrażania polityki transportowej państwa oraz województwa,
- możliwe opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego, wynikające z trudności finansowych i przedłużających się procedur administracyjnych,
- niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej, w tym na wkład własny, konieczny do uzyskania wsparcia ze środków Unii Europejskiej,
- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

Wnioski

Obecny system transportowy gminy w zasadzie zaspakaja podstawowe potrzeby komunikacyjne mieszkańców i gospodarki.

Obwodnica w ciągu drogi S-8 nie rozwiązała wszystkich problemów ruchu tranzytowego. Planowana rozbudowa drogi nr 627, jako części Wielkiej Obwodnicy Mazowsza wymaga podjęcia działań na rzecz wyznaczenia jej optymalnego przebiegu w mieście i gminie Ostrów Mazowiecka – dotychczas przewidywane i ustalone przebiegi nie spełniają oczekiwań w zakresie standardów jakie powinna mieć ta droga, ani nie rozwiązują problemów kolizji i negatywnego oddziaływania na zabudowę i warunki życia.

Rozwój sieci drogowej w mieście powinien uwzględnić także uzupełnienie powiązań wewnętrznych i alternatywnych, sprzyjających ograniczeniu ruchu w centrum.

W kierunkach rozwoju układu transportowego gminy, powinny być uwzględnione m.in.:

- zapewnienie możliwości przestrzennych dla modernizacji istniejących dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, zgodnie z ich funkcjami w sieci drogowej,

- rozwój dróg gminnych – budowa nowych odcinków uzupełniających połączenia zewnętrzne i wewnętrzne miasta oraz dla obsługi nowego zagospodarowania, a także przebudowa i rozbudowa istniejących dróg,
- przystosowanie wybranych dróg do prowadzenia komunikacji autobusowej,
- budowa ścieżek rowerowych.

13.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.2.1. GOSPODARKA WODNA

System zaopatrzenia w wodę Ostrowi Mazowieckiej oparty jest na jednym ujęciu wody zlokalizowanym przy ul. Sikorskiego w centralnej części miasta. Wody pobierane są z drugiej, licząc od powierzchni terenu wglębnej warstwy wodonośnej, w obrębie piaszczystych osadów wodolodowcowych. Warstwa ta jest podstawową użytkową warstwą wodonośną w okolicy Ostrowi Mazowieckiej. W rejonie ujęcia wody występuje w zakresie głębokości od 37-55 m do 62-65 m i ma miąższość od 10 do 26 m. Zwierciadło wody jest odizolowane od płytszych warstw wodonośnych ciągłym kompleksem osadów słaboprzepuszczalnych, głównie glin zwałowych o miąższości do ponad 30 m. Wokół ujęcia nie została wyznaczona strefa ochrony pośredniej zewnętrznej.

Ujęcie posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w kategorii „B” w wysokości $Q_e=270 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S_e=9,0 \text{ m}$.

Aktualnie na podstawie decyzji RLO.6223-1-27/05 możliwy jest pobór wody w ilości $Q_{d_{sr}} = 480 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{h_{max}} = 270 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ujęcie wody dla miasta Ostrów Mazowiecka składa się z siedmiu studni wierconych.

Tab. 24. Studnie wchodzące w skład ujęcia wody dla miasta Ostrów Mazowiecka

Lp.	studnia	max głębokość [m]	wydajność eksploatacyjna Q_e [m^3/h]	depresja S_e [m]	nr dz. ewid.
1	SW-1A	65,0	57	4,8	943/2
2	SW-2	69,8	52	4,0	931
3	SW-3A	69,0	65	5,5	940
4	SW-4	66,3	90	6,0	943/2
5	SW-5	69,5	60	4,5	930/9
6	SW-6	66,5	70	4,0	926/19
7	SW-10	72,0	128	3,8	920/1

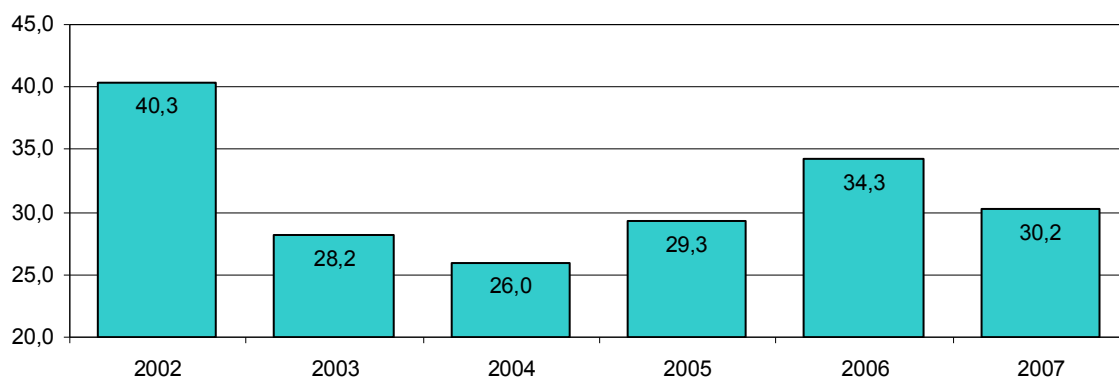
Źródło: Pozwolenie wodnoprawne udzielone ZGKiM w Ostrowi Mazowieckiej na pobór wody podziemnej

Studnie wchodzące w skład ujęcia wody zlokalizowane są między ulicami Sikorskiego, Wyczółkowskiego, Sielską i obwodnicą miasta. Ich lokalizacja została wskazana na schemacie nr 7 „Infrastruktura techniczna – Zaopatrzenie w wodę”.

Ujęcie to zaopatruje w wodę do celów socjalno-bytowych, gospodarczych, przemysłowych i przeciwpożarowych miasto Ostrów Mazowiecką. Administratorem ujęcia, stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

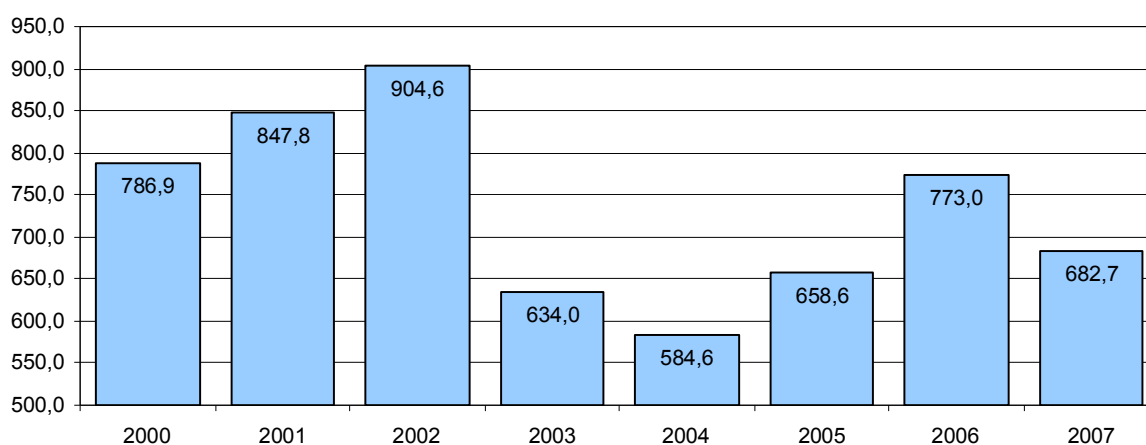
Prawidłową jakość ujmowanej wody tłoczony do wodociągów ma zapewnić stacja uzdatniania wody (SUW), zlokalizowana w pobliżu studni, przy ul. Sikorskiego 39a. Wydajność stacji wynosi $Q_{maxd} = 6500 \text{ m}^3/\text{d}$. Rozbiór wody jest nierównomierny, zdecydowanie większe zapotrzebowanie występuje w okresach letnich, suchych, kiedy zwiększone zapotrzebowanie skutkuje okresowymi niedoborami wody. Poza tym okresem SUW w pełni pokrywa zapotrzebowanie miasta na wodę, które z roku na rok maleje. Nadwyżki wody zaopatrują wsie Komorowo, Stok, Ugniewo, Lubiejewo, Grabownicę i Podborze położone w gminie Ostrów Mazowiecka.

Ryc. 36. Woda dostarczana do gospodarstw domowych [dam]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

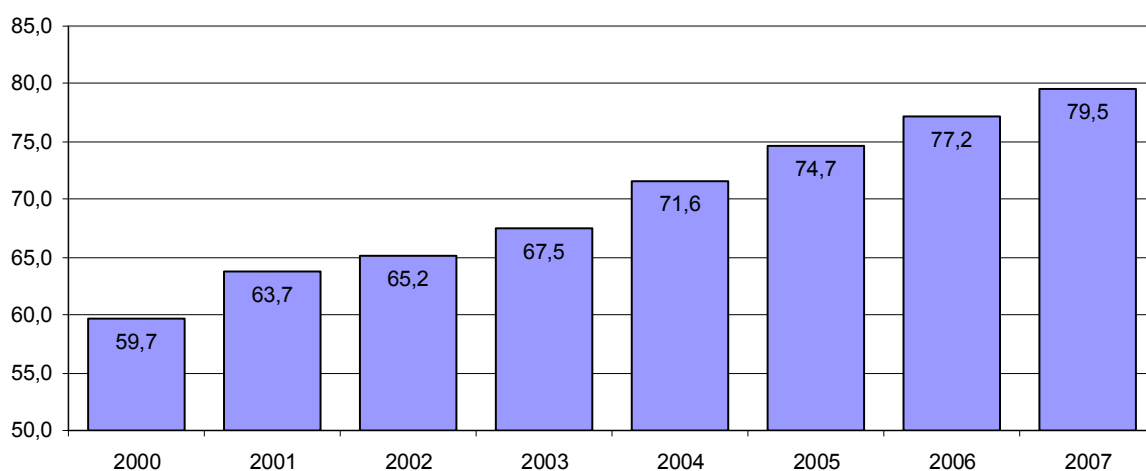
Ryc. 37. Średnie roczne zużycie wody przez mieszkańca Ostrowi Mazowieckiej [m³/rok]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Woda jest rozprowadzana poprzez magistrale wodociągowe o średnicach od 160 do 450 mm. Pierścieniowy układ głównych magistral wodociągowych obejmujący swym zasięgiem miasto zapewnia niezawodność dostawy wody do odbiorców. Długość czynnej sieci wodociągowej zwiększa się, jej przyrost ilustruje poniższe zestawienie.

Ryc. 38. Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej [km]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Okolo 88,9% ludności miasta korzysta z wodociągu, pozostali zaopatrują się w wodę ze studni indywidualnych. Rozmieszczenie sieci wodociągowej przedstawiono na schemacie nr 7 „Infrastruktura techniczna – Zaopatrzenie w wodę”.

Część zakładów przemysłowych korzysta z własnych ujęć i stacji wodociągowych.

13.2.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

W mieście Ostrow Mazowiecka istnieją dwa rozłączne systemy kanalizacji: sanitarna i deszczowa.

Całkowita długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej w mieście wynosi 62,1 km, korzysta z niej 71% mieszkańców miasta. Z sieci korzystają mieszkańcy centralnej, południowo-zachodniej, oraz wschodniej części miasta a także tereny przemysłowe. W większości jest to sieć grawitacyjna, nowsze odcinki sieci zbudowane są w systemie grawitacyjno – pompowym.

Kanalizacji pozbawione są obszary o zabudowie wiejskiej położone w pobliżu granicy miasta – w części północno-zachodniej, zachodniej i południowo-wschodniej, a także większość nowych terenów wskazanych do zabudowy w obowiązującym planie miejscowym.

Kanały sanitarne doprowadzają ścieki do oczyszczalni zlokalizowanej w południowej części miasta przy ul. Olszynowej. Dla oczyszczalni ścieków komunalnych w Ostrowi Mazowieckiej wyznaczono aglomerację (Rozporządzenie Nr 155 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 października 2005 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Ostrow Mazowiecka), w zasięgu której znajduje się cały obszar miasta oraz cztery wsie z terenu gminy Ostrow Mazowiecka: Komorowo, Stok, Rogóżnia, Stare Lubiejewo oraz Ugniewo.

Oczyszczalnia miejska typu mechaniczno-biologicznego, z technologią usuwania osadów biogenych ma przepustowość $Q_{sr/d} = 8000 \text{ m}^3/d$, $Q_{max/d} = 9600 \text{ m}^3/d$ i $Q_{max/h} = 556 \text{ m}^3/d$ zatwierdzoną na mocy decyzji RLO.6223-9/02 w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, ważną do 30 czerwca 2012 r. Stopień redukcji zanieczyszczeń jest bardzo wysoki.

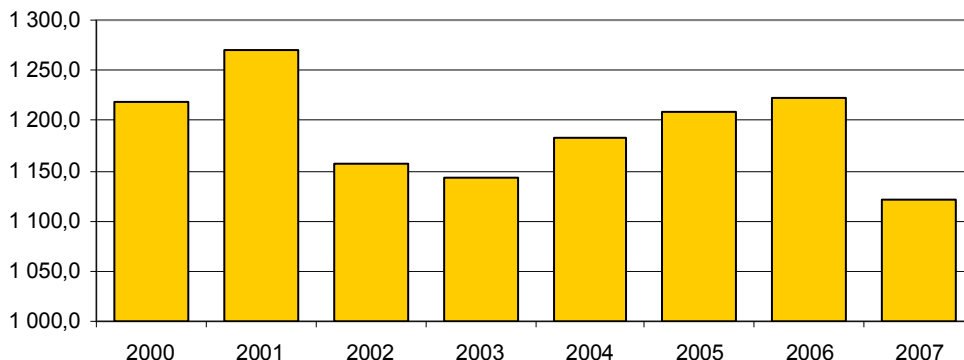
Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny, do którego dowożone są ścieki w ilości ok. 100 m³/d, z terenów nie objętych siecią kanalizacyjną.

Strefa izolacyjna oczyszczalni mieści się w granicach działki zajmowanej przez nią.

Odbiornikiem wód z oczyszczalni ścieków jest rzeka Grzybówka, dopływ rzeki Brok.

Produkcja ścieków w mieście mimo wzrostu liczby podłączeń do kanalizacji maleje, co ilustruje poniższy wykres.

Ryc. 39. Ścieki odprowadzone do oczyszczalni ścieków w Ostrowi Mazowieckiej [dam3]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Sieć kanalizacji deszczowej znajduje się w części głównych ulic. Wody opadowe są odprowadzane trzema kolektorami bez podczyszczania do najbliższych cieków powierzchniowych. Z południowej części ul. 3 Maja wody opadowe są odprowadzane do rzeki Grzybówki po zachodniej stronie zbiornika wodnego. Natomiast z północno-wschodniej części miasta tj. z części ul. Lubiejewskiej, ul. Wileńskiej, ul. Armii Krajowej oraz wschodniej części ul. 3 Maja wody opadowe są odprowadzane po wschodniej stronie zbiornika również do tego ciek. Z północnej części ul. Lubiejewskiej oraz z zakładów przemysłowych (fabryki mebli, mleczarni) wody opadowe są odprowadzane do pobliskiego cieku przepływającego przez miasto.

Z południowo-wschodniej części miasta wody opadowe są odprowadzane do cieku będącego dopływem Grzybówki.

Sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz obiektów kanalizacyjnych przedstawiono na schemacie nr 8.

Mankamentem kanalizacji deszczowej jest to, że wody opadowe są odprowadzane do cieków powierzchniowych bez podczyszczania.

Oczyszczalnia ścieków sanitarnych i sieć kanalizacyjna jest eksploatowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej.

13.2.3. ELEKTROENERGETYKA

Na terenie Ostrowi Mazowieckiej nie występują źródła wytwarzania energii elektrycznej. Miasto jest zasilane z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) Ostrow Mazowiecka zlokalizowanego na terenie gminy Ostrow Mazowiecka, na północ od granicy miasta. GPZ zasilany jest dwukierunkowo poprzez linię 110 kV Ostrołęka – Małkinia i z dwóch transformatorów o mocy 25 MV-A każdy. Z GPZ wychodzi 8 linii 15 kV, które zasilają miasto.

Linia 15 kV nr 1 zasilą centrum miasta jest linią napowietrzno – kablową (w tym 10% stanowi linia napowietrzna, a 90% linia kablowa). Zasilą ona 17 stacji trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanych transformatorów 4 260 kV-A. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV, zasilające centrum miasta, w 90% są liniami napowietrznymi a w 10% są to linie kablowe. Linie napowietrzne niskiego napięcia (nn) w celu przesłania większych mocy wymagają remontu (wymiana izolacji oraz przewodów AL).

Linia 15 kV nr 2 zasilą wschodnią część miasta i jest linią napowietrzno – kablową (w tym 15% linia napowietrzna, 85% linia kablowa). Zasilą ona 22 stacje trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanych transformatorów 4 400 kVA. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV zasilające część wschodnią miasta w 50% są liniami napowietrznymi a w 50% - kablowymi. Linie kablowe zasilają osiedla mieszkaniowe znajdujące się w części wschodniej miasta. Linie 0,4 kV napowietrzne znajdują się w dobrym stanie technicznym, jednak w celu przesłania większych mocy wymagają remontu (wymiana izolacji oraz przewodów AL).

Linia 15 kV nr 3 jest linią napowietrzno – kablową (w tym 10% linia napowietrzna 90% linia kablowa). Linia ta zasilą wschodnio-centralną część miasta Ostrow Mazowiecka. Zasilą ona 19 stacji trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanej 5 115 kVA. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV zasilające część wschodnio-centralną miasta w 20% są liniami napowietrznymi a w 80% - kablowymi. Linie kablowe 0,4 kV zasilają osiedla mieszkaniowe znajdujące się we wschodnio-centralnej części miasta. Linie kablowe i napowietrzne są w dobrym stanie technicznym. Jednak w celu przesłania większych mocy liniami napowietrznymi konieczny jest ich remont (wymiana izolacji oraz przewodów AL).

Linia 15 kV nr 4 jest linią napowietrzno - kablową (w tym 95% linia napowietrzna, 5% linia kablowa). Linia ta zasilą północno-zachodnią część miasta Ostrow Mazowiecka. Zasilą ona 30 stacji trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanej 5 293 kVA. Linia kablowa jest w dobrym stanie technicznym, natomiast linia napowietrzna jest w średnim stanie technicznym i w celu przesłania większych mocy wymaga częściowo remontu. Linie 0,4 kV zasilające część północno-zachodnią miasta są liniami napowietrznymi w 50% są to linie w dobrym stanie technicznym i w 50% - w średnim stanie technicznym (wymagają wymiany izolacji i przewodów AL).

Linia 15 kV nr 5 zasilą zachodnią część miasta Ostrow Mazowiecka. Jest to linia napowietrzno - kablowa (w tym 90% linia napowietrzna, 10% linia kablowa). Zasilą ona 10 stacji trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanej 1 739 kV-A. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV zasilające część zachodnią miasta są liniami napowietrznymi, w 80% są to linie w dobrym stanie technicznym i w 20% wymagają remontu.

Linia 15 kV nr 6 zasilą południową część miasta Ostrow Mazowiecka. Jest to linia napowietrzno - kablowa (w tym 85% linia napowietrzna, 15% linia kablowa). Zasilą ona 4 stacje trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanej 701 kVA. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV zasilające część południową miasta są w 100% liniami napowietrznymi. W 70% są to linie w dobrym stanie technicznym i w 30% wymagają remontu.

Linia 15 kV nr 7 zasilą północną część miasta. Jest to linia napowietrzna. Zasilą ona 6 stacji trafo 15/0,4 kV o łącznej mocy zainstalowanej 570 kVA. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV zasilające część północną miasta są w 100% liniami napowietrznymi; w 60% są to linie w dobrym stanie technicznym a w 40% wymagają remontu w celu przesłania większych mocy. Część północna miasta zasilana jest również z linii 15 kV nr 8. Linia ta zasilą 3 stacje trafo 15/0,4 kV o mocy zainstalowanej 710 kVA. Linia ta jest w dobrym stanie technicznym. Linie 0,4 kV w części północnej miasta są w 100% liniami napowietrznymi. W 80% są to linie w dobrym stanie technicznym i w 20% wymagają remontu w celu przesłania większej mocy.

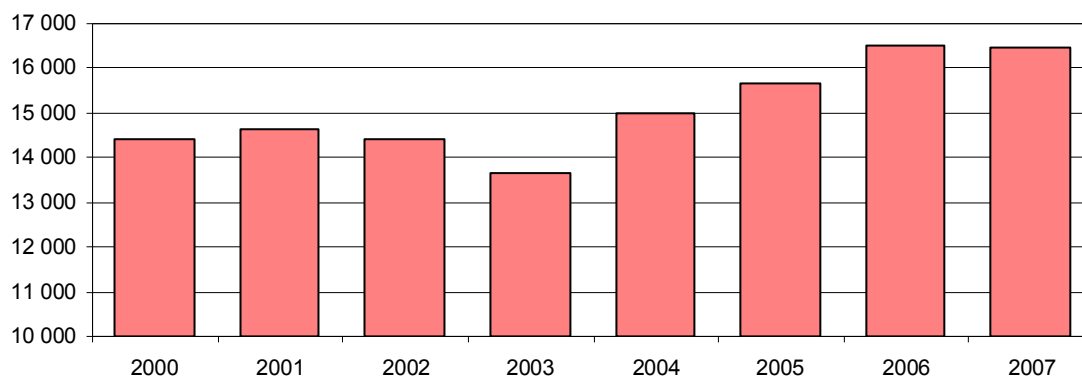
Zakłady przemysłowe znajdujące się na terenie miast Ostrow Mazowiecka zasilane są czterema odrębnymi liniami 15 kV, o łącznej mocy zainstalowanych transformatorów 8 273 kVA. Linie te są w dobrym stanie technicznym.

Ogólna moc zainstalowanych transformatorów 15/0,4 kV w mieście Ostrow Mazowiecka wynosi 33 328 kV-A.

Dodatkowo przez teren miasta przechodzą napowietrzne, tranzytowe linie, które nie biorą udziału w zasilaniu miasta. Są to linie prowadzące w kierunkach: Lubotyń, Podborze, Prosenica, Jasienica, Małkinia oraz Wąsewo.

Z informacji uzyskanych w posterunku energetycznym Ostrow Mazowiecka wynika, że mimo wzrostu zużycia prądu (patrz wykres) są znaczne rezerwy mocy w podsystemie energetycznym.

Ryc. 40. Zużycie energii elektrycznej o niskim napięciu [MW/h]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

13.2.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Miasto Ostrów Mazowiecka zasila stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia zlokalizowana we wsi Podborze, na terenie gminy Ostrów Mazowiecka. Stacja posiada przepustowość $Q = 3200 \text{ m}^3/\text{h}$ i jest zasilana z gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN 250 Warszawa-Białystok, gazociągiem DN 80, $p_{\max} = 0,63 \text{ MPa}$. Gaz średnioprężny dostarczany jest bezpośrednio do odbiorców indywidualnych i przemysłowych. Na terenie miasta nie ma stacji redukcyjnych II stopnia oraz gazociągów niskoprężnych.

Usytuowanie poziome gazociągów w stosunku do innych obiektów terenowych spełnia wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe.

Gazociągi rozdzielcze są umieszczone w całości w pasach drogowych. Ich przestrzenne rozmieszczenie przedstawia schemat nr 9 „Infrastruktura techniczna – Sieć gazowa”.

Gaz ziemny dostarczany jest gazociągami polietylenowymi do mieszkańców miasta na następujące główne osiedla:

- Osiedle Wójtówka – gazociągiem rozdzielczym PE $\phi 180$ w ul. Lipowej – Sportowej – Dubois,
- Osiedle Taczanowskiego – gazociągiem PE $\phi 110$ w ul. Wspólnej,
- Osiedla Małkińska-Podstoczysko - gazociągiem PE $\phi 110$ w ul. Małkińskiej,
- Osiedle Prusa-Sikorskiego – gazociągiem PE $\phi 125$ w ul. Zwycięstwa – Orzeszkowej,
- Osiedla Pasterska – gazociągiem PE $\phi 110$ i PE $\phi 63$ w ul. Witosy i Rataja,
- Osiedla Warszawska-Brokowska – gazociągiem PE $\phi 90$ w ul. Dobra – Gałczyńskiego.

Wszystkie w/w osiedla posiadają sieci gazowe rozdzielcze zbudowane na średnicach PE $\phi 63$ i są zlokalizowane w poszczególnych ulicach w/w osiedli.

Do rozbiórczej sieci gazowej podłączone są 722 gospodarstwa domowe, w większości domy jednorodzinne. W sumie jedynie 7,5% mieszkańców miasta korzysta z gazu ziemnego.

Poza zasięgiem sieci gazowej pozostaje od lat centrum miasta, w tym znajdująca się tam zabudowa wielorodzinna.

Warunki dostawy gazu są korzystne, bez ograniczeń ilościowych i przy dostatecznym ciśnieniu. Istnieją duże rezerwy sięgające 35% przesyłu gazu na stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Podborzu.

13.2.5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Głównym źródłem ciepła dla Ostrowi Mazowieckiej jest Ciepłownia Rejonowa położona w północno-wschodniej części miasta przy ul. Lipowej 4. Ciepłownia ta opalana jest węglem kamiennym. Wyposażona jest w trzy kotły wodne. Łączna moc nominalna wynosi 29,8 MW a faktycznie osiągalna 26 MW. Sprawność eksploatowanych kotłów sięga ok. 80-82%. Zapotrzebowanie mocy na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wynosi 29,7 MW w tym na centralne ogrzewanie - 23,5 MW i ciepłej wody użytkowej 6,2 MW.

Drugim dużym źródłem ciepła, wspomagającym Ciepłownię Rejonową jest kotłownia gazowa przy ul. Waryńskiego. Jest ona wyposażona w dwa kotły o łącznej mocy 0,43 MW i pracuje na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Kotłownia jest całkowicie zautomatyzowana.

Ciepło dociera przez sieć do odbiorców komunalnych, spółdzielni mieszkaniowych, szkół, urzędów i odbiorców indywidualnych (osiedle Piłsudskiego).

Dostawa ciepła odbywa się dwuprzewodową siecią ciepłą o parametrach 130°C / 75°C o łącznej długości 14 km. Sieci ciepłe w 30% są wykonane z rur preizolowanych. Pozostałe sieci są wykonane metodą tradycyjną (w kanałach) i sukcesywnie zastępowane rurami preizolowanymi.

Ciepło dostarczane jest do budynków o łącznej powierzchni użytkowej 241 tys. m². Średni wzrost zapotrzebowania na ciepło z sieci miejskiej w ciągu roku wynosi ok. 0,5 MW.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest kilka dużych kotłowni zasilających znajdujące się poza miejską siecią ciepłowniczą obiekty. Do największych należą kotłownie zlokalizowane przy:

- Szpitalu powiatowym,
- Fabryce mebli Forte,
- Mazowieckiej Spółdzielni Mleczarskiej „OSTROWIA”,
- Stacji uzdatniania wody,
- Szkole Podstawowej w Komorowie.

Znajdująca się poza zasięgiem miejskiej sieci ciepłowniczej zabudowa jednorodzinna oraz zakłady usługowe posiadają indywidualne systemy grzewcze oparte na gazie ziemnym, paliwach stałych, oleju opałowym.

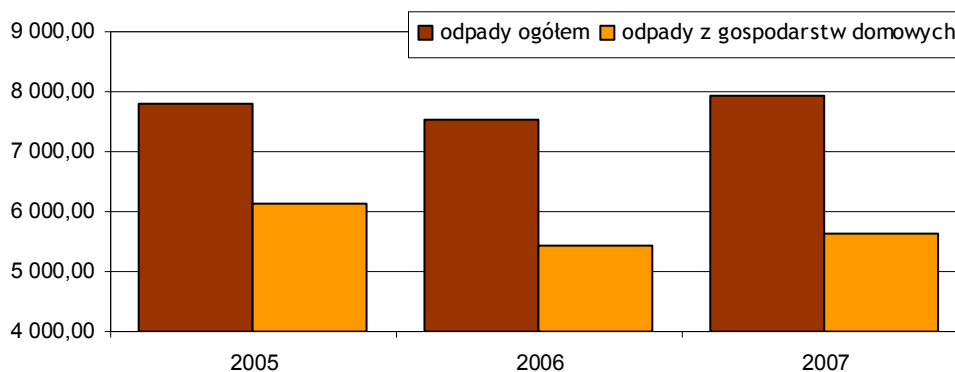
Zasięg sieci ciepłowniczej przedstawiono na schemacie nr 10.

13.2.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Miasto Ostrów Mazowiecka jest właścicielem składowiska odpadów komunalnych zlokalizowanego we wsi Lubiejewo Stare. Usytuowane jest ono ok. 4 km od miasta, na terenie gminy Ostrów Mazowiecka. Istniejące składowisko jest eksploatowane od ok. 20 lat, kwatery składowania zajmuje powierzchnię ok. 1 ha. Zarówno lokalizacja, jak i potencjalne uciążliwości nie mają wpływu na jakość życia w mieście. Składowisko to zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015 (aktualizacja) jest składowiskiem regionalnym.

Ilość wyprodukowanych i zgromadzonych na składowisku odpadów stałych wzrasta, mimo że w skali roku maleje ilość tych wytwarzanych w gospodarstwach domowych, co ilustruje poniższy wykres. Odnoszony spadek jest ogólnopolską prawidłowością i związany jest ze zmianą morfologii odpadów i efektami częściowego wprowadzenia ich selektywnej zbiórki na terenie miasta.

Ryc. 41. Zebrane zmieszane odpady komunalne [t]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS, 2009

Rada Miasta Ostrów Mazowiecka w 2004 r. uchwaliła Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Ostrów Mazowiecka.

Według danych Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ostrowi Mazowieckiej potrzeby miasta w zakresie składowania odpadów komunalnych są zabezpieczone na 20 lat.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zadania postulowane do uwzględnienia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka, wynikające ze średnio i długookresowych ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, to:

- budowa drogi ekspresowej S8 – na obszarze miasta została ona zrealizowana i oddana do użycia w 2003 r.,
- dostosowanie do standardu klasy GP dróg tworzących Wielką Obwodnicę Mazowsza z wykorzystaniem w części północnej drogi krajowej nr 60 oraz drogi wojewódzkiej nr 677.

Zadania zaplanowane do realizacji na terenie miasta w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Powiatu Ostrowskiego na lata 2008-2013:

- Droga nr 28508 Ostrów Mazowiecka – Chmielewo na odcinku od granicy robót przebudowywanej drogi wojewódzkiej do skrzyżowania z ulicami Sportową i Wspólną (ul. Dubois) (lata 2008-2009),
- Budowa lądowiska dla śmigłowców oraz wykonanie dróg dojazdowych przy Szpitalu Powiatowym w Ostrowi Mazowieckiej (2008, 2011).

Zadaniem przewidzianym do realizacji w latach 2004-2005 była budowa Stacji Segregacji i Kompostowni Odpadów Organicznych; Stacja ta została uruchomiona w październiku 2009 r. przy składowisku odpadów komunalnych we wsi Lubiejewo Stare.

SPIS ILUSTRACJI

Ryc. 1.	Uproszczone użytkowanie gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka	5
Ryc. 2.	Rozmieszczenie głównych grup przeznaczenia terenu w obowiązującym planie miejscowym	11
Ryc. 3.	Wpłaty do budżetu miasta Ostrów Mazowiecka z tytułu renty planistycznej w latach 2005-2008 ...	12
Ryc. 4.	Stopień zainwestowania wybranych obszarów funkcjonalnych określonych w SUiKZP	13
Ryc. 5.	Stopień zainwestowania poszczególnych grup obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w MPZP ..	14
Ryc. 6.	Liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 1999-2008	15
Ryc. 7.	Rodzaj oraz liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 2001-2008	16
Ryc. 8.	Liczba nowych budynków oddanych do użytkowania w latach 2001-2007 wg danych GUS	16
Ryc. 9.	Struktura użytkowania gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka	18
Ryc. 10.	Mieszkania wyposażone w instalacje w latach 2002-2007 – w % ogółu mieszkań	19
Ryc. 11.	Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkanie w latach 2002-2007	20
Ryc. 12.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę w latach 2002-2007	20
Ryc. 13.	Udział poszczególnych typów gleb w mieście Ostrów Mazowiecka	24
Ryc. 14.	Udział poszczególnych kompleksów glebowo-rolniczych w mieście Ostrów Mazowiecka	25
Ryc. 15.	Struktura użytków rolnych na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	25
Ryc. 16.	Obszary zmeliorowane na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	26
Ryc. 17.	Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	28
Ryc. 18.	Obowiązujące strefy ochrony wyznaczone w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	35
Ryc. 19.	Sytuacja demograficzna w mieście Ostrów Maz. w latach 1999-2008	37
Ryc. 20.	Faktyczne miejsce zamieszkania na tle liczby meldunków w mieście Ostrów Maz. w latach 2001- 2007	37
Ryc. 21.	Gęstość zaludnienia w mieście Ostrów Mazowiecka w 2007 r.	38
Ryc. 22.	Przyrost naturalny w mieście Ostrów Mazowiecka na tle powiatu ostrowskiego w latach 2001- 2007	38
Ryc. 23.	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2007 r.	39
Ryc. 24.	Lokalizacja obiektów ochrony zdrowia	39
Ryc. 25.	Makieta Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”	42
Ryc. 26.	Liczba mandatów nałożonych przez Straż Miejską w 2007 r.	45
Ryc. 27.	Zasięg obszarów wyznaczonych do rewitalizacji	48
Ryc. 28.	Struktura własności gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka [ha], [%]	52
Ryc. 29.	Struktura użytkowania gruntów osób fizycznych	53
Ryc. 30.	Struktura użytkowania gruntów Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie	53
Ryc. 31.	Struktura użytkowania gruntów gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie	54
Ryc. 32.	Lokalizacja strategicznych terenów komunalnych	54
Ryc. 33.	Rozmieszczenie obiektów wartościowych kulturowo	59
Ryc. 34.	Zasięg obszaru Natura 2000 PLB140007 „Puszcza Biała” na terenie miasta Ostrów Mazowiecka 60	60
Ryc. 35.	Komunikacja zbiorowa oraz szlaki rowerowe na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	66
Ryc. 36.	Woda dostarczana do gospodarstw domowych [dam]	72
Ryc. 37.	Średnie roczne zużycie wody przez mieszkańca Ostrowi Mazowieckiej [m ³ /rok]	72
Ryc. 38.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej [km]	72
Ryc. 39.	Ścieki odprowadzone do oczyszczalni ścieków w Ostrowi Mazowieckiej [dam3]	73
Ryc. 40.	Zużycie energii elektrycznej o niskim napięciu [MW/h]	75
Ryc. 41.	Zebrałe zmieszane odpady komunalne [t]	76

SPIS TABEL

Tab. 1.	Proponowane obszary funkcjonalne w obowiązującym SUIKZP miasta Ostrów Mazowiecka	7
Tab. 2.	Uogólnione przeznaczenie terenów w obowiązującym MPZP miasta Ostrów Mazowiecka.....	10
Tab. 3.	Przyporządkowanie obszarów funkcjonalnych w MPZP i SUIKZP w ramach ujednoliconego przeznaczenia na potrzeby analizy.....	12
Tab. 4.	Stopień zainwestowania wybranych obszarów funkcjonalnych określonych w SUIKZP	13
Tab. 5.	Stopień zainwestowania poszczególnych grup obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w MPZP ..	14
Tab. 6.	Liczba wniosków według funkcji.....	17
Tab. 7.	Formy użytkowania terenu w mieście Ostrów Mazowiecka	19
Tab. 8.	Użytkowanie gruntów w mieście Ostrów Mazowiecka	25
Tab. 9.	Struktura własności gruntów leśnych i zadrzewionych w mieście Ostrów Mazowiecka	29
Tab. 10.	Zwierzęta łowne występujące na terenie nadleśnictwa.....	30
Tab. 11.	Struktura miejskich jednostek oświatowych w roku szkolnym 2008/2009	40
Tab. 12.	Zapotrzebowanie na miejsca w placówkach oświatowych w 2007 r.....	40
Tab. 13.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w 2007 r.	43
Tab. 14.	Zatrudnienie w Ostrowi Mazowieckiej	44
Tab. 15.	Liczba osób bezrobotnych w Ostrowi Mazowieckiej	44
Tab. 16.	Struktura użytkowania gruntów pod względem formy własności	55
Tab. 17.	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	56
Tab. 18.	Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków	56
Tab. 19.	Obiekty znajdujące się w zainteresowaniu konserwatorskim Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do których stosuje się ochronę planistyczną.....	57
Tab. 20.	Wykaz gatunków podlegających ochronie ścisłej, których występowanie potwierdzono na gruncie 61	
Tab. 21.	Wykaz gatunków podlegających ochronie częściowej, których występowanie potwierdzono na gruncie 61	
Tab. 22.	Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych	64
Tab. 23.	Pomiary i prognozy ruchu	64
Tab. 24.	Studnie wchodzące w skład ujęcia wody dla miasta Ostrów Mazowiecka	71

MATERIAŁY WYKORZYSTANE

1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego – uchwała Rady Miasta Ostrow Mazowiecka Nr XX/169/2001 z dnia 29 czerwca 2001 r.,
2. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrow Mazowiecka – uchwała Rady Miasta Ostrow Mazowiecka Nr XXXII/213/2006 z dnia 30 maja 2006 r.,
3. Strategia Rozwoju Miasta Ostrow Mazowiecka na lata 2003-2015,
4. Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2009 – uchwała Rady Miasta Ostrow Mazowiecka Nr IV/9/2007 z dnia 24 stycznia 2007 r.,
5. Lokalny Program Rewitalizacji – uchwała Rady Miasta Ostrow Mazowiecka Nr XX/129/2004 z dnia 30 listopada 2004 r.
6. Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Ostrow Mazowiecka, 2004 r.
7. Bank Danych Regionalnych GUS, 2009 r.,
8. Powszechny Spis Rolny 2002 r.,
9. Zestawienie zbiorcze gruntów wg grup rejestrowych – stan na dzień 01.01.2008 r. (Ewidencja gruntów i budynków miasta Ostrow Mazowiecka),
10. Dane Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej dotyczące pozwoleń na budowę wydanych dla terenu miasta Ostrow Mazowiecka,
11. Ortoobrazy w skali 1:5000, aktualność 2004 r.,
12. Opracowanie Ekofizjograficzne,
13. Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania miejscowego miasta Ostrow Mazowiecka,
14. Mapa glebowo-rolnicza, IUNG Puławy,
15. Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Ostrow Mazowiecka, 2005 r.,
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz. U. 2004 Nr 229, poz. 2313,
17. „Informacja o funkcjonowaniu miejskich jednostek oświatowych za okres styczeń – wrzesień 2008”,
18. Informacja o realizacji programu „Bezpieczne miasto – Ostrow Mazowiecka” w 2007 r.,
19. „Analiza stanu bezpieczeństwa za rok 2007 na terenie miasta Ostrow Mazowiecka”,
20. Rejestr zabytków województwa mazowieckiego,
21. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju,
22. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego – uchwała Nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca 2004 r.,
23. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2020 – aktualizacja – uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 78/06 z dnia 29 maja 2006 r.,
24. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.,
25. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015 (aktualizacja) wraz z Programem Usuwania Azbestu i Wytrobów Zawierających Azbest,
26. Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2004-2015,
27. Wieloletni Plan Inwestycyjny Powiatu Ostrowskiego na lata 2008-2013,
28. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego (2004),
29. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowskiego (2002).